

ယုတ်နွယ်ခွ် ထားစဉ်းမခြား
Tejiendo Lazos Entre Fronteras
Weaving Bonds Across Borders

หนังสือหลักสูตร

เพศสภาพและสิ่งแวดล้อม ในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาละวิน

หนังสือคู่มือสำหรับเยาวชนและผู้นำชุมชน

Weaving Bonds Across Borders (WBAB)

หนังสือคู่มือสำหรับเยาวชนและผู้นำชุมชน

หลักสูตรเพศสภาพและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาละวิน

จัดการหลักสูตร เรียบเรียง และพิสูจน์อักษรโดย ซาบิน่า กีโยร์เวรี (Sabrina Gyorvary)

เรียบเรียงโดย ใหม้ จา (Mai Ja), ดร. เจนนิเฟอร์ เกา (Dr. Jennifer Guo) และ นิกกี ริชาร์ด (Nikki Richard)

เขียนโดย คาจี้เจีย (Kajijia), แสงลีน (Hseng Luen), นู่ม เมายศ (Noom Maoyot) และ นุชสวรรค์ (Noudsavanh)

ออกแบบโดย นู่ม เมายศ (Noom Maoyot)

ภาพประกอบ จาย จาย (Jai Jai)

เผยแพร่ เมื่อ เดือนมีนาคม 2565

จัดทำโดย

Weaving Bonds Across Borders (WBAB)

อีเมลล์: weavingbonds@gmail.com

เว็บไซต์: <http://www.weavingbondsacrossborders.org/>

เฟสบุ๊ก เพจ: <https://www.facebook.com/Weavingbonds/>

ได้รับการสนับสนุนโดย Oxfam และ The Samdhana Institute

กิตติกรรมประกาศ

ในนามของ Weaving Bonds Across Borders (WBAB) เราใคร่ขอขอบคุณบรรดาศิษย์เก่าของเราที่เคยได้ร่วมกิจกรรมกับเราที่ผ่านมา บทเรียนและเรื่องราวที่ได้ถูกแบ่งปันจากพวกท่านนั้นได้สร้างแรงบันดาลใจและทำให้เกิดคุ่มีฉบับนี้ขึ้น

ยิ่งไปกว่านั้น เราขอขอบคุณแหล่งทุนผู้สนับสนุนอย่าง Oxfam ออสเตรเลีย และ The Samdhana Institute หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากพวกท่าน เราคงไม่สามารถเดินทางมาไกลถึงจุดนี้ได้ และคุ่มีฉบับนี้คงไม่เสร็จสมบูรณ์

นอกเหนือจากนี้ ขอขอบคุณคณะกรรมการขององค์กร WBAB, Noudsavanh ที่ปรึกษาภายใน, Mai Ja จากสมาคมสตรีคะฉิ่นแห่งประเทศไทย (KWAT), ดร. Jennifer Guo (ปริญญาเอกสาขาสตรีศึกษาและเพศสภาพศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) และ Nikki Richards ที่ให้คำแนะนำและการสนับสนุนสำหรับโครงการนี้ นอกจากนี้ขอขอบคุณ Sabrina Gyorvary ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการเรียบเรียง แก้ไข พิสูจน์อักษร และแบ่งปันข้อมูลเพิ่มเติมให้กับคุ่มีฉบับนี้

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณเพื่อนและสมาชิกเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของเราอย่างดีเสมอมา อีกทั้งยังให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำ ในการทำงานครั้งนี้

Weaving Bonds Across Borders (WBAB)

"สานสัมพันธ์ข้ามพรมแดน

ผสานผู้คนและชุมชนไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างสายสัมพันธ์อันแน่นแฟ้น"

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	3
คำนำ	10
การเตรียมอบรมต้องทำอะไร	11
บทที่ 1 : การสร้างสันติภาพ	29
ทำไมเราถึงต้องการสันติภาพ	31
กิจกรรมอุ่นเครื่องและทำความรู้จักกันและกัน	32
กิจกรรมที่ 1.1: เรื่องราวของฉันและเรื่องราวของเธอ	33
กิจกรรมที่ 1.2: ดอกไม้แสดงตัวตน	34
กิจกรรม 1.3: ต้นไม้แห่งความขัดแย้ง	35
สันติภาพคืออะไร	36
การสร้างสันติภาพคืออะไร	37
การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งคืออะไร	38

กิจกรรมทางเลือก: การสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน/ความสามัคคี	42
บทที่ 2: ผู้คน สิ่งแวดล้อม และการพัฒนา	47
กิจกรรม 2.1: สิ่งแวดล้อมและการพัฒนามีความหมายต่อคุณอย่างไร	49
สิ่งแวดล้อม.....	49
การพัฒนา.....	50
การพัฒนาอย่างยั่งยืน	52
กิจกรรม 2.2: ทำความเข้าใจเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน.....	53
กิจกรรม 2.3: พระแม่ธรณีกำลังบอกอะไรกับเรา.....	54
กิจกรรม 2.4: เกิดอะไรขึ้นกับสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของเรา.....	55
กิจกรรม 2.5: สิ่งแวดล้อมในชุมชนของฉัน	58
สิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม.....	59
การพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยสิทธิมนุษยชน	60
กิจกรรม 2.6: เช็คอิน.....	61
บทที่ 3 เพศสภาพและสิ่งแวดล้อม	62
กิจกรรม 3.1: การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่าง “เพศ” และ “เพศสภาพ”	64
กิจกรรมหลัก.....	64
“เพศ” และ “เพศสภาพ”	66
กิจกรรม 3.2: อะไรคือ สตรีนิยม (FEMINISM).....	69
สตรีนิยม.....	70
กิจกรรม 3.3: เพศสภาพ, การเข้าถึง และการควบคุมทรัพยากร	73
กิจกรรม 3.4: เรื่องราวของผู้หญิงกับสิ่งแวดล้อม.....	79
เรื่องราวของผู้หญิงกับสิ่งแวดล้อม	80

กฎหมายระหว่างประเทศ สนธิสัญญาและเวทีสนทนาเกี่ยวกับสตรีและสิ่งแวดล้อม.....	85
บทที่ 4: ธรรมนูญน้ำ สิทธิในที่ดิน และเพศสภาพ.....	90
สตรีในธรรมนูญน้ำ.....	92
สิทธิในที่ดินของสตรี.....	92
กิจกรรม 4.1: ใครเป็นผู้ควบคุมทรัพยากร.....	94
กิจกรรม 4.2: ผู้หญิงกับแม่น้ำ.....	97
ธรรมนูญน้ำข้ามแดนคืออะไร.....	97
การทำแผนที่แม่น้ำ: ผู้ชายและผู้หญิงควบคุมทรัพยากรแม่น้ำอย่างไร.....	97
กิจกรรม 4.3: ผู้หญิงและภาพยนตร์.....	100
กิจกรรม 4.4: การทำให้เสียงของเราได้ยิน.....	100
กิจกรรม 4.5: การจัดการความเสี่ยง.....	106
บทที่ 5 การเป็นวิทยากร/ผู้ดำเนินงาน และผู้นำชุมชน.....	108
การประชุมช่วงเช้า.....	110
การวางแผน.....	110
การสาธิต.....	112
ประชุมช่วงบ่าย.....	114
โครงการเพื่อชุมชนที่นำโดยศิษย์เก่า: คุณต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรในชุมชนของคุณ.....	114
วิธีการเขียนข้อเสนอโครงการ.....	116
การเขียนเค้าโครงร่างวิจัย.....	117
การประเมินและติดตามผล.....	118
สื่อการฝึกอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มเติม.....	120

ตัวอย่างการทำวาระการประชุม.....	120
ตัวอย่างการทำแบบประเมิน.....	121
ไฟล์ตัวอย่างอื่นๆ ที่ทำการอบรม	123
คณะกรรมการเขื่อนโลก World Commission on Dams (WCD).....	125
บรรณานุกรม	129

คำนำ

หลักสูตรเกี่ยวกับเพศสภาพและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาละวินเล่มนี้ ได้ถูกอ้างอิงมาจากประสบการณ์จริงของ WBAB ที่ได้ทำงานร่วมกับกลุ่มผู้หญิงและชุมชนในภูมิภาคดังกล่าว เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะช่วยให้วิทยากรรุ่นใหม่กระตือรือร้นที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมเสียงของผู้หญิงและสิทธิในท้องถิ่นเหนือทรัพยากรธรรมชาติ

WBAB หวังว่ากระบวนการเรียนรู้เชิงโต้ตอบซึ่งกันและกันที่ได้นำเสนอในคู่มือนี้จะเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าสำหรับพวกเราในการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการเล่าเรื่องและแบ่งปันประสบการณ์

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ของทุกคน โดยเฉพาะผู้หญิงและเยาวชนให้สามารถแสดงออกอย่างได้สร้างสรรค์และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ผ่านสายใยแห่งการแบ่งปันนี้ เราจะสามารถทำงานร่วมกันเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก รวมถึงส่งเสริมความเป็นธรรมและความเท่าเทียมกันในชุมชนของเราและในภูมิภาคของเราต่อไป

ในคู่มือเล่มนี้ ประกอบไปด้วย 5 บท:

- บทที่ 1 : การสร้างสันติภาพ
- บทที่ 2 : ผู้คน สิ่งแวดล้อม และการพัฒนา
- บทที่ 3 : เพศสภาพและสิ่งแวดล้อม
- บทที่ 4 ธรรมชาติที่กินและเพศสภาพ
- บทที่ 5 การเป็นวิทยากร/ผู้นำกระบวนการเรียนรู้ และผู้นำชุมชน

คู่มือเล่มนี้ได้ถูกพัฒนาและปรับปรุงผ่านประสบการณ์ของ WBAB ที่ได้จัดกิจกรรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการฝึกอบรม สำหรับผู้หญิงในชุมชนต่างๆ ของภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาละวิน โดยผ่านข้อมูลและข้อเสนอแนะจากศิษย์เก่า เพื่อน พันมิตร และเครือข่าย ที่มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับชุมชนในเรื่องเพศสภาพและสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากคู่มือเล่มนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้ใช้สามารถปรับเปลี่ยนวิธีแนวคิดและกิจกรรมในคู่มือนี้ให้เหมาะสมกับเยาวชนในชุมชนของคุณได้อย่างอิสระ

เรามีความยินดีอย่างยิ่งที่จะรับฟังความคิดเห็นจากคุณหลังจากที่ใช้คู่มือเล่มนี้!

การเตรียมอบรมต้องทำอย่างไร

ขั้นตอนสำคัญในเตรียมการอบรมนั้นขึ้นอยู่กับระยะเวลาของการจัดอบรม จำนวนผู้เข้าร่วม และความพร้อมของบุคลากร อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ของเรา การจัดอบรมควรแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมจัดอบรม ขั้นตอนระหว่างดำเนินการ และขั้นตอนการประเมินผล ขั้นตอนเหล่านี้มีประโยชน์สำหรับเราในการวางแผนก่อนการจัดอบรม ซึ่งท่านสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ในภายหลัง

ขั้นตอนการเตรียมการ

กระบวนการนี้รวมถึง การชี้แจงหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการอบรม การจัดตั้งคณะทำงานสำหรับการจัดอบรม การรับสมัครผู้เข้าร่วม ระยะเวลาและช่วงเวลาสำหรับการจัดอบรม การกำหนดสถานที่จัดอบรมและสถานที่ในการทัศนศึกษานอกห้องเรียน รวมทั้งการวางแผนด้านงบประมาณอีกด้วย

1. การชี้แจงหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการอบรม

ขั้นตอนแรกคือการอธิบายหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการจัดอบรม ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการรับรองว่าคุณจะบรรลุผลตามเป้าหมาย เริ่มต้นด้วยการถามคำถามต่อไปนี้เพื่อช่วยให้วัตถุประสงค์ของคุณชัดเจนยิ่งขึ้น:

- ทำไมต้องจัดอบรม?
- ต้องการบรรลุเป้าหมายอะไร?

การเตรียมจัดอบรมต้องทำอย่างไร

ขั้นตอนการเตรียมการ

- [การชี้แจงหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการอบรม](#)
- [จัดตั้งคณะทำงานสำหรับการอบรม](#)
- [การรับสมัครผู้เข้าร่วม](#)
- [การกำหนดเวลาสำหรับการจัดอบรม](#)
- [สถานที่จัดอบรมและการเรียนรู้นอกสถานที่](#)
- [การวางแผนทางการเงิน](#)

ขั้นตอนการดำเนินการ

- [วัตถุประสงค์ของการจัดอบรม](#)
- [ความปลอดภัยดิจิทัล](#)
- [ความเท่าเทียมทางเพศ](#)
- [การคุ้มครองเด็ก](#)
- [การมีส่วนร่วมของผู้พิการ](#)
- [การเตรียมห้องเรียนภาษาอังกฤษ](#)
- [ข้อตกลงร่วมกัน](#)
- [อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดอบรม](#)
- [อบรมระยะสั้น/กิจกรรม](#)

ขั้นตอนการประเมิน

- [ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรม](#)

2. จัดตั้งคณะทำงานสำหรับการอบรม

ควรมีการวางแผนเพื่อแบ่งหน้าที่ในทีมอย่างชัดเจน เช่น หน้าที่จัดทำและเผยแพร่แบบฟอร์มใบสมัคร หน้าที่ติดต่อองค์กรพันธมิตร หน้าที่ส่งจดหมายเชิญให้ครูวิทยากร หน้าที่จัดการด้านการเดินทาง หน้าที่จัดทำงบประมาณ และหน้าที่จัดหาสถานที่จัดอบรมที่สะดวกสบายและปลอดภัย

นอกจากการทำงานภายในทีมแล้ว คุณยังสามารถขอการสนับสนุนและความช่วยเหลือจากองค์กรพันธมิตรในด้านต่างๆ เช่น ขอการสนับสนุนทางการเงิน ครูวิทยากรและการนำเสนองาน การสนับสนุนภาคสนาม เป็นต้น

3. การรับสมัครผู้เข้าร่วม

ก่อนการจัดประชุมอบรม สิ่งสำคัญคือต้องมีแนวทางอย่างชัดเจนว่าใครจะได้ประโยชน์จากกิจกรรมนี้ ผู้สมัครที่จะถูกเลือกจากคุณนั้นเป็นกุญแจสำคัญในการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดอบรม หลังจากที่ได้ระบุกลุ่มเป้าหมายหลักแล้ว คุณสามารถสร้างแบบฟอร์มใบสมัครเพื่อเปิดรับสมัครผู้เข้าร่วมอบรม

3.1 ใบสมัคร

ส่วนที่แนะนำให้มีในใบสมัคร ได้แก่:

- ข้อมูลองค์กร
 - ประวัติขององค์กร
 - รายละเอียดโปรแกรมการจัดอบรม
 - หัวข้อและวัตถุประสงค์ของการอบรม
 - กลุ่มผู้เข้าร่วมที่เป็นเป้าหมายของเราและเกณฑ์การคัดเลือก
 - วันที่และสถานที่
 - วันหมดเขตรับสมัคร
- ข้อมูลผู้สมัคร
 - ข้อมูลทั่วไป เช่น ชื่อ เชื้อชาติ และข้อมูลการติดต่อ เพื่อหลีกเลี่ยงการเลือกปฏิบัติ คุณอาจเลือกที่จะให้ข้อมูล เช่น เพศ อายุ และชาติพันธุ์เป็นตัวเลือกรด้วย
 - การทำแบบสอบถามเพื่อประเมินมุมมอง ประสบการณ์ และแรงจูงใจของผู้สมัครในการเข้าร่วมอบรม

- อย่าลืมขอให้ผู้สมัครระบุข้อมูลด้านสุขภาพ เช่น หากมีอาการแพ้ ข้อจำกัดด้านอาหาร ปัญหาด้านสุขภาพ หรือในสภาพแวดล้อมที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ
- คุณอาจเลือกแปลแบบฟอร์มใบสมัครเป็นภาษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และ/หรือ อนุญาตให้ผู้สมัครกรอกข้อมูลในภาษาท้องถิ่นของตนเองได้
 - ในการสร้างแบบฟอร์มใบสมัครออนไลน์ เราขอแนะนำ 2 แพลตฟอร์ม [Google Form](#) and [Microsoft Forms](#).

ข้อแนะนำในการประกาศรับสมัครดังนี้

- การประกาศควรทำล่วงหน้าอย่างน้อย 3 เดือน เพื่อให้มีเวลาสำหรับขั้นตอนการคัดเลือกและเพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีเวลาเพียงพอในการเตรียมเอกสาร เช่น หนังสือเดินทางและวีซ่า หากการฝึกอบรมจัดขึ้นในต่างประเทศ
- คุณต้องแน่ใจว่าคุณได้ประชาสัมพันธ์การจัดอบรมให้เข้าถึงได้สำหรับคนทุกกลุ่ม ให้ความสำคัญสูงสุดกับคนพิการและประชาชนในพื้นที่ชนบทห่างไกลที่ประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยตรง การตีพิมพ์ใบสมัครและแจกจ่าย เป็นอีกวิธีหนึ่งในการเข้าถึงผู้สมัครในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งยากในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต
- ใบสมัครควรมีช่องทางการสื่อสารเพิ่มเติมสำหรับผู้สมัครในกรณีที่ในบางพื้นที่ไม่สามารถใช้แพลตฟอร์มยอดนิยม อย่าง Gmail และ Facebook ได้ ตัวอย่างเช่น การใช้ WeChat จะช่วยในการติดต่อผู้สมัครที่มีศักยภาพในประเทศจีน หรือการใช้แพลตฟอร์มที่มีความปลอดภัย เช่น [Signal](#) และ [Protonmail](#) เพื่อป้องกันความปลอดภัยของผู้สมัครในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางการเมือง เป็นต้น
- คุณสามารถเผยแพร่ใบสมัครผ่านเว็บไซต์ขององค์กรหรือแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ คุณยังสามารถเชิญสมาชิกเครือข่ายและพันธมิตรเพื่อช่วยกระจายข้อมูลให้เผยแพร่ได้กว้างขวางมากขึ้น
- ในการประชาสัมพันธ์บนแพลตฟอร์มออนไลน์ คุณอาจสร้างโพสต์บนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีลิงก์ไปยังแบบฟอร์มใบสมัครนั้นๆ ได้เช่นเดียวกัน

3.2 เกณฑ์การคัดเลือก

ในการจัดอบรมสำหรับคนชายขอบและชุมชนในประเทศแถบลุ่มแม่น้ำโขง เราจำเป็นต้องทราบก่อนว่าเราต้องการรับสมัครคนกลุ่มไหน โดยทั่วไปองค์กรจะมีเกณฑ์ของตนเองในการรับสมัครผู้เข้าร่วมอยู่แล้ว เช่น ประวัติการศึกษา ระดับภาษาอังกฤษ ประสบการณ์การทำงาน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในการรับสมัครคนพื้นเมือง ชนกลุ่มน้อย และชุมชนชายขอบ เราจำต้องคำนึงไว้เสมอว่าพวกเขาอาจไม่มีโอกาสที่เท่าเทียมเช่นเดียวกับคนในชุมชนเมือง เนื่องจากที่ตั้งและการเข้าถึงการศึกษาในระบบ ดังนั้น ในการสรรหาผู้เข้าร่วมอบรม โปรดอย่ามองแค่การศึกษา ระดับภาษาอังกฤษ และประสบการณ์การทำงานที่อย่างมืออาชีพเพียงเท่านั้น แต่ผู้จัดอบรมควรพิจารณาถึงประสบการณ์ชีวิตของผู้สมัคร การอุทิศตนเพื่อชุมชนของพวกเขา อีกทั้งแรงจูงใจส่วนตัวและความสนใจในการเข้าอบรม เราขอแนะนำคุณว่าให้ความสำคัญกับผู้สมัครที่มีโอกาสน้อยและมาจากชุมชนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากความไม่ยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน

ในการเลือกผู้เข้าร่วมอบรม วิทยากรหรือทีมผู้จัดควรระบุคุณสมบัติที่เฉพาะเจาะจงของผู้เข้าร่วมไว้ในใบสมัครด้วย ตัวอย่างของเกณฑ์การคัดเลือก เช่น เป็นเยาวชนที่เป็นชนพื้นเมืองหรือชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทและไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมการฝึกอบรมในระดับท้องถิ่นหรือระดับภูมิภาคมาก่อน หรือเป็นเยาวชนที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงหรือลุ่มน้ำสาละวินซึ่งชุมชนผู้สมัครกำลังเผชิญกับประเด็นความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและประเด็นสิทธิมนุษยชน ที่มีอายุระหว่าง 18-30 ปี เป็นต้น

สิ่งสำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือต้องพูดคุยหารือกันภายในทีมว่าต้องการรับผู้ที่จะเข้าร่วมอบรมในแต่ละครั้งจำนวนกี่คน รวมไปถึงเรื่องความหลากหลายทางเพศและชาติพันธุ์ของผู้ที่จะเข้าร่วม และระยะเวลาของการอบรมอีกด้วย

3.2.1 การเปิดรับสมัครโดยตรง

การรับสมัครโดยตรงจากผู้สมัครจะทำให้เราได้ทำความรู้จักบุคคล องค์กร และ/หรือพันธมิตรใหม่ๆ หลังจากที่ได้ผู้จัดงานได้รับใบสมัครแล้ว สิ่งสำคัญคือต้องตรวจสอบใบสมัครทุกใบอย่างรอบคอบเพื่อดูว่าผู้สมัครแต่ละคนนั้นมีความสนใจและแรงจูงใจอย่างไรถึงต้องการเข้าร่วมการอบรม เพื่อช่วยคุณเลือก 'ผู้สมัครที่เหมาะสม' คุณสามารถทบทวนนโยบายและภารกิจขององค์กรของคุณ เพื่อให้แน่ใจว่าคุณได้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่คุณต้องการหรือไม่ เรามีตัวอย่างของเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมด้านล่าง

3.2.2 การเสนอชื่อจากองค์กรพันธมิตร

คุณอาจขอให้องค์กรพันธมิตรในพื้นที่หรือกลุ่มต่างๆ ในการเสนอชื่อผู้สมัครที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมเข้าร่วมการอบรมของคุณ เนื่องจากองค์กรเหล่านี้มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับเยาวชนและชุมชนในท้องถิ่น อีกทั้งยังสามารถช่วยเผยแพร่ข้อมูลไปในระดับหมู่บ้านและติดต่อผู้สมัครได้โดยตรงเพื่อช่วยกรอกแบบฟอร์มการสมัคร ในบางประเทศ ผู้สมัครไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและมักไม่มีคอมพิวเตอร์เป็นของตัวเอง ในกรณีนี้ องค์กรพันธมิตรสามารถแจกจ่ายสำเนาใบสมัครให้กับเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมอบรมได้ ดังนั้นองค์กรพันธมิตรจึงมีบทบาทสำคัญในกระบวนการสรรหาผู้เข้าร่วมอบรมเช่นเดียวกัน

3.3 การสัมภาษณ์ผู้สมัคร

ผู้จัดอบรมอาจเลือกสัมภาษณ์ตัวต่อตัวหรือสัมภาษณ์ผ่านทางออนไลน์ การสัมภาษณ์นั้นช่วยให้ทางผู้จัดอบรมไม่เพียงทราบเกี่ยวกับตัวผู้สมัครจากแบบฟอร์มใบสมัครเท่านั้น แต่ยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับผู้สมัครผ่านการสนทนาเชิงลึกเพิ่มเติมอีกด้วย การสัมภาษณ์จะช่วยให้ผู้จัดอบรมได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิหลัง แรงจูงใจส่วนตัว และความมุ่งมั่นของผู้สมัคร ผู้จัดอบรมควรสอบถามผู้สมัครถึงวิธีที่สะดวกที่สุดในให้การสัมภาษณ์ ในบางกรณี ผู้สมัครอาจไม่ต้องการแสดงใบหน้าของตนทางออนไลน์ด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัย ดังนั้น ผู้จัดอบรมควรเคารพการตัดสินใจและปกป้องสิทธิของพวกเขาในเรื่องนี้ ในการสัมภาษณ์ สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ควรพิจารณาตามเกณฑ์คุณสมบัติที่ทางกลุ่มผู้จัดอบรมได้กำหนดไว้

4. การกำหนดเวลาสำหรับการจัดอบรม

ระยะเวลาในการจัดอบรม:

ควรแน่ใจว่าเป้าหมายของการจัดการอบรมกับระยะเวลาที่ใช้ั้นเหมาะสม

เคล็ดลับในการกำหนดวันในการจัดอบรม:

หาหรือภายในทีมของคุณถึงวันที่และเวลาที่เหมาะสมในการจัดการอบรม โดยมีคำแนะนำดังนี้:

- จัดในช่วงวันหยุดของนักเรียน/นักศึกษาเพื่อให้นักเรียนและนักศึกษามีโอกาสได้เข้าร่วมมากขึ้น
- จัดในช่วงฤดูแล้งมากกว่าฤดูฝนเพื่อให้การเดินทางมายังสถานที่จัดอบรมสะดวกและปลอดภัยยิ่งขึ้นสำหรับผู้เข้าร่วม

- หลีกเลี่ยงการจัดอบรมออนไลน์ในฤดูฝน เนื่องจากบางครั้งสภาพอากาศเลวร้ายทำให้ไฟฟ้าขัดข้อง และทำให้เกิดปัญหาเรื่องอินเทอร์เน็ตตามไปด้วย

ผู้จัดอบรมควรคำนึงถึงความปลอดภัยในการเดินทางของผู้เข้าร่วมมายังสถานที่อบรม โดยพิจารณาว่าผู้พิการและผู้ที่ไม่มีความรู้จักในเมืองหลวงหรือไม่เคยเดินทางไปต่างประเทศอาจต้องการความช่วยเหลือมากเป็นพิเศษ

5. สถานที่จัดอบรมและการเรียนรู้นอกสถานที่

5.1 ที่ตั้งของการจัดอบรม

กิจกรรมที่ถูกใช้ในคู่มือนี้ต้องใช้พื้นที่ค่อนข้างใหญ่และพื้นที่กลางแจ้ง อย่างไรก็ตามขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานที่จัดอบรม

สิ่งที่ต้องพิจารณาคือ:

- สถานที่จัดการอบรมควรอยู่ในบริเวณที่เงียบสงบ ไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอก
- เราแนะนำให้จัดอบรมในชุมชนหรือใกล้ชุมชนเพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้สัมผัสกับธรรมชาติและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น
- จะเป็นการดีหากสามารถสนับสนุนเศรษฐกิจในท้องถิ่น โดยการจ้างคนในท้องถิ่นจัดเตรียมหาอาหารจากสวนของพวกเขาให้กับผู้เข้าร่วมอบรม
- การเดินทางระหว่างสถานที่จัดอบรมและโรงพยาบาลควรเดินทางได้โดยสะดวกและง่าย เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเจ็บป่วย
- เลือกชุมชนที่มีประสบการณ์ในการอำนวยความสะดวกให้ที่พักและสามารถดูแลกลุ่มคนจากภายนอกได้

5.2 การเรียนรู้นอกห้องเรียน

สำหรับการเรียนรู้นอกสถานที่หรือทัศนศึกษา ให้เลือกสถานที่ที่สอดคล้องกับหัวข้อของการฝึกอบรม สถานที่ทัศนศึกษาไม่ควรอยู่ไกลจากสถานที่ฝึกอบรมมากเกินไป เพื่อไม่ให้ผู้เข้าร่วมอบรมรู้สึกเหนื่อยล้าจากการเดินทาง ตัวอย่างเช่น หากการอบรมมุ่งเน้นไปที่ประเด็นเหมืองแร่ คุณอาจให้โอกาสผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้จากชุมชนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการทำเหมืองแร่

ก่อนการไปเยือนชุมชนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องขออนุญาตก่อน ซึ่งการขออนุญาตนั้นคุณอาจทำได้โดยการโทรหาผู้นำชุมชนหรือส่งจดหมาย อย่างไรก็ตามหากเป็นไปได้ การไปขออนุญาตในชุมชนโดยตรงจะเป็นการดีที่สุด เพื่อจะได้พบกับผู้นำในท้องถิ่นและเพื่อจัดเตรียมการขนส่งและการเดินทาง ควรแน่ใจในการจัดการเวลาให้เหมาะสม และคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมอบรมและชุมชนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ด้วยความระมัดระวัง

6. การวางแผนทางการเงิน

เราขอแนะนำให้คุณเตรียมงบประมาณอย่างน้อย 2-3 เดือนก่อนการจัดอบรม ในการร่างงบประมาณ โปรดพิจารณาข้อมูลต่อไปนี้เพื่อเตรียมงบการเงินให้ดียิ่งขึ้น:

- ค่าเช่าสถานที่จัดอบรม
- ค่าที่พักสำหรับผู้เข้าร่วมและวิทยากร
- ค่าอาหาร
- ค่าเดินทาง
- ค่าที่พัก
- ค่าอุปกรณ์
- ค่าจ้างสำหรับวิทยากร
- ค่าแปลภาษา
- ค่าวีซ่าผู้เข้าร่วมอบรม
- ค่าประกันการเดินทาง

โปรดตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้เตรียมงบการเงินเพียงพอสำหรับค่าประกันการเดินทางของผู้เข้าร่วมอบรม เนื่องจากมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงานครอบคลุมอยู่ในบทที่ 1-5 ของคู่มือนี้ ในการเริ่มต้นขั้นตอนการดำเนินงาน โปรดคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้:

1. วัตถุประสงค์ของการจัดอบรม

เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เข้าร่วมอบรมเข้าใจแนวคิดเบื้องหลังของการจัดอบรม ผู้ฝึกสอนควรแจ้งวัตถุประสงค์ของการจัดอบรมทั้งในภาพรวมและในแต่ละหัวข้อ ยกตัวอย่างเช่น วัตถุประสงค์ของการจัดอบรมอาจเป็นไปเพื่อช่วยให้เยาวชนเข้าใจสิทธิพลเมืองของตน เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเพศสภาพและการอยู่ร่วมกันในความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำและแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ หรือเพื่อขจัดอคติและอุปสรรคในการทำงานร่วมกันในอนาคตของเยาวชนในภูมิภาค

2. ความปลอดภัยดิจิทัล

ผู้ร่วมจัดอบรมทุกคนควรสื่อสารกันอย่างต่อเนื่องทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการอบรม การพูดคุยเรื่องความปลอดภัยและข้อมูลความเป็นส่วนตัวในระหว่างการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องระบุให้ชัดเจน ทั้งการสื่อสารกับแหล่งทุน วิทยากร คณะผู้จัดอบรมขององค์กร และผู้ที่เข้าร่วมอบรม สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเราต้องเป็นเจ้าภาพให้กับผู้ที่เข้าร่วมอบรมที่มาจากหลากหลายประเทศ ซึ่งมีประเด็นความอ่อนไหวทางการเมืองที่แตกต่างกัน

ด้านล่างนี้คือข้อควรระวัง ซึ่งสามารถปรับใช้ได้กับทุกคน และควรดำเนินการอย่างระมัดระวัง

- ควรมีการระมัดระวังว่าจะใช้ช่องทางไหนในการติดต่อสื่อสาร (อีเมล, Facebook, We Chat หรือแพลตฟอร์มอื่นๆ) และพิจารณาถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ที่คุณกำลังติดต่อกับ โดยต้องแน่ใจว่าได้สอบถามผู้เข้าร่วมอบรมจากแต่ละประเทศว่าต้องการใช้ช่องทางใดในการติดต่อสื่อสาร
- อย่าให้รหัสผ่านในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์ แล็ปท็อป โทรศัพท์ อีเมล และรหัสผ่านอื่นๆ กับบุคคลอื่น
- พยายามให้คอมพิวเตอร์ แล็ปท็อป หรือโทรศัพท์มือถือของคุณปลอดภัยจากไวรัส โดยทำความสะอาดอุปกรณ์ของคุณอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงติดตั้งโปรแกรมซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัสและไฟร์วอลล์ ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลที่ผ่านเข้า-ออกระบบเครือข่าย
- อย่าทำงานเกี่ยวกับข้อมูลที่ละเอียดอ่อนบนคอมพิวเตอร์สาธารณะหรือผ่านการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตสาธารณะ ใดก็ได้ ที่เปิดอยู่หรือข้อความที่อ่านบนอินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยบุคคลที่สาม ซึ่งอาจนำไปสู่อันตรายได้
- ดาวน์โหลดไฟล์สำคัญและเปิดอ่านเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเท่านั้น รวมทั้งสำรองข้อมูลของคุณบนแอปพลิเคชัน Cloud หรือใน USB อยู่เสมอ

- รักษาความปลอดภัยรหัสผ่านและการเข้าถึงข้อมูลสำรองของคุณ
- หากจำเป็นต้องใช้อีเมลหรือทำงานบนคอมพิวเตอร์สาธารณะในร้านอินเทอร์เน็ตหรือห้องสมุด อย่าให้คอมพิวเตอร์บันทึกรหัสผ่านของคุณ และตรวจสอบให้แน่ใจว่าคุณได้ลบข้อมูลการเข้าเว็บไซต์และรหัสผ่านทั้งหมดก่อนออกจากสถานที่นั้นๆ
- ในระหว่างการอบรม ควรแจ้งให้ผู้เข้าร่วมอบรมทราบเกี่ยวกับความปลอดภัยทางดิจิทัล ตัวอย่างเช่น ถามผู้เข้าร่วมว่าพวกเขารู้สึกปลอดภัยหรือไม่หากมีภาพถ่ายของพวกเขาปรากฏบนสื่อสังคมออนไลน์ หรือผู้เข้าร่วมอบรมยินยอมหรือไม่ในการใช้ชื่อจริงเผยแพร่บนเว็บไซต์ขององค์กรหรือบน Facebook
- ให้ประเมินสภาพแวดล้อมของคุณอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเรื่องความปลอดภัยและความมั่นคง และหากมีข้อกังวลใดๆ เกิดขึ้น ให้ปรึกษากับทีมงานของคุณ

3. ความเท่าเทียมทางเพศ

การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง การล่วงเกินทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ การร้องขอทางเพศ การกระทำทางวาจาหรือทางกายอื่น ๆ ที่มีลักษณะทางเพศ ซึ่งการล่วงละเมิดทางเพศนั้นเกิดขึ้นเมื่อ:

- การยอมจำนนต่อการกระทำที่ถูกทำขึ้นดังกล่าว (ทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม) ถือเป็นข้อกำหนดหรือเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมหรือการจ้างงานของแต่ละบุคคล
- การส่งหรือการปฏิเสธการกระทำดังกล่าวจะใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจในการจ้างงานหรือโอกาสอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล
- การกระทำดังกล่าวมีจุดประสงค์หรือส่งผลในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็นการข่มขู่ เป็นปรักษ์ หรือเป็นที่น่ารังเกียจ

หากเจ้าหน้าที่หรือผู้เข้าร่วมอบรมที่รู้สึกว่าตนเองอาจถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือถูกแสดงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมควรได้รับการสนับสนุนให้แจ้งเรื่องร้องเรียนไปยังผู้จัดอบรมโดยตรง โดยทางผู้จัดอบรมจะต้องแจ้งให้ทุกคนทราบว่า ข้อร้องเรียนจะได้รับการจัดการอย่างปลอดภัยและถูกเก็บเป็นความลับ การร้องเรียนจะต้องได้รับการตรวจสอบโดยทันที และจะต้องดำเนินการตามความเหมาะสมต่อผู้กระทำความผิด

ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกัน

- ให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการพูดคุยหรือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ดี ความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน และสอนวิธีแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยความเคารพและไม่ใช้ความรุนแรง

- กระตุ้นให้เยาวชนที่เป็นผู้หญิงและคนวัยหนุ่มสาวสำรวจผลกระทบของอัตลักษณ์ทางเพศแบบดั้งเดิม
- ให้โอกาสอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่ต้องคำนึงถึงเพศหรือเชื้อชาติ
- สนับสนุนให้เยาวชนผู้หญิงเข้าถึงโอกาสต่างๆ
- เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงของผู้หญิงในที่จะได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ
- ไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่ม LGBT

4. การคุ้มครองเด็ก

ในการทำงานกับเยาวชน สิ่งสำคัญคือต้องแน่ใจว่าเด็กหรือเยาวชนทุกคนปลอดภัยในการเข้าร่วมอบรม บุคคลทุกคนที่เกี่ยวข้องกับคุณ รวมถึงลูกจ้าง เจ้าหน้าที่ สมาชิกคณะกรรมการ นักเรียน และศิษย์เก่า จะต้องปฏิบัติตามนโยบายคุ้มครองเด็กดังต่อไปนี้:

- ปฏิบัติต่อเด็กทุกคนด้วยความเคารพโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็น สัญชาติ ชาติพันธุ์ ต้นกำเนิดทางสังคม ทรัพย์สิน ความพิการหรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก
- ก่อนถ่ายภาพหรือถ่ายวิดีโอเด็ก ควรได้รับการยินยอมจากทั้งตัวเด็กและผู้ปกครอง หรือพ่อแม่ของเด็ก และบุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบว่าภาพเหล่านั้นจะถูกนำไปใช้อย่างไร
- พิจารณาและพยายามปฏิบัติตามประเพณีท้องถิ่น
- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าภาพถ่ายของเด็กแสดงออกถึงพวกเขาอย่างมีเกียรติและให้ความเคารพ โดยตรวจสอบว่าการแต่งกายและตำแหน่งของร่างกายของเด็กมีความเหมาะสมหรือไม่ และไม่แสดงภาพของเด็กในลักษณะที่ล้อแหลมหรือส่อเสียดให้ได้รับอันตราย
- การตั้งชื่อไฟล์รูปภาพควรใช้เฉพาะชื่อแรกหรือชื่อเล่นของเด็ก (ไม่ใช่นามสกุลหรือชื่อเต็ม) และควรใช้เฉพาะชื่อจังหวัดหรือชื่อภูมิภาคเท่านั้น รวมทั้งไม่เปิดเผยข้อมูลใดๆ ที่จะทำให้สามารถระบุตัวเด็กได้
- ห้ามใช้ภาษาหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ก่อความ ล่วงละเมิด ยั่วเย้าทางเพศ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เสียเกียรติหรือไม่เหมาะสมทางวัฒนธรรมต่อเด็ก
- ห้ามไม่ให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการกระทำที่เกี่ยวกับทางเพศใดๆ รวมถึงการจ่ายค่าบริการทางเพศหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับทางเพศ

- ห้ามมีเจ้าหน้าที่อยู่กับเด็กตามลำพัง โดยต้องมีผู้ใหญ่คนอื่นๆอยู่ด้วยเสมอเมื่อต้องทำงานใกล้ชิดกับเด็ก
- ห้ามนอนใกล้เด็กที่ไม่ได้อยู่ในการดูแลหรือเด็กคนอื่นๆ เว้นแต่มีความจำเป็นจริงๆ (ไม่นับรวมถึงบุตรหลานของคุณเองหรือในกรณีที่คุณทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง)
- ไม่ควรไปเยี่ยมบ้านของเด็กตามลำพัง หรือเชิญให้เด็กที่ไม่มีผู้ดูแลเข้ามาที่บ้านของคุณหรือที่พักของคุณ เว้นแต่ในกรณีที่เด็กอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการบาดเจ็บหรือเป็นอันตราย
- ห้ามจับ จูบ กอด ลูบไล้ หรือสัมผัสเด็กในทางที่ไม่เหมาะสม
- หลีกเลี่ยงการสัมผัสร่างกายเด็กอย่างไม่เหมาะสม เช่น การเล่นเกมที่รุนแรง
- ห้ามใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ กล้องวิดีโอและกล้องถ่ายรูประบบดิจิทัลเพื่อแสวงหาประโยชน์หรือคุกคามเด็ก หรือเข้าถึงภาพอนาจารของเด็ก
- ห้ามหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ผิดกฎหมาย ไม่ปลอดภัย หรือสุ่มเสี่ยงอันตราย

4.1 การแสวงหาประโยชน์จากเด็ก

- อย่าใช้ตำแหน่งของคุณในทางที่ผิดโดยการไม่ยอมให้ความช่วยเหลืออย่างมืออาชีพ หรือให้สิทธิพิเศษให้ของขวัญ หรือจ่ายเงินใดๆ แก่เด็กหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กเพื่อเรียกร้องผลประโยชน์หรือการตอบรับทางเพศ จากเด็กในรูปแบบใดๆ
- ให้ละเว้นการจ้างเด็กเพื่อมาทำงานบ้านหรือการใช้แรงงานอื่นๆ ที่ไม่เหมาะสมตามอายุหรือตามวัยของเด็ก ซึ่งเป็นการรบกวนเวลาเรียนและเวลาทำกิจกรรมนันทนาการของเด็ก หรือทำให้เด็กเสี่ยงที่จะได้รับบาดเจ็บ

4.2 การประเมินความเสี่ยง

- เมื่อต้องจัดการกรณีที่พบหรือสงสัยว่ามีการล่วงละเมิดเด็ก ให้ดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก
- รายงานข้อกังวลหรือข้อกล่าวหาเรื่องการแสวงหาประโยชน์จากเด็กและการไม่ปฏิบัติตามนโยบายทันทีตามขั้นตอนขององค์กรของคุณ กรณีการล่วงละเมิดทั้งหมดต้องได้รับการจัดการในลักษณะที่เป็นความลับซึ่งไม่เป็นอันตรายต่อเหยื่อหรือบุคคลที่รายงานการล่วงละเมิด

- ให้งานที่ หากพบเห็นเด็กผู้หญิงที่อาจเผชิญกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (เช่น การถูกบังคับแต่งงาน เป็นต้น)
- เมื่อเกิดเหตุการณ์ล่วงละเมิดทางเพศ ให้โทรศัพท์แจ้งหน่วยงานคุ้มครองเด็กและตำรวจในท้องถิ่นที่รวมทั้งปฏิบัติตามนโยบายและขั้นตอนของพื้นที่นั้นๆ
- หากเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งขององค์กรคุณฝ่าฝืนนโยบาย ไม่ว่าจะภายในหรือภายนอกบริบทของงาน ในลักษณะที่เป็นความผิดทางอาญา ละเมิดสิทธิเด็กอย่างร้ายแรง หรือฝ่าฝืนหลักการและมาตรฐานที่มีอยู่ในเอกสารนี้ คุณต้องดำเนินการทางวินัยทันทีและการดำเนินการอื่นๆที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งอาจหมายถึงการลงโทษทางวินัย รวมถึงการเลิกจ้าง

5. การมีส่วนร่วมของผู้พิการ

โปรดตรวจสอบให้แน่ใจว่าแบบฟอร์มใบสมัครและข้อมูลที่เกี่ยวข้องของคุณสามารถเข้าถึงโดยชาวชนที่เป็นผู้พิการ อีกทั้งยินดีต้อนรับกลุ่มคนเหล่านี้เข้าร่วมในการอบรม นอกจากนี้ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าสภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้น เช่น สำนักงาน สถานที่ฝึกอบรม พื้นที่โครงการ และสถานที่จัดประชุม นั้นผู้พิการสามารถเข้าถึงได้ รวมถึงให้การสนับสนุนผู้พิการในทุกขั้นตอนของการอบรม โดยให้ออกาสพวกเขาในการเข้าร่วมเช่นเดียวกับผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ

เราขอเสนอแนะให้ใช้นโยบายสำหรับผู้พิการตามข้อมูลด้านล่างนี้

5.1 การตระหนักถึง

- มั่นใจว่าคณะทำงาน และเครือข่ายพันธมิตร มีความตระหนักและเข้าใจอันดีในหลักการของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมของผู้พิการ และตระหนักว่าสิ่งเหล่านี้สอดคล้องกับแนวทางที่ยึดตามสิทธิอย่างไร รวมถึงประเมินและจัดการกับความต้องการในการสร้างขีดความสามารถอย่างต่อเนื่องของพวกเขาอย่างไร
- มั่นใจว่าคณะทำงานมีความรู้และความสามารถในการใช้กลยุทธ์ในทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนพิการ รวมถึงความรู้เกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อในท้องถิ่นเกี่ยวกับความพิการ และคำหรือคำศัพท์ที่ใช้อ้างถึงความพิการในภาษาท้องถิ่น

- แสวงหาโอกาสเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในชุมชนเกี่ยวกับความพิการ โดยบรรจุกิจกรรมต่างๆ ไว้ในโปรแกรม ทั้งเพื่อทำความเข้าใจบริบทของความพิการในท้องถิ่นและผลกระทบของความพิการนั้น และเพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติเชิงลบและการตีตราต่อผู้พิการ

5.2 การเข้าถึงอย่างเท่าเทียมกัน

- พิจารณาอุปสรรคประเภทต่างๆ ในการรวมผู้พิการเข้าไว้ด้วยกัน (สิ่งแวดล้อม ทัศนคติ สถาบัน และการสื่อสาร) ซึ่งเกี่ยวข้องกับพื้นที่การจัดโครงการและหาวิธีแก้ไขปัญหานั้น
- ตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีการเข้าร่วมอย่างมีความหมายของผู้พิการในระดับต่างๆ และในกิจกรรมด้านต่างๆ
- จัดอบรมหรือมีกิจกรรมที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคนพิการให้กับเจ้าหน้าที่ พันธมิตร ศิษย์เก่า และสมาชิกในชุมชน

6. การเตรียมห้องเรียนภาษาอังกฤษ

เป้าหมายของการเข้าร่วมห้องเรียนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมเข้าอบรมมี ดังนี้

- เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษของผู้ที่เข้าร่วมอบรม
- เพื่อพัฒนาความมั่นใจของผู้เข้าอบรม
- เพื่อให้ได้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเพศสภาพโดยใช้ภาษาอังกฤษ
- เพื่อสร้างบรรยากาศที่อุ่นใจสำหรับผู้เข้าร่วมในการพูดภาษาอังกฤษก่อนการอบรมจะเริ่มขึ้น

ห้องเรียนภาษาอังกฤษอาจจัดเตรียมสำหรับผู้เข้าอบรมที่ต้องการจะพัฒนาภาษาอังกฤษหลังจากที่พวกเขาได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมอบรม อย่างไรก็ตาม ในหลายกรณีพบว่า ผู้เข้าร่วมอบรมไม่เคยเข้าอบรมในระดับภูมิภาคหรือไม่เคยเข้าร่วมอบรมใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมเหล่านั้นมีความกังวลใจว่าจะไม่สามารถแสดงความคิดเห็นและความรู้ของพวกเขาเกี่ยวกับทางครูผู้สอนและผู้เข้าอบรมคนอื่นๆ จากหลากหลายประเทศได้ เมื่อพิจารณาถึงเรื่องนี้ ทางผู้จัดอบรมอาจจ้างนักแปลภาษาให้กับผู้เข้าร่วมอบรมที่ต้องการความช่วยเหลือในห้องเรียน ในขณะเดียวกัน ผู้จัดงานต้องเข้าใจหากมีผู้เข้าร่วมอบรมที่ต้องการจะพัฒนาภาษาอังกฤษของพวกเขาก่อนที่การอบรมจะเริ่มขึ้น ในกรณีนี้เราควรให้การจัดการสอนภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้นให้กับผู้เข้าร่วมอบรมอย่างน้อย 1 สัปดาห์นั้นเป็นสิ่งสำคัญ การเตรียมห้องเรียนภาษาอังกฤษ ผู้จัดอบรมควรแจ้งให้ทางครูสอนภาษาอังกฤษทราบว่า ชั้นเรียนนี้ไม่ใช่เพียงการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่เพื่อ

พัฒนาความรู้พื้นฐานของผู้เข้าร่วมในเรื่องเพศและสิ่งแวดล้อมด้วย ในห้องเรียนภาษาอังกฤษนั้น ครูควรสอนบทสนทนาและคำศัพท์ในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและเพศ ด้วยวิธีนี้ ผู้เข้าอบรมจะได้รับความรู้พื้นฐานสำหรับการอบรมและจะสามารถใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนภาษาอังกฤษได้ ชั้นเรียนภาษาอังกฤษไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมพัฒนาความรู้ แต่ยังช่วยให้พวกเขาสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างกันอีกด้วย

ทางผู้จัดอาจพิจารณาให้เจ้าหน้าที่หรือสมาชิกในองค์กรเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษพื้นฐานให้กับผู้เข้าอบรมในกรณีที่งบประมาณจำกัด หรือหาอาสาสมัครมาช่วยเหลือ

ห้องเรียนภาษาอังกฤษสามารถจัดให้เสมือนจริง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมจากหลากหลายที่ได้มาเรียนรู้ด้วยกันก่อนการจัดอบรม ห้องเรียนภาษาอังกฤษสามารถจัดการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์อย่าง Zoom, Skype, Hangout, Jitsi Meet หรือช่องทางออนไลน์อื่นๆที่เหมาะสมกับผู้เข้าเรียน

7. ข้อตกลงร่วมกัน

หมายเหตุสำคัญ

ความแตกต่างด้านชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และประสบการณ์ เป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้มีความหลากหลายและความสวยงามในชีวิตของเรา และโดยพื้นฐานแล้ว เราต่างก็เป็นมนุษย์ที่มีความเท่าเทียม เมื่อพิจารณาถึงสิ่งนี้ มันเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับวิทยากรในการเริ่มสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเป็นเชิงบวก ทำให้เห็นชัดเจนว่าเราทั้งหมดอยู่ที่นี่เพื่อเคารพและสนับสนุนกันและกันตลอดช่วงการจัดอบรม

วิทยากรควรเริ่มต้นด้วยการให้ทุกคนตั้งใจฟัง ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นด้วยความเคารพ ให้ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถให้คำติชมหรือแสดงความคิดเห็นอย่างสุภาพ อดทนเมื่อเพื่อนพยายามถ่ายทอดความคิดและความคิดในภาษาต่างๆ รวมทั้งเอาใจใส่ การคิดเชิงวิพากษ์สิ่งที่คุณเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์

วิทยากร/ผู้สอนควรสามารถตัดสินใจที่จะลดกิจกรรม เพิ่มเติมกระบวนการหรือขั้นตอนอื่นๆ หรือแม้แต่หยุดกระบวนการเรียนรู้ชั่วคราวเพื่อพูดคุยกับผู้เข้าร่วมอบรม เมื่อไหร่ก็ตามที่เกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน มันเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างมากสำหรับวิทยากรที่ต้องคำนึงถึงความรู้สึกของผู้เข้าร่วมอบรมตลอดเวลา ทุกแง่มุมของการจัดอบรมจะพิจารณาถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เข้าร่วมอบรมเป็นสำคัญ

หลักเกณฑ์แห่งความเข้าใจ

ข้อความข้างล่างนี้คือหมายเหตุสำคัญบางส่วนสำหรับวิทยากร/ผู้สอน เพื่อสร้างหลักเกณฑ์ความเข้าใจระหว่างการจัดอบรม

- ผู้จัดอบรมและผู้สอนจะต้องเตรียมพร้อมเป็นอย่างดีเพื่อทำงานกับผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด รวมทั้งคำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพที่ดีของผู้เข้าร่วมอบรมตลอดเวลา
- รับฟังและเคารพผู้เข้าร่วมอบรมตลอดเวลา
- ห้ามให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับผู้เข้าร่วมคนใดคนหนึ่ง แต่ปฏิบัติต่อผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนด้วยความเป็นธรรม โดยไม่อคติหรือเลือกปฏิบัติ
- อย่าลืมนขออนุญาตและขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วมอบรมก่อนการบันทึกภาพเสียงหรือวิดีโอระหว่างการอบรม
- หลักเกณฑ์แห่งความเข้าใจควรอยู่บนหลักการของ 'ผลประโยชน์สูงสุดของผู้เข้าร่วม' ไม่ทำให้เกิดสถานการณ์ที่เป็นอันตราย หรือเป็นภัย และไม่เลือกปฏิบัติ

8. อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดอบรม

ด้านล่างนี้คือรายละเอียดอุปกรณ์ที่มีประโยชน์สำหรับการจัดอบรม อุปกรณ์บางอย่างขึ้นอยู่กับความพร้อมและการจัดหา ซึ่งผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้

กระดาษ	การเขียน/การวาดภาพ	เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์	อื่นๆ
กระดาษฟลิปชาร์ต (ขนาด A0)	ปากกามาร์กเกอร์	โปรเจคเตอร์	กระดานไวท์บอร์ด
กระดาษ A4	ปากกา	คอมพิวเตอร์แบบพกพา	กระดาษโน้ต
กระดาษแข็ง (สีที่ต่างกัน)	ดินสอ	ลำโพง	เทปขาว
กระดาษโปสเตอร์	สีเทียนหรือดินสอสี	ไมโครโฟน	กรรไกร
กระดาษโน้ตหรือกระดาษโพสต์อิท		กล้องถ่ายวิดีโอ	เอกสารที่ช่วยสนับสนุนอื่นๆ

หมายเหตุ: การอบรมสำหรับเยาวชนสื่อภาพหรือเครื่องมือหลากหลายจะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในระหว่างกระบวนการเรียนรู้ และยังทำให้การเรียนรู้สนุกสนานมากขึ้นอีกด้วย!

9. อบรมระยะสั้น/กิจกรรม

คู่มือฉบับนี้ประกอบไปด้วย 5 บท อย่างไรก็ตามหากมีข้อจำกัดด้านเวลาหรือข้อจำกัดด้านทรัพยากรอื่นๆ อาจเลือกจัดอบรมเป็นเวลา 3 วัน, 2 วัน, 1 วัน หรือครึ่งวัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ หรืออาจเลือกบทใดบทหนึ่ง หรือรวมกิจกรรมในคู่มือนี้เข้ากับกิจกรรมอื่นๆ เพื่อจัดกำหนดการอบรมในแบบของคุณเอง

ขั้นตอนการประเมิน

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรม

ในวันสุดท้ายของการจัดอบรม ทางผู้จัดอบรมควรสอบถามความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วม และประเมินผลในแต่ละหัวข้อ รวมทั้งภาพรวมของการจัดอบรมทั้งหมด มันจะเป็นการดีที่สุดหากประเมินผลทันทีหลังการอบรมเสร็จสิ้น เนื่องจากผู้เข้าร่วมจะยังจำเหตุการณ์เหล่านั้นได้ดี โดยสิ่งที่คาดหวังที่จะได้รับจากผู้เข้าร่วมอบรมมีดังต่อไปนี้

- เพื่อเรียนรู้ว่าข้อมูลและความรู้อะไรมีประโยชน์และสำคัญที่สุด
- เพื่อเรียนรู้ว่าข้อมูลและความรู้อะไรมีประโยชน์และสำคัญน้อยที่สุด
- เพื่อประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนรูปแบบวิธีการสอนของผู้สอนแต่ละคน
- เพื่อเรียนรู้ที่จะพัฒนาในการจัดอบรมครั้งต่อไป
- เพื่อเรียนรู้ที่จะพัฒนาด้านการจัดการเดินทางในครั้งต่อไป
- เพื่อรับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่มีค่าอื่นๆ จากผู้เข้าร่วมอบรม

นอกจากนี้หลังเสร็จสิ้นการจัดอบรมในแต่ละวัน ทีมผู้จัดงานควรสรุปผลการประเมินโดยให้โอกาสผู้เข้าร่วมอบรมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความท้าทาย รวมถึงการแก้ปัญหาภายในกลุ่ม สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การอบรมในวันถัดไปดียิ่งขึ้น

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรมโดยการใช้กิจกรรมชื่อ พระอาทิตย์ เมฆ และพายุ

 หัวข้ออะไรบ้างที่คุณ ได้เรียนรู้ในวันนี้	 หัวข้ออะไรบ้างที่ ไม่เข้าใจและ ต้องการให้เรา อธิบายเพิ่มเติม	 คุณต้องการให้ พวกเราปรับปรุง ตรงไหนบ้าง
---	---	--

เราหวังว่า คู่มือฉบับนี้จะเป็นทรัพยากรที่สร้างประโยชน์ให้กับคุณในการใช้ในกลุ่ม ชุมชนหรือองค์กรของคุณ

โปรดติดต่อเราหากคุณต้องการความช่วยเหลือในการใช้คู่มือนี้

Weaving Bonds Across Borders

บทที่ 1 : การสร้างสันติภาพ

“

“บทนี้จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมอบรมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อสร้างความเคารพซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกของกลุ่มคนส่วนใหญ่และชนกลุ่มน้อย”

เส้นทางกิจกรรม

ทำไมเราถึงต้องการสันติภาพ

กิจกรรมอุ่นเครื่องและทำความรู้จักกันและกัน

กิจกรรมที่ 1.1: เรื่องราวของฉันและเรื่องราวของเธอ

กิจกรรมที่ 1.2: ดอกไม้แสดงตัวตน

กิจกรรม 1.3: ต้นไม้แห่งความขัดแย้งสันติภาพคืออะไร

การสร้างสันติภาพคืออะไร

การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งคืออะไร

กิจกรรมทางเลือก: การสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน/ความสามัคคี

ทำไมเราถึงต้องการสันติภาพ

ในระดับบุคคล ลองจินตนาการดูว่าหากคุณมาจากกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยและมีประสบการณ์ที่คนกลุ่มใหญ่ดูถูกคุณ เพียงเพราะว่าคุณไม่สามารถพูดภาษาหลักได้อย่างถูกต้องหรือคุณมีสำเนียงการพูดที่คนอื่นจำได้ในทันที บางคนไม่สามารถหางานทำในเมืองได้เพียงเพราะอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ และถูกกีดกันจากจากสังคมกระแสหลัก

ในระดับชาติ ลองจินตนาการว่ามีบริษัทต่างชาติได้ทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติในประเทศของคุณเป็นเวลาหลายปี คุณไม่ชอบบริษัทนี้ ดังนั้น เมื่อไหร่ก็ตามที่คุณมีโอกาส คุณจะนำประเด็นนี้ไปเปิดเผยต่อสาธารณะชน ในขณะเดียวกันคุณก็ไม่ชอบผู้คนที่มาจากประเทศนั้นๆ เพราะสำหรับคุณแล้วพวกเขาเป็นเหมือนตัวแทนของบริษัทนั้น เนื่องจากคุณคิดว่าผู้คนเหล่านั้นทั้งหมดนั้นไม่ดี อย่างไรก็ตามไม่ใช่คนส่วนใหญ่ทั้งหมดที่ปฏิบัติต่อกลุ่มชาติพันธุ์แตกต่างหรือกระทำไม่ดี และบริษัทนี้ก็ได้เป็นตัวแทนของทุกคนจากประเทศต้นทางเช่นเดียวกัน

ดังนั้น บทนี้จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมอบรมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อสร้างความเคารพซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกของกลุ่มคนส่วนใหญ่และชนกลุ่มน้อย มีคนจำนวนมากที่ไม่สามารถสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันได้เนื่องจากเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของพวกเขา เอกลักษณ์ประจำชาติ หรือถิ่นที่อยู่ของพวกเขาซึ่งอยู่ในเขตสงครามหรือพื้นที่ขัดแย้ง ดังนั้นพวกเขาจึงขาดความไว้วางใจความมั่นใจและความกล้าหาญที่จะแบ่งปันความคิด ความสับสน และบาดแผลของพวกเขากับบุคคลอื่น เพื่อที่จะสร้างสันติภาพ เราจำเป็นต้องมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ทักษะการสื่อสาร เรียนรู้เกี่ยวกับความขัดแย้งประเภทต่างๆ จากเรื่องราวชีวิตของผู้เข้าร่วม การเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรง และวิธีสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่ออนาคตร่วมกันของเรา

กิจกรรมอุ่นเครื่องและทำความรู้จักกันและกัน

	30 – 45 นาที
	เพื่อทำความรู้จักกันและกัน และตั้งข้อตกลงร่วมกันก่อนเริ่มอบรม
	ปากกามาร์กเกอร์ กระดาษฟลิปชาร์ต เทปขาว (สิ่งเหล่านี้ใช้สำหรับเขียนข้อตกลงร่วมกัน)

ทักทาย

ในชั้นเรียนนี้เราจะมีผู้เข้าร่วมจาก 5 ประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่อาจจะมีภูมิหลังมาจากชนกลุ่มน้อย ดังนั้น มันจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้สอนที่จะเข้าใจภูมิหลังทางวัฒนธรรมพื้นฐานของแต่ละประเทศ ภาษาประจำชาติของพวกเขา และภาษาของชนกลุ่มน้อย คุณสามารถเริ่มต้นด้วยการถามพวกเขาด้วยคำว่า 'สวัสดี' ในภาษาของพวกเขาพูดว่าอย่างไร โดยให้ผู้เข้าร่วมอบรมแนะนำตนเอง ชื่อ และประเทศของพวกเขา

ข้อตกลงร่วมกัน

ก่อนเข้าสู่กิจกรรม เราควรเชิญผู้เข้าร่วมอบรมหารือเกี่ยวกับข้อตกลงที่เราต้องเคารพร่วมกันตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม

คำถามเพื่อนำทาง

- กฎอะไรที่เราควรมีตลอดการฝึกอบรม
- เราจะทำอย่างไรเพื่อให้แน่ใจได้ว่าผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมดและวิทยากรเคารพซึ่งกันและกัน

ในขณะที่ผู้เข้าอบรมให้คำตอบให้เขียนคำที่สำคัญลงบนกระดาษฟลิปชาร์ตแล้วแปะไว้บนผนัง เพื่อให้ทุกคนสามารถเห็นมันได้ตลอดการฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 1.1: เรื่องราวของฉันและเรื่องราวของเธอ

	30 – 45 นาที
	สำหรับผู้เข้าร่วมและวิทยากรในการฝึกทักษะการสื่อสาร
	กระดาษฟลิปชาร์ต ปากกามาร์กเกอร์ เทปขาว และดินสอสี

กระบวนการ

วิทยากรเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมอบรมยืนเป็นวงกลม ให้ผู้เข้าร่วมจับคู่กัน จากนั้นตั้งหัวข้อสนทนากันระหว่างคู่ตามหัวข้อต่อไปนี้

- ทำไมคุณถึงเข้าร่วมอบรมในครั้งนี้
- ความฝันและเป้าหมายในอนาคตของคุณคืออะไร
- คุณเคยมีประสบการณ์อะไรบ้างที่คุณไม่สามารถลืมได้ในชีวิตและเพราะเหตุใด
- ชุมชนของคุณกำลังประสบปัญหาใดๆหรือไม่ในปัจจุบัน
- ถ้าคุณเผชิญกับปัญหา/ความท้าทายด้วยตัวคนเดียวหรือเป็นกลุ่ม คุณมีแผนการ/กลยุทธ์หรือไม่ เพื่อที่จะจัดการกับความท้าทายเหล่านั้น และหากมีกลยุทธ์เหล่านั้นคืออะไร

จากกิจกรรมนี้ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสฝึกทักษะการสื่อสารกับคู่ของตน กิจกรรมนี้เป็นพื้นฐานสำหรับกิจกรรมดอกไม้แสดงตัวตนซึ่งจะถูกนำเสนอในแบบกลุ่มผู้เข้าร่วมบางคนที่ไม่มีประสบการณ์ในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน อาจรู้สึกประหม่าที่จะแบ่งปันเรื่องราวของพวกเขา ดังนั้นกิจกรรม "เรื่องราวของฉันและเรื่องราวของคุณ" สามารถช่วยให้พวกเขาพัฒนาทักษะการสื่อสารได้

กิจกรรมที่ 1.2: ดอกไม้แสดงตัวตน

	45 – 60 นาที
	เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อใจระหว่างผู้เข้าร่วมอบรมและวิทยากร
	กระดาษฟลิปชาร์ต กระดาษ A4 ปากกามาร์กเกอร์ เทปขาวและดินสอสี/สีเทียน
	ก่อนจบกิจกรรมนี้วิทยากรอาจพิจารณาโดยให้เวลากับผู้เข้าร่วมอบรมในการซักถามหรือเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อดังกล่าว จากนั้น ให้วิทยากรสรุปการหารือและเริ่มกิจกรรมถัดไป

กระบวนการ

ผู้สอน/วิทยากรเชิญให้ผู้เข้าร่วมอบรมนั่งเป็นวงกลมและเปิดการสนทนาโดยให้ผู้เข้าร่วมแบ่งปันเรื่องราวของพวกเขาร่วมกับประโยคเพื่อกระตุ้นผู้เข้าร่วม ดังนี้

- ชีวิตในวัยเด็ก การเรียน ความฝันส่วนตัว เป้าหมายในอนาคต
- เหตุผลที่เข้าร่วมอบรมในครั้งนี้
- เหตุใดพวกเขาจึงสนใจในการสร้างสันติภาพ การปกป้องสิ่งแวดล้อม และความเท่าเทียมทางเพศ
- พวกเขาสามารถเห็นความขัดแย้งในชุมชนของตนได้อย่างไร ทั้งระหว่างชุมชนต่างๆ ระหว่างกลุ่มที่มีอำนาจและอำนาจน้อยกว่า ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ และระหว่างประเทศต่างๆ

หลังจากนั้น

- 1) ขอให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนนึกถึงสิ่งที่มีความหมายหรือสำคัญสำหรับพวกเขา
- 2) ขอให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนวาดวงกลมแล้วเขียนชื่อหรือวาดภาพแทนตัวเองตรงกลางดอกไม้ จากนั้นให้พวกเขาคิดว่าส่วนใดของตัวตนที่สำคัญที่สุด และเขียนส่วนนั้นไว้บนกลีบดอกไม้
- 3) เชิญผู้เข้าร่วมแต่ละคนนำเสนอเกี่ยวกับกลุ่ม โดยอธิบายแง่มุมต่างๆ ที่เป็นตัวตนของพวกเขา

กิจกรรม 1.3: ต้นไม้แห่งความขัดแย้ง

	2 ชั่วโมง
	เพื่อวิเคราะห์ความขัดแย้งต่างๆ ให้เข้าใจว่าทำไมจึงเกิดความขัดแย้งขึ้น
	กระดาษฟลิปชาร์ต กระดาษการ์ด (สีต่างๆ) ปากกามาร์กเกอร์ เทปขาวและดินสอสี/สีเทียน
	หลังจากจบบทนี้แล้ว วิทยากรอธิบายว่าบทนี้เชื่อมโยงกับบทต่อไปอย่างไร วิทยากรสามารถใช้คำพูดอย่างง่ายๆว่า เราแต่ละคนสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสันติภาพได้ด้วยการทำความเข้าใจตนเอง ชุมชนของเรา สภาพแวดล้อมของเรา และการพัฒนาที่กำลังเกิดขึ้น

กระบวนการ

หลังจากกิจกรรมดอกไม้แสดงตัวตน เราก็จะได้รับข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมอบรมแต่ละคน ข้อมูลที่ได้นี้อาจเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งส่วนบุคคล ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ และความขัดแย้งประเภทอื่นๆ ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้องมี "ต้นไม้แห่งความขัดแย้ง" เพื่อวิเคราะห์ความขัดแย้งเหล่านี้ และเหตุใดจึงเกิดความขัดแย้งนี้ขึ้น

- 1) ขอให้ผู้เข้าอบรมนึกถึงความขัดแย้งประเภทต่างๆ ที่พวกเขาเคยเห็นหรือพบเจอในชีวิต
- 2) วาดต้นไม้บนกระดาษโปสเตอร์ขนาดใหญ่ที่มีกิ่งและรากขอให้ผู้เข้าร่วมระดมความคิดว่าความขัดแย้งคืออะไร และเขียนคำตอบของพวกเขาลงบนกิ่งจากนั้นขอให้พวกเขาระดมความคิดว่าสาเหตุของความขัดแย้งเหล่านี้คืออะไร และเขียนคำตอบไว้ที่รากของต้นไม้
- 3) จากนั้นขอให้พวกเขามองหาการเชื่อมต่อระหว่างกิ่ง ระหว่างราก และระหว่างกิ่งกับราก ที่ละข้อ เมื่อพวกเขาเห็นความเชื่อมโยง ให้พวกเขาวาดเส้นแบ่งระหว่างคำและอธิบายความเชื่อมโยง
- 4) จบการฝึกโดยเน้นว่าต้นไม้จะงอกขึ้นมาอีกครั้งหากเราแค่ตัดกิ่งของต้นไม้เท่านั้น เช่นเดียวกันปัญหาของเราก็จะกลับมาเสมอถ้าเราไม่จัดการต้นเหตุของความขัดแย้ง (หรือต้นตอของปัญหา)

หลังกิจกรรมนี้ ผู้ฝึกสอนสรุปหัวข้อนี้ โดยนิยามความหมายของคำว่า "สันติภาพ" "การสร้างสันติภาพ" และ "การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้ง"

สันติภาพคืออะไร

'สันติภาพ' คือ 'การไม่มี/ลดความรุนแรงทุกรูปแบบ' เพราะฉะนั้น สันติภาพและการไม่ใช้ความรุนแรงจึงถูกเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของความรุนแรงและความขัดแย้ง (Galtung 2000)

'ความสงบสุขมีองค์ประกอบเสริมด้วยกันสองประการ' ได้แก่ **สันติภาพในเชิงบวก**และ**สันติภาพเชิงลบ**

สันติภาพเชิงลบ หมายถึง การไม่มีความรุนแรง **สันติภาพในเชิงบวก** หมายถึง เต็มไปด้วยเนื้อหาเชิงบวก เช่น การฟื้นฟูความสัมพันธ์ การสร้างระบบสังคมที่ตอบสนองความต้องการของประชากรทั้งหมด และการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ สันติภาพไม่ได้หมายความว่าไม่มีความขัดแย้งเลยโดยสิ้นเชิง

© Participate

ภาพ 1.1 สันติภาพในทางลบและสันติภาพในทางบวก

“การหยุดยั้ง” เป็นตัวอย่างหนึ่งของการกระทำเพื่อสันติภาพในทางลบ สันติภาพในทางบวก คือ การมีอยู่ของความยุติธรรมทางสังคมและความเท่าเทียมกัน และไม่มีความรุนแรงทางโครงสร้างหรือโดยอ้อม มีลักษณะเด่นคือมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่กลมกลืนกันและ “การรวมตัวของสังคมมนุษย์” (Galtung, 1964)

เรียนรู้ 'อะไรคือสันติภาพ' เพิ่มเติมได้ที่: <https://askinglot.com/what-is-the-difference-between-positive-peace-and-negative-peace>

ผู้สอนสามารถแสดงวิดีโอเกี่ยวกับ ‘สันติภาพในทางบวกและทางลบ’ ให้กับผู้เข้าร่วมได้รับชม หนึ่งในวิดีโอเหล่านั้น คือ ‘สันติภาพในทางบวกและทางลบ’ โดย Cartoon Ed: <https://youtu.be/x76-On0NsuY>

การสร้างสันติภาพคืออะไร

การสร้างสันติภาพประกอบด้วยกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของเรา การสร้างสันติภาพสามารถป้องกัน ลด เปลี่ยนแปลง และช่วยเหลือผู้คนให้พ้นจากความรุนแรง การสร้างสันติภาพสร้างขีดความสามารถให้เกิดขึ้นภายในชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้คนและในเรื่องสิทธิมนุษยชนทุกรูปแบบ การสร้างสันติภาพเป็นความรับผิดชอบของผู้มีบทบาททุกภาคส่วน รัฐบาล องค์กรทางศาสนา ภาคประชาสังคม ผู้นำและโครงสร้างแบบดั้งเดิม สื่อ และชุมชนธุรกิจ มันเกิดขึ้นในทุกระดับของสังคม ในระดับบนสุดของนักวิชาการและรัฐบาล ในโรงเรียนและวงการธุรกิจ และในศูนย์ชุมชนของทุกหมู่บ้าน และทุกเมือง การสร้างสันติภาพเป็นชุดของค่านิยม ทักษะการสร้างสัมพันธ์ กรอบการวิเคราะห์ และกระบวนการทางสังคม

ในทางปฏิบัติ การสร้างสันติภาพเป็นกระบวนการระยะยาวในการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้คนหันมาหาหรือกัน พ้นจากความสัมพันธ์ และปฏิรูปสถาบันขึ้นมาใหม่ การสร้างสันติภาพสามารถนำกลุ่มต่างๆ มารวมกันเพื่อหาหรือถึงปัญหาและช่วยให้ผู้คนเข้าใจมุมมองของผู้อื่น สันติภาพถูกสร้างขึ้นเมื่อเราทำลายทัศนคติแบบเดิมๆ และเมื่อกลุ่มต่างๆ สร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและทำงานร่วมกัน ทุกวันนี้เราเห็นแล้วว่า ความขัดแย้งและความรุนแรงส่งผลกระทบต่อทุกคน ความขัดแย้งสามารถกีดกันไม่ให้ชุมชนเกิดการ

พัฒนา และมักจะกีดกันคนที่อยู่ในชนบทเข้าถึงการรักษาพยาบาลและความต้องการพื้นฐาน ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งอย่างต่อเนื่อง ผู้หญิงไม่สามารถปกป้องสิทธิของตนได้ เด็กไม่สามารถไปโรงเรียนได้ มีการทุจริตที่ฝังแน่นและโครงการพัฒนาที่ไม่ดีได้ทำลายทรัพยากรของชุมชน เช่น พื้นที่เพาะปลูก ภูเขาและแม่น้ำ และความยากจนจะยิ่งทำให้เกิดความขัดแย้งภายในระหว่างชุมชนและระหว่างประเทศต่าง ๆ มากขึ้น จากปัญหาทั้งหมดที่เราากำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันนี้ เราสามารถใช้วิธีการที่อย่างเพื่อสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น เช่น ผ่านภาพยนตร์ และสื่อรูปแบบต่างๆ (โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์) เพื่อช่วยให้ผู้คนเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้มั่นใจว่ากลุ่มคนชายขอบสามารถแสดงออกและส่งเสียงของพวกเขาออกมาได้

ความขัดแย้ง: สถานการณ์ที่คนหรือกลุ่มคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปมี หรือคิดว่าพวกเขามีผลประโยชน์หรือเป้าหมายที่ขัดแย้งกัน ความขัดแย้งเป็นสัญญาณของความไม่พอใจกับระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งคืออะไร

การเปลี่ยนแปลง คือ การเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ซึ่งโดยปกติแล้วจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้ง หมายถึง การใช้ความขัดแย้งเป็นโอกาสในการเปลี่ยนความสัมพันธ์เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกทางสังคม รวมไปถึงวัฒนธรรมและการเมือง การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งเป็นการยอมรับว่า ความขัดแย้งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมนุษย์โดยธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งทำให้เห็นว่าความขัดแย้งนั้นสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกและสันติภาพที่ยั่งยืนได้ ในบางครั้งเราต้องการความขัดแย้งเพื่อเปลี่ยนสถานะที่เป็นอยู่ หากปราศจากความขัดแย้ง บางสิ่งก็อาจไม่มีวันเปลี่ยนแปลง ยกตัวอย่างเช่น ลองนึกภาพว่ามีใครบางคนคุกคามคุณในที่ทำงานอยู่เสมอๆ แต่คุณไม่ได้บอกอะไรกับบุคคลนั้นและไม่บอกเพื่อน ครอบครัว หรือแม้แต่เจ้านายของคุณเอง ดังนั้น ความขัดแย้งจึงไม่ถูกเปิด แต่สถานการณ์เช่นนี้ดีหรือไม่? คุณรู้สึกสบายใจกับคนที่คุกคามคุณหรือไม่? คุณคิดว่าสภาพแวดล้อมของคุณปลอดภัยหรือไม่? เห็นได้ชัดว่าไม่ หากคุณพบวิธีหลีกเลี่ยงปัญหานั้นไปในทางบวก คุณก็สามารถทำให้สถานการณ์ดีขึ้นได้

วิธีการหนึ่งที่สำคัญในการส่งเสริมสันติภาพ นั่นคือการส่งเสริมสันติภาพผ่านการแบ่งปันเรื่องราว

สำหรับกิจกรรมนี้ ผู้สอน/วิทยากรแจกสำเนาเอกสารเรื่อง: เด็กผู้หญิงจากดินแดนที่ชื่อ “กุนเฮง”¹ ให้กับผู้เข้าร่วมอบรมแต่ละคน หลังจากอ่านเรื่องราวนี้แล้ว เชิญให้ทุกคนกลับเข้ามาที่กลุ่มใหญ่ และเริ่มต้นหารือผ่านคำถามต่อไปนี้

- นวลต้องเผชิญกับความขัดแย้งอะไรบ้างในชีวิต?
- นวลเปลี่ยนสถานการณ์ของเธออย่างไร?
- การสร้างสันติภาพมีความสำคัญต่อชุมชนและประเทศของเธออย่างไร?

ตัวอย่างที่ 1: เด็กสาวจากดินแดน “กุนเฮง” – เมืองพินเกาะ

ลองจินตนาการว่าวันหนึ่งคุณต้องออกจากบ้านและพลัดพรากจากแผ่นดินที่คุณรัก คุณไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นและทำไมชาวบ้านต้องย้ายออกจากแผ่นดินของตัวเอง มีเพียงคำสั่งจากทหารพม่าที่กล่าวว่า “ชาวบ้านทั้งหมดต้องย้ายออกภายใน 3-7 วัน และถ้าไม่ย้ายออก พวกคุณจะถูกฆ่าทั้งหมด” นั่นคือสถานการณ์จริงที่ฉันเผชิญเมื่อ 20 ปีที่แล้ว ระหว่างช่วงปี 2539-2541 ซึ่งเกิดขึ้นที่ทางใต้ของรัฐฉาน ประเทศพม่า หมู่บ้านของฉัน ‘เกงคำ’ ในเมืองกุนเฮง เป็นหนึ่งในหมู่บ้านที่ถูกบังคับให้ย้ายถิ่นฐานที่อยู่ในช่วงเวลานั้น

ฉันชื่อ นวล ฉันเกิดในหมู่บ้านในเขตชนบทของเมืองที่สวยงามที่เรียกว่า “กุนเฮง” (หมายถึง เมืองที่มีเกาะนับพันแห่ง ในภาษาฉาน/ไทใหญ่) กุนเฮง ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของรัฐฉาน ประเทศพม่า เคยเป็นดินแดนที่สงบสุข ตอนที่ฉันยังเด็ก ฉันสามารถเดินทางไปได้ทุกหนทุกแห่งโดยไม่ต้องสนใจเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัย หมู่บ้านของฉันอยู่ใกล้แม่น้ำป้าง ซึ่งเป็นแม่น้ำที่มีปลาหลากหลายชนิด แม่น้ำสายนี้ไหลผ่านเขตเมืองกุนเฮง และได้สร้างเกาะเล็กๆ ขึ้นหลายพันเกาะ นั่นคือเหตุผลที่เราเรียกเมืองนี้ว่า “กุน” (เกาะ) “เฮง” (พัน) ย้อนกลับไปในปี 2539-2541 ชาวบ้านในหมู่บ้านของฉันและหมู่บ้านใกล้เคียงถูกกองทัพพม่าบังคับให้ย้ายเข้าไปอยู่ในเขตเมือง ฉันยังจำสิ่งที่พวกเขาบอกกับเราได้ว่า “คุณต้องย้ายออกจากหมู่บ้านของคุณภายใน 3-7 วัน ถ้าเราเจอคุณหลังจาก 7 วัน เราจะยิงคุณให้ตาย ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม!” นั่นคือสิ่งที่พวกเขาบอกเรา ทหารติดอาวุธบังคับให้เราย้าย

¹ นี่เป็นหนึ่งในเรื่องราวจากหนังสือเล่มเล็กของ WBAB ในหนังสือยังมีเรื่องราวอีกมากมายที่ผู้ฝึกสอนหรือวิทยากรสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมนี้ได้ สามารถดูลิงค์เข้าเล่มได้ที่: https://www.weavingbondsacrossborders.org/wordpress/wp-content/uploads/2019/06/Book_Where-the-Rivers-Meet_for-Web.pdf

ออกจากหมู่บ้านโดยไม่ได้ให้ข้อมูลหรือเหตุผลว่าทำไมเราจึงต้องย้าย พวกเขาไม่ได้บอกเราด้วยซ้ำว่าเราควรจะไปที่ไหน ดังนั้น เราจึงไม่รู้ว่าจะควรไปที่ไหนหรือต้องทำอะไร เราต้องย้ายออกไปโดยเร็วที่สุด ชาวบ้านส่วนหนึ่งหลบหนีไปประเทศไทย ชาวบ้านบางส่วนย้ายไปอยู่ในเมือง และคนอื่นๆอีกจำนวนหนึ่งตัดสินใจอยู่ในป่าอย่างลับๆ ชาวบ้านที่ขัดชินคำสั่งถูกทหารพม่ายิงเสียชีวิต มันเป็นเวลาที่เราเลวร้ายและน่ากลัวสำหรับฉันและครอบครัว ฉันยังเด็ก แต่ฉันไม่สามารถลืมสิ่งที่เกิดขึ้นกับฉันในช่วงเวลานั้นในชีวิตของฉันได้เลย

หลังจากนั้น ดินแดนที่สวยงามและสงบซึ่งเคยเป็น “เกาะเล็กๆ นับพัน” สำหรับคนจำนวนมากได้ถูกทำลายลงโดยกองทัพพม่า ความทรงจำที่สวยงามของชาวบ้านจากชีวิตและความหวังในการดำรงชีวิตของพวกเขาหายไปภายใต้การบังคับย้ายถิ่นฐาน ดินแดนอันสงบสุขที่เคยเป็นของเรา ตกไปอยู่ในมือของคนอื่น เมื่อกองทัพพม่าเสนอที่จะก่อสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ริมแม่น้ำสาละวิน หากเขื่อนนี้ถูกสร้างขึ้น ไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อหมู่บ้านเล็กๆ ริมฝั่งแม่น้ำสาละวิน แต่ยังรวมถึงหมู่บ้านริมแม่น้ำปางด้วย ในปี 2560 ฉันได้มีโอกาสเข้าร่วมอบรมขององค์กร Weaving Bonds Across Borders ฉันได้เรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสันติภาพและตระหนักว่าความรู้เกี่ยวกับการสร้างสันติภาพสามารถช่วยคนจำนวนมากที่อยู่ในพื้นที่ความขัดแย้งได้ อีกทั้งยังช่วยหาแนวทางแก้ไขปัญหาในชุมชนอีกด้วย การอบรมนี้ไม่ได้เน้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังเน้นการเรียนรู้ในห้องเรียนด้วย เรามีโอกาสได้เจอชาวบ้านและเรามีโอกาสสร้างเครือข่ายที่เหนียวแน่นสำหรับความร่วมมือกันในอนาคตระหว่างในกลุ่มของเยาวชนที่มาจากทั่วเอเชีย รวมถึงพม่า (เมียนมาร์) กัมพูชา นากาแลนด์ อินเดีย อินโดนีเซีย ลาว เนปาล ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ผู้เข้าร่วมแต่ละคนมีเรื่องราวมาแบ่งปันที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากบริบททางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่แตกต่างกันที่เรากำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้

นอกจากการเข้าร่วมอบรมกับองค์กร Weaving Bonds Across Borders แล้ว ฉันได้มีโอกาสฝึกงานที่องค์กร Weaving Bonds Across Borders เมื่อได้ฝึกงานที่นั่น ฉันได้รับความรู้ ประสบการณ์ และโอกาสใหม่ๆ มากมาย โอกาสอันมีค่าอย่างหนึ่งคือฉันได้มีโอกาสเข้าร่วมงาน Asia Pacific Youth Exchange ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย ระหว่างวันที่ 17-30 กรกฎาคม 2560 ฉันได้รับการสนับสนุนจาก Weaving Bonds Across Border และ Oxfam ให้เข้าร่วมโปรแกรมนี้ Oxfam ได้ให้การสนับสนุนทางการเงินสำหรับค่าใช้จ่ายทั้งหมดสำหรับการอบรมนี้ รวมถึงค่าสมัครแลกเปลี่ยนและค่าเดินทาง ในโครงการแลกเปลี่ยนนี้ ฉันได้สร้างเครือข่ายที่เหนียวแน่นกับเยาวชนจากพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงในเวียดนาม และได้เรียนรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและ

เทศกาลในระดับเอเชียแปซิฟิก มีผู้เข้าร่วมโครงการนี้มากกว่า 170 คน จากโครงการแลกเปลี่ยนนี้ ฉันได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาข้อเสนอโครงการ และได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของมุมมองเทศกาลที่ใช้เขียนในคำขอเสนอโครงการ และฉันได้จัดทำเผยแพร่บทความเกี่ยวกับโครงการนี้ ในเดือนพฤศจิกายน ปี 2560 ฉันได้เข้าร่วมทีม Weaving Bonds Across Borders ในฐานะเจ้าหน้าที่ขององค์กร และฉันหวังว่าฉันจะสามารถช่วยเหลือผู้คนได้มากขึ้นผ่านเครือข่ายของ Weaving Bonds Across Borders และฉันจะทำความฝันให้เป็นจริงในวันหนึ่งด้วยกิจกรรมต่างๆ และฉันเชื่อว่าพลังส่วนรวมจะนำมาซึ่งความสุข ให้กับชุมชนของฉันที่ๆ ฉันเกิด ฉันหวังว่าวันหนึ่งจะไม่มีสงคราม ไม่มีอาวุธ ไม่มีเลือด ไม่มีฝิ่นร้าย ไม่มีเหยื่ออยู่ในแผ่นดินบ้านเกิดของตนเอง

หลังจากการหารือกัน (จากคำถามด้านบน) วิทยากรเริ่มกิจกรรมต่อไปโดยกล่าวว่าเรื่องราวนี้เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมสันติภาพในเชิงบวกและเชิงลบ โดยเฉพาะเรื่องราวของตัวเอง กิจกรรมถัดไป ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสแบ่งปันว่าพวกเขาเข้าใจสันติภาพเชิงบวกอย่างไร และสันติภาพมีความสำคัญต่อพวกเขาเอง และชุมชนอย่างไร วิทยากรเชิญผู้เข้าร่วมอบรมจับคู่เพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นกันตามหัวข้อด้านล่าง

- 1) ความขัดแย้งแบบใดที่คุณต้องเผชิญบ้างในชีวิตของคุณ
- 2) คุณแก้ไขความขัดแย้งเหล่านั้นอย่างไร
- 3) คุณคิดว่าประสบการณ์นี้สนับสนุนให้คุณทำบางสิ่งเพื่อชุมชน/สังคมของคุณหรือไม่
- 4) คุณคิดว่าการสร้างสันติภาพมีความสำคัญหรือไม่? เพราะเหตุใด
- 5) แผนการส่งเสริมสันติภาพเชิงบวกในอนาคตของคุณคืออะไร

หลังจากการหารือกันกับคู่ของตนเองแล้ว วิทยากรอาจเชิญผู้เข้าร่วม 3-4 คู่ มาแบ่งปันความคิดเห็นในกลุ่มใหญ่ และเปิดให้ตั้งคำถาม เมื่อผู้เข้าร่วมอบรมแบ่งปันความเห็นเสร็จแล้ว วิทยากรสามารถสรุปว่ามันเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับเราอย่างยิ่งที่ต้องทำความเข้าใจ สร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุถึงสันติภาพเชิงบวก (ควรเริ่มต้นจากตัวเราและชุมชนของเรา)

ทางเลือก: หากมีเวลาเพียงพอ วิทยากรหรือผู้ฝึกสอนอาจพิจารณากิจกรรมด้านล่างนี้ด้วย

กิจกรรมทางเลือก: การสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน/ความสามัคคี

เป้าหมาย

- เพื่อแบ่งปันเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของเรา และส่วนไหนของตัวตนเราที่เป็นชายขอบ
- เพื่อพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์และวิธีการสร้างตัวตนในสังคม
- เพื่อพิจารณาทบทวนเพศสภาพและอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์
- เพื่อเรียนรู้ว่า เราจะมีอัตลักษณ์ที่หลากหลายได้อย่างไร
- เพื่อส่งเสริมแนวคิดที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมและเราทุกคนสามารถทำงานร่วมกันเพื่อความยุติธรรมทางสังคมได้

ทำความเข้าใจอัตลักษณ์กระแสหลักและอัตลักษณ์ชายขอบ

- 1) เขียนกระแสหลักและชายขอบบนกระดานไวท์บอร์ด ขอให้ผู้อบรมหารือร่วมกัน
- 2) อธิบายแนวคิดตัวตนอัตลักษณ์กระแสหลักและตัวตนอัตลักษณ์ชายขอบ

ตัวอย่างบางส่วนมีดังนี้

อัตลักษณ์กระแสหลัก		อัตลักษณ์ชายขอบ
กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่		ชนกลุ่มน้อย
ศาสนาหลัก		ชนกลุ่มน้อยทางศาสนา
ชาวเมือง	VS	คนชนบท
ผู้ชาย		ผู้หญิง
ชอบเพศตรงข้าม (Heterosexual)		ชอบเพศเดียวกัน (LGBTQ)

- 3) วิทยากรแสดงดอกไม้แสดงตัวตนของพวกเขา และยกตัวอย่างว่าอัตลักษณ์บางแง่มุมเป็นกระแสหลักอย่างไร และบางส่วนถูกทำให้เป็นชายขอบอย่างไร
- 4) เชิญผู้เข้าร่วมอบรมผลัดกันแสดงดอกไม้แสดงตัวตนของตนเอง และแบ่งปันว่าส่วนใดของตนที่เป็นอัตลักษณ์กระแสหลักและส่วนใดที่เป็นอัตลักษณ์ชายขอบ
- 5) ขอให้ผู้เข้าร่วมพิจารณาและร่วมหารือถึงวิธีการสร้างอัตลักษณ์ทางสังคม

ตัวอย่าง

คนชาวเขา: 'ชาวเขา' สามารถใช้เป็นคำในด้านลบ เพื่ออธิบายถึงคนที่อาศัยอยู่แถบพื้นที่ภูเขา

คนเร่ร่อน: บางคนอาจคิดว่าคนเร่ร่อนมีอารยธรรมน้อยกว่าและ 'สกปรก'

หญิงม่าย: บางคนปฏิบัติต่อหญิงม่ายอย่างแตกต่างและดูถูกพวกเขา

แบ่งปันเรื่องราวอัตลักษณ์ชายขอบ เรื่องราวของพูอ

ฉันชื่อพูอ และฉันมาจากประเทศไทย เนื่องจากฉันเกิดเป็นผู้หญิง ฉันจึงไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้คนรอบข้าง รวมถึงครอบครัวของตนเองด้วย ฉันต้องการได้รับการศึกษาและได้รับการสนับสนุนด้านอาชีพ แต่นี่เป็นเรื่องยากสำหรับฉัน เพราะเพศของฉันและเพราะฉันเป็นชาวกะเหรี่ยงจึงถูกเลือกปฏิบัติทางชาติพันธุ์ เด็กผู้หญิงและผู้หญิงในชุมชนของฉันมีโอกาสน้อยมากที่จะได้รับโอกาสทางการศึกษา และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ตอนที่ฉันยังเป็นเด็ก ฉันมักได้ยินผู้คนในชุมชน เช่นพ่อแม่ของพวกเขาพูดว่า เราเป็นผู้หญิงไม่ใช่ผู้นำ รวมถึงเน้นย้ำอยู่เสมอว่า ผู้หญิงควรแต่งงานมีลูก และดูแลครอบครัว มีสิ่งหนึ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงนั่นคือเรื่องของเพศและเพศสภาพ ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรมของเราได้ถ่ายทอดแนวคิดที่ว่าผู้หญิงคือเพศที่อ่อนแอกว่า ตั้งแต่ตอนที่ฉันยังเป็นเด็ก ฉันได้ยินคนในชุมชนของฉัน รวมทั้งพ่อแม่ของฉันพูดว่า ผู้หญิงเป็นผู้นำไม่ได้ เพียงแค่การเป็นผู้หญิงก็เป็นบาปในตัวเองอยู่แล้ว มีการเน้นย้ำอยู่เสมอว่า บทบาทผู้หญิงในครอบครัวคือการแต่งงานและดูแลลูก

ฉันเป็นผู้หญิงคนเดียวในชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย และฉันรู้สึกเสียใจแทนพี่สาวน้องสาว และเด็กสาวคนอื่นๆ ที่ไม่ได้รับการศึกษา โชคดีที่ฉันได้รับการสนับสนุนค่าเล่าเรียนตั้งแต่สมัยชั้นมัธยมปลายจนถึงระดับมหาวิทยาลัยจากองค์กรแห่งหนึ่งในประเทศไทย นี่คือเหตุผลที่ทำให้ฉันอยากทำอะไรให้กับชุมชนของฉันในแง่ของผู้นำหญิง ฉันอยากเปลี่ยนแปลงสถานการณ์นี้ แต่ฉัน

ไม่รู้จะเริ่มต้นจากตรงไหนหรือทำอะไรได้บ้าง คำถามนี้อยู่ในใจฉันจนกระทั่งฉันได้เจอกับเจ้าหน้าที่ของ WBAB และเข้าร่วมอบรมของพวกเขาเมื่อปี 2558 หลังจากที่เข้าร่วมอบรมของ WBAB ในตอนนี้ฉันมีความมั่นใจมากพอที่จะเข้ามีส่วนร่วมในประเด็นเรื่องความเป็นผู้นำหญิงในชุมชนของฉัน

การหาหรือกลุ่ม

แบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่มเพื่อหาหรือเกี่ยวกับอัตลักษณ์

- โปรดหาหรืออัตลักษณ์ในหลายแง่มุมของชุมชน
- ทำไมผู้คนในสังคมกระแสหลักถึงดูถูกชาวกระเหรี่ยง
- เพราะเหตุใดวัฒนธรรมประเพณีในชุมชนของชุมชนถึงไม่ยอมให้เด็กผู้หญิงได้รับการศึกษา
- ชุมชนต่อสู้เพื่อสิทธิของเธอเองอย่างไร
- คุณคิดว่า ชุมชนจะสามารถเปลี่ยนแปลงมุมมองของชุมชนที่มีต่อผู้หญิงในอนาคตได้หรือไม่
- จากเรื่องราวของชุมชนนี้ คุณคิดว่าอัตลักษณ์ถูกสร้างขึ้นในสังคมอย่างไร

แบบฝึกหัดกลุ่ม

ให้หมายเลขเพื่อแบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็นเป็นสองกลุ่มใหญ่

ถามกลุ่มที่ 1: ให้นึกถึงกลุ่ม ‘ชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ในสังคมของพวกเขา’

และ

ถามกลุ่มที่ 2: ให้นึกถึง ‘ชนกลุ่มน้อยในสังคมของพวกเขา’

เชิญทั้งสองมาพูดคุยกันว่าในชีวิตประจำวันของเรา เราจะสร้างความเข้าใจและความเคารพซึ่งกันและกันให้ดีขึ้นได้อย่างไร เราจะสนับสนุนซึ่งกันและกันและส่งเสริมสิทธิที่เท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ชาติพันธุ์และอัตลักษณ์ของเราได้อย่างไร หลังจากที่ทั้งสองกลุ่มพูดคุยกันเสร็จแล้ว ให้เชิญตัวแทนจากแต่ละกลุ่มมาแบ่งปันมุมมองความเห็นของตัวเองกับกลุ่มใหญ่

ให้ผู้เข้าร่วมอบรมนับอีกครั้งเพื่อแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งเป็นสองกลุ่มที่แตกต่างกัน

กลุ่มที่ 1: ให้นักถึง 'ผู้หญิง'

และ

กลุ่มที่ 2: ให้นักถึง 'ผู้ชาย'

ในวันธรรมของคุณ บทบาท ความเชื่อ ความคาดหวัง ภาพลักษณ์ และทัศนคติเกี่ยวกับผู้ชายและผู้หญิงมีอะไรบ้าง หลังจากที่ตั้งสองกลุ่มพูดคุยกันเสร็จแล้ว ให้เชิญตัวแทนจากแต่ละกลุ่มมาแบ่งปันความคิดเห็นกับกลุ่มใหญ่

สิ่งเหล่านี้ (อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และเพศสภาพ) ก่อให้เกิดความขัดแย้ง การเลือกปฏิบัติ และความอยุติธรรม แม้ว่าสมมติฐานของเราเกี่ยวกับเพศและเชื้อชาติอาจดูเป็นเรื่องธรรมชาติ แต่แท้จริงแล้วมันเป็นโครงสร้างทางสังคม แล้วเราต้องการสร้างสังคมแบบไหน?

บทสรุปของวันนี้: หลังจากการเรียนรู้ในแต่ละวัน วิทยากรควรจัดสรรเวลาให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นและสำรวจว่าพวกเขาารู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับการอบรมนี้

- เนื้อหาในการอบรมเยอะเกินไปสำหรับพวกเขาหรือไม่
- พวกเขาต้องการให้วิทยากรเปลี่ยนแปลงอะไรเพื่อให้ประสบการณ์การเรียนรู้ดีขึ้นในชั้นเรียนถัดไป

การสังเกตการณ์: เนื่องจากผู้เข้าร่วมอบรมบางคนอาจไม่พร้อมที่จะแบ่งปันความคิดเห็นในกลุ่ม วิทยากรสามารถเตรียมกระดานแผ่นใหญ่ติดผนังไว้ จากนั้นผู้เข้าร่วมสามารถเขียนความคิดเห็นของตนลงในกระดานโน้ต หลังจากการเรียนรู้หัวข้อนั้น เขียนลงในกระดานโดยไม่ต้องเปิดเผยชื่อ

หากมีเวลา ผู้จัดอบรมอาจพิจารณาการนั่งสมาธิในช่วงเวลาสั้นๆ การเล่นเกมโยคะ หรือทำกิจกรรมเพื่อสุขภาพอื่นๆสำหรับผู้เข้าร่วมอบรม หลังจากการเรียนรู้การสอนในวันแรกหรืออาจทำกิจกรรมดังกล่าวในช่วงเช้าของวันถัดไป นี่อาจเป็นวิธีที่ดีในการนำผู้เข้าร่วมทุกคนมารวมกัน คลายเครียด และผ่อนคลายหลังจากวันที่ยาวนาน ก่อนเริ่มบทเรียนในวันถัดไป!

เพิ่มเติม

หากผู้สอน/วิทยากรยังเป็นมือใหม่สำหรับการฝึกนั่งสมาธิ โยคะ หรือกิจกรรมเพื่อสุขภาพ วิดีโอด้านล่างนี้อาจมีประโยชน์สำหรับท่าน

- โยคะเพื่อการดูแลตนเอง (10 นาที): <https://youtu.be/VpW33Celubg>
- การทำสมาธิ 5 นาที (เสียงผู้หญิง) การฝึกจิตให้มั่นคงและเจริญสติในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน: <https://youtu.be/0ro8Eg3LtC4>;
- การทำสมาธิ 5 นาที (เสียงผู้ชาย) : <https://youtu.be/inpok4MKVLM>

บทที่ 2: ผู้คน สิ่งแวดล้อม และการพัฒนา

“

บทนี้จะให้ภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกับสิ่งแวดล้อม ในบทนี้เราจะ
สำรวจความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์และผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร
หากความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรธรรมชาติของเราถูกทำลาย

เส้นทางกิจกรรม

กิจกรรม 2.1: สิ่งแวดล้อมและการพัฒนามีความหมาย ต่อคุณอย่างไร

สิ่งแวดล้อม

การพัฒนา

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

กิจกรรม 2.2: ทำความเข้าใจเป้าหมายของการพัฒนา อย่างยั่งยืน

กิจกรรม 2.3: พระแม่ธรณีกำลังบอกอะไรกับเรา

กิจกรรม 2.4: เกิดอะไรขึ้นกับสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมใน ภูมิภาคของเรา

กิจกรรม 2.5: สิ่งแวดล้อมในชุมชนของฉัน

สิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยสิทธิมนุษยชน

กิจกรรม 2.6: เช็กอิน

กิจกรรมในบทนี้จะช่วยให้เราเรียนรู้ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนของเราและวิธีการที่เราแต่ละคนสามารถดำเนินการเพื่อปกป้องธรรมชาติโดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ของกันและกันในระดับพื้นฐาน ผู้เข้าร่วมจะได้รับความเข้าใจมากขึ้นจากผู้อื่นและเรียนรู้วิธีมีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อม

กิจกรรม 2.1: สิ่งแวดล้อมและการพัฒนามีความหมายต่อคุณอย่างไร²

	30 นาที
	เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา
	กระดาน (ถ้าไม่มีกระดานก็ใช้กระดาษฟลิปชาร์ต) ปากกามาร์กเกอร์ (สีต่างๆ - น้ำเงินและแดง)

กระบวนการ

- เขียนคำว่า "สิ่งแวดล้อม" และ "การพัฒนา" ในแต่ละด้านของกระดาน และตรวจสอบให้แน่ใจว่าทุกคนเข้าใจว่าสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาหมายถึงอะไร
- ขอให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนมาที่กระดานและเขียนคำหนึ่งคำที่อยู่ในใจภายใต้ “สิ่งแวดล้อม” และ “การพัฒนา”
 - จากนั้นวิทยากรขอให้ผู้เข้าร่วมอธิบายคำศัพท์ที่พวกเขาเขียนไว้บนกระดาน
 - หลังจากอภิปรายแล้ว วิทยากรสรุปโดยให้ความหมายของคำสองคำดังนี้

สิ่งแวดล้อม

หมายถึง สภาพแวดล้อมที่บุคคล สัตว์ หรือพืชอาศัยอยู่ สำหรับบางคนคำว่า 'สิ่งแวดล้อม' แปลความได้อย่างง่ายๆ ว่า 'ธรรมชาติ' แต่ธรรมชาติและผู้คนต่างแยกจากกัน อย่างไรก็ตามสำหรับคนอื่น ๆ คำว่า 'สิ่งแวดล้อม' นั้นหมายความรวมถึงกิจกรรมของมนุษย์ด้วย ทั้งภูมิทัศน์ทางการเกษตร

² Some information for this session is adapted from the Community Action Guide: What is development? by International Accountability Project. See more: <https://bit.ly/2HwLG1P>

และเชิงอภิปาลเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม ดังนั้น คำว่า 'สิ่งแวดล้อม' จึงหมายถึงความรวมถึงที่ดิน ทำกิน พืชเลี้ยงสัตว์ แม่น้ำ ภูเขา ปลา ป่าไม้ ปศุสัตว์ เป็นต้น คำว่าสิ่งแวดล้อมมักใช้แทนกันได้กับคำว่า 'ระบบนิเวศ' ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นชุมชนของสิ่งมีชีวิตที่มีปฏิสัมพันธ์กันกับ สภาพแวดล้อมทางกายภาพของพวกเขา

การพัฒนา

การพัฒนาเป็นกระบวนการที่สร้างการเติบโต ความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก วัตถุประสงค์ของการพัฒนา คือ เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชากรและเพื่อสร้างหรือเพิ่มรายได้และโอกาสในการจ้างงานโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

อย่างที่คุณเห็น คำว่า "การพัฒนา" มีความหมายมากมาย มีหลายวิธีในการทำความเข้าใจแนวคิดของการพัฒนา เนื่องจากมีชุมชนมากมายบนโลกใบนี้ ความเข้าใจที่แตกต่างกันเหล่านี้มาจากความเชื่อที่แตกต่างกัน ลำดับความสำคัญ และวิสัยทัศน์สำหรับอนาคตของพวกเขาบ่อยครั้ง รัฐบาล บริษัท หรือธนาคารเพื่อการพัฒนา พิจารณาโครงการขนาดใหญ่ (เช่น ถนน เขื่อน เชื้อเพลิงฟอสซิล หรืออาคารสมัยใหม่) ว่าจำเป็นสำหรับการพัฒนาประเทศ พวกเขาอาจจะเรียกสิ่งเหล่านี้ว่า "แผนพัฒนา" หรือ "โครงการพัฒนา"

แต่โครงการเหล่านี้ดีต่อผู้คนและสิ่งแวดล้อมเสมอไปหรือไม่ ใครได้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ และใครควรเป็นผู้ตัดสินใจว่าโครงการและนโยบายประเภทใดดีที่สุดสำหรับอนาคตของชุมชนและประเทศของเราใครมีสิทธิที่จะบอกว่าสิ่งที่เสนอคือ “การพัฒนา” จะเกิดอะไรขึ้นถ้าคุณไม่เห็นด้วยกับแผนหรือโครงการที่เสนอ และคุณจะพบทางเลือกอื่นที่สนับสนุนการพัฒนาที่ชุมชนของคุณต้องการได้อย่างไร

การตอบคำถามเหล่านี้อาจเป็นเรื่องยาก ในหลาย ๆ สถานที่ คุณอาจไม่สามารถถามคำถามเหล่านี้ได้อย่างอิสระ เนื่องจากข้อจำกัดด้านเสรีภาพ แต่เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของผู้คน ตัวบุคคลเองต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนา ไม่ใช่แค่สถาบันที่มีอำนาจเท่านั้น

ข้อมูลสำคัญ:

การพัฒนาควรเป็นกระบวนการที่ผู้คนและชุมชนสามารถทวงอำนาจกลับมาเพื่อตอบคำถามว่าการพัฒนาของเราเป็นอย่างไร กระบวนการพัฒนาควรทำให้ทุกคนอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีและเจริญรุ่งเรืองในดินแดนที่พวกเขารัก

ทางเลือก

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจว่าการพัฒนาเกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนอย่างไร ผู้สอน/วิทยากรอาจพิจารณาฉายวิดีโอ: 'การพัฒนาคือสิทธิมนุษยชน' โดย UN Human Rights ดูวิดีโอได้ที่: <https://youtu.be/pdKfyp8TtdI>

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

การพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการในปัจจุบัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความสามารถของคนรุ่นต่อไปในการตอบสนองความต้องการของพวกเขาเอง

อย่างไรก็ตาม เมื่อการพัฒนาล้มเหลวในการทำให้ความเป็นอยู่ของผู้คนดีขึ้น และไม่รับประกันความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ชีวิตและสภาพแวดล้อมของเราได้รับผลกระทบหรือเสียหายเนื่องจาก 'การพัฒนาเชิงลบ' ได้เปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์และทำให้ทรัพยากรของเราหมดลง ในที่นี้ 'การพัฒนาเชิงลบ' หมายถึง โครงการพัฒนาที่ขาดการมีส่วนร่วมของสาธารณชนความโปร่งใสสิทธิมนุษยชน และการปกป้องสิ่งแวดล้อมซึ่งนำไปสู่ผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของประชาชน

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) คือ การรวบรวม 17 เป้าหมายระดับโลกที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งออกแบบมาเพื่อช่วยให้ทุกคนมีอนาคตที่ดีขึ้นและยั่งยืนมากขึ้น SDGs ถูกจัดตั้งขึ้นในปี 2558 โดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ โดยมีเป้าหมายที่จะบรรลุเป้าหมายทั่วโลกภายในปี 2573

วิดีโอ: เล่นวิดีโอสั้นๆ ต่อไปนี้ให้ผู้เข้าร่วมได้รับชม โดยเปิดคำบรรยายเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น
https://www.youtube.com/watch?v=M-iJM02m_Hg

17 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

เป้าหมาย 1: จัดความยากจนทุกรูปแบบทุกสถานที่

เป้าหมาย 2: จัดความหิวโหย

เป้าหมาย 3: รับรองการมีสุขภาพ และความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนทุกช่วงอายุ

เป้าหมาย 4: รับรองการศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึง

เป้าหมาย 5: บรรลุความเท่าเทียมทางเพศ

เป้าหมาย 6: รับรองการมีน้ำใช้ การจัดการน้ำและสุขาภิบาลที่ยั่งยืน

เป้าหมาย 7: รับรองการมีพลังงาน ที่ทุกคนเข้าถึงได้ เชื่อถือได้ ยั่งยืน ปลอดภัย

เป้าหมาย 8: ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมและยั่งยืนการจ้างงานที่มีคุณค่า

เป้าหมาย 9: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

เป้าหมาย 10: ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ

เป้าหมาย 11: ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึง

เป้าหมาย 12: รับรองแผนการบริโภค และการผลิตที่ยั่งยืน

เป้าหมาย 13: ดำเนินมาตรการเร่งด่วนเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ

เป้าหมาย 14: อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล

เป้าหมาย 15: ปกป้อง พันธุ์ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบกอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย 16: ส่งเสริมสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

GOAL 17: สร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วน ความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กิจกรรม 2.2: ทำความเข้าใจเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

	2 ชั่วโมง
	เพื่อให้เข้าใจถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและวิธีที่เราสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติในชุมชนของเรา
	กระดานไวท์บอร์ด ปากกามาร์กเกอร์ กระดาษโปสเตอร์อย่างน้อย 4 แผ่น และดินสอสี

กระบวนการ

1. เขียนเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน ไว้บนกระดาน
2. ขอให้ผู้เข้าร่วมแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่มย่อยโดยการนับ
3. ขอให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเป้าหมายการพัฒนา
4. เลือกเป้าหมาย 5 ข้อที่คิดว่าสำคัญที่สุดสำหรับตนเองและชุมชน
5. แจกกระดาษโปสเตอร์และดินสอสีให้กับแต่ละกลุ่มและขอให้พวกเขาวาดรูปแสดงให้เห็นว่าการบรรลุเป้าหมายทั้ง 5 ประการนี้จะช่วยพัฒนาชุมชนของพวกเขาได้อย่างไร
6. เชิญแต่ละกลุ่มผลัดกันนำเสนอแนวคิดต่อกลุ่มใหญ่โดยให้ผู้หญิงและผู้เข้าร่วมที่มีทักษะภาษาอังกฤษอ่อนกว่ามีเวลานำเสนอเท่ากัน
7. วิทยากรอบรมสรุปและเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้เข้าร่วมพูดคุยกันในการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)³

³ More details about the SDGs can be found at: <https://sdgs.un.org/goals>

กิจกรรม 2.3: พระแม่ธรณีกำลังบอกอะไรกับเรา

	30 นาที
	กิจกรรมนี้เป็นการเรียนรู้สิ่งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคของเราโดยเชิญผู้เข้าร่วมมาแบ่งปันเรื่องราว
	ไม่ต้องเตรียม
	สำหรับกิจกรรมนี้สิ่งสำคัญคือต้องเน้นการฟังอย่างลึกซึ้งเมื่อฟังเรื่องราวของคุณโปรดฟังอย่างระมัดระวังและให้เกียรติ

กระบวนการ

1. ให้ผู้เข้าร่วมจับคู่กัน
2. ให้หนึ่งคน (ก) รับบทเป็น 'ผู้นำทาง' และอีกคน (ข) รับบทเป็นคนตาบอด (ขอให้ "ข" หลับตา)
3. ผู้นำทาง (ก) นำทาง (ข) ด้วยการจับมือกันทั้งพาเดินออกไปข้างนอกหรือนั่งด้วยกันบนพื้น
4. ให้เวลาแต่ละคู่ 3 นาทีในการทำกิจกรรมนี้
5. ผู้นำทาง (ก) บรรยายถึงสถานที่ธรรมชาติที่พวกเขาชื่นชอบ -สถานที่ที่สวยงามในชุมชน - ให้กับคู่หูที่ตาบอด (ข) ได้รับฟังในขณะที่ยังหลับตาอยู่
6. หลังจากนั้น (ก) และ (ข) เปลี่ยนบทบาทกันและทำกิจกรรมต่อไปอีก 3 นาที
7. หลังจากเสร็จสิ้น วิทยากรจะเป็นผู้นำการสนทนาโดยถามคำถามต่อไปนี้:
 - คุณรู้สึกอย่างไรหลังจากทำกิจกรรมนี้
 - สำหรับผู้นำทาง (ก) ทำไมคุณถึงเลือกที่จะพูดถึงสถานที่ธรรมชาตินั้น
 - สำหรับคู่หูตาบอด (ข) คุณรู้สึกอย่างไรเมื่อหลับตาและฟังเรื่องราวของผู้นำทาง (ก)
 - คุณสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมนี้กับสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของเราได้หรือไม่
 - คุณได้เรียนรู้อะไรจากเกมนี้บ้าง

8. ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ต้องแน่ใจว่าทุกคนมีโอกาสแบ่งปันความคิดของตนอย่างยุติธรรม หลังจากสนทนาคำถามเหล่านี้แล้ว วิทยากรสรุปกิจกรรมและเข้าสู่ช่วงถัดไป

กิจกรรม 2.4: เกิดอะไรขึ้นกับสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของเรา

	2 ชั่วโมง
	กิจกรรมนี้มีขึ้นเพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เรากำลังเผชิญอยู่ในภูมิภาคของเรา
	กระดาษฟลิปชาร์ต ปากกามาร์กเกอร์ ดินสอสี
	- ก่อนเริ่มงานกลุ่ม ผู้ฝึกสอนควรอธิบายว่าการนำเสนอที่ได้ออกมานั้นสามารถโต้ตอบได้ และแต่ละกลุ่มมีอิสระ ในการตัดสินใจว่าจะนำเสนออย่างไร เช่น ผ่านการนำเสนอ “presentation” การเล่นเกมสั้นๆ ภาพถ่าย ภาพวาด เป็นต้น - ให้เวลาผู้เข้าร่วมมากพอที่จะถามคำถามหรือแบ่งปันความคิดก่อนที่จะทำกิจกรรมต่อไป

ก่อนเริ่มกิจกรรมวิทยากรจะถามผู้เข้าร่วมว่า

เรากำลังเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาสิทธิมนุษยชนแบบไหน

หลังจากนั้น วิทยากรสามารถให้ตัวอย่างปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม เช่น ความเสื่อมโทรมของที่ดิน การตัดไม้ทำลายป่า การทำเหมืองที่ไม่ยั่งยืน การบังคับให้พลัดถิ่น เป็นต้น

กระบวนการ

ให้ผู้เข้าร่วมยกตัวอย่างประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตนเอง

- แบ่งกลุ่มๆ ละ 3-4 คน ที่มาจกประเทศหรือชุมชนเดียวกัน (ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้าร่วม)
- แต่ละกลุ่มจะทำงานร่วมกันเพื่หาคือเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาทราบในเรืองปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในประเทศหรือชุมชนของตนเอง
- หลังการสนทนา ผู้เข้าร่วมกลุ่มควรพร้อมที่จะนำเสนอ:
 - รายการปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ และสถานที่ที่เกิดปัญหานั้น
 - ทำไมปัญหาเหล่านี้จึงเกิดขึ้น
 - ผลกระทบของปัญหาเหล่านี้ที่มีต่อผู้คนและสิ่งแวดล้อม
 - ปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อกลุ่มต่างๆ อย่างไร เช่น ผลกระทบต่อผู้ชาย ผู้หญิง ผู้สูงอายุ เด็ก เกษตรกร ชาวประมง เป็นต้น
 - มีการดำเนินการใดๆ เพื่อแก้ไขปัญหเหล่านี้หรือไม่
- หลังจากจบการทำงานกลุ่มย่อย ให้เชิญแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลที่ได้ต่อกลุ่มใหญ่

หมายเหตุ: ในระหว่างการนำเสนอ วิทยากรควรสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ ถามคำถาม หากพวกเขาเงียบ วิทยากรสามารถถามคำถามง่ายๆ เป็นตัวอย่างก่อน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้าอบรมรู้สึกสบายใจที่จะถามคำถามกับเพื่อนของพวกเขา

หลังจากการนำเสนอจกกลุ่ม วิทยากรสามารถแสดงวิดีโอหรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของชุมชนที่กำลังเผชิญกับผลกระทบในทางลบจากโครงการพัฒนาที่เป็นอันตราย หรือหนังสือของชุมชนที่เป็นการรณรงค์ในโครงการเกี่ยวกับแม่น้ำ ที่ดิน และสิ่งแวดล้อม ด้านล่างนี้เป็น 2 วิดีโอตัวอย่างที่ผู้สอน/วิทยากรสามารถนำเสนอให้กับผู้เข้าร่วมอบรมได้

- ชาวแม่น้ำโขงต่อสู้เพื่อเอาชีวิตรอดในเงามืดของเขื่อนขนาดใหญ่ของจีน: <https://youtu.be/oAh4HzXN79E>
- ‘แม่น้ำสาละวิน’ – แม่น้ำของเรา ชีวิตของเรา: <https://vimeo.com/191449427>
- เสี่ยงจากแม่น้ำโขง: <https://www.youtube.com/watch?v=DFaFs9miVQM&t=77s>

สรุปกิจกรรมนี้ได้โดยนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค (เช่น การสร้างเขื่อน การสัมปทานที่ดินเขตเศรษฐกิจพิเศษ โครงการรถไฟ การตัดไม้ผิดกฎหมาย โรงไฟฟ้าถ่านหิน เป็นต้น) ที่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและผู้คน

เพื่อแสดงว่าโครงการพัฒนาทั้งหลายส่งผลกระทบทางลบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม วิทยากรอาจแบ่งปันรายชื่อขององค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อมด้านล่างนี้ อีกทั้งเว็บไซต์ขององค์กรเหล่านี้ซึ่งประกอบไปด้วยรายงาน สิ่งพิมพ์ เครื่องมือฝึกอบรม วิดีโอ และกรณีศึกษา

- Hydropower in Mekong/Salween region: <https://www.internationalrivers.org/>
- Save the Mekong: <https://www.facebook.com/SaveTheMekong/>
- Mekong River Commission: <https://www.mrcmekong.org/>
- Land issues in the region: <https://www.mrlg.org/>
- Indigenous people and natural rights: <https://aippnet.org/>
- NGO Forum on the ADB: <https://www.forum-adb.org/>
- Open Development Mekong: <https://opendevelopmentmekong.net/>
- The Early Warning System and additional resources: <https://bit.ly/2Sprcx3>

กิจกรรม 2.5: สิ่งแวดล้อมในชุมชนของฉัน

	1 ชั่วโมง
	กิจกรรมนี้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้แบ่งปันเกี่ยวกับสถานการณ์ในชุมชนของตน แม้ว่าผู้เข้าร่วมบางคนอาจเผชิญกับสถานการณ์เดียวกันแต่พวกเขาอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น กิจกรรมนี้จะช่วยให้เราเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องราวของผู้เข้าร่วมแต่ละคน
	กระดาษฟลิปชาร์ต, ปากกามาร์กเกอร์, ดินสอสี
	หากใครวาดไม่ได้ พวกเขาสามารถวาดรูปร่างๆ โดยใช้สัญลักษณ์พร้อมข้อความเพื่ออธิบายสิ่งที่พวกเขาต้องการแบ่งปัน

ตัวอย่างที่ 1

บ้านเกิดของฉันรายล้อมไปด้วยทิวเขาที่สวยงามมากมาย ป่าไม้สักสูงและลึกและมีแม่น้ำไหลผ่านใจกลางเมือง แต่ช่วงไม่กี่ปีมานี้ชุมชนของฉันทั้งหมดประสบปัญหาการทำไม้เพราะเราไม่รัก การตัดไม้ได้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนและวิถีชีวิตของชาวบ้าน

ตัวอย่างที่ 2

ที่ดินในชุมชนของฉันถูกครอบครองโดยบริษัทเหมืองแร่ชาวบ้านในชุมชนของฉันต้องย้ายไปอยู่ที่ใหม่ซึ่งเราไม่รู้ว่าจะเริ่มชีวิตใหม่และทำมาหากินอย่างไร บริษัทให้คำตอบแทนเราเพียงเล็กน้อยและเราต้องจากแผ่นดินอันเป็นที่รักของเราไป

กระบวนการ

- แจกกระดาษแผ่นใหญ่ให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนและขอให้พวกเขาวาดภาพชุมชนของพวกเขา โดยครึ่งบนของกระดาษให้พวกเขาวาดสิ่งที่ชุมชนของพวกเขาเคยเป็นในอดีต
- ครึ่งด้านล่างของกระดาษ ให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนวาดการเปลี่ยนแปลงที่พวกเขาเห็นในชุมชนของตน ชุมชนของพวกเขายังคงเหมือนเดิมหรือไม่ ถ้าไม่ อะไรทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น
- หลังจากเสร็จแล้ว เชิญทุกคนกลับไปทีกลุ่มใหญ่และขอให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนนำเสนอภาพวาดของชุมชนและการเปลี่ยนแปลงของชุมชนว่าเป็นอย่างไร ให้เวลาผู้เข้าร่วมแต่ละคนประมาณ 5 นาทีเพื่อนำเสนอ
- หลังจากทีแต่ละคนนำเสนอแล้ว ให้คนอื่นๆ แบ่งปันคำถามและความคิดเห็นของพวกเขา

วิทยากรสรุปกิจกรรมนี้โดยสังเกตความเหมือนและความแตกต่างระหว่างแต่ละชุมชน

ก่อนจบกิจกรรมนี้ วิทยากรแบ่งปันข้อมูลเรื่องความสัมพันธ์ของสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านสิทธิมนุษยชนให้กับผู้เข้าร่วม

สิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม

ความเชื่อมโยงระหว่างสิทธิมนุษยชนกับสิ่งแวดล้อมนั้นมุ่งเน้นไปที่สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นของการใช้ชีวิตอย่างสง่างามและคุ้มค่า เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมต้องเกี่ยวข้องกับการป้องกัน ตัวอย่างเช่น มลภาวะทางเสียง มลภาวะทางอากาศ มลภาวะทางน้ำผิวดิน และการทิ้งสารพิษ เรื่องของความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนนั้นถูกรวมเข้าด้วยกันครั้งแรกเมื่อปี 2515 ในวาระนานาชาติ ณ การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมมนุษย์ หลักการที่ 1 ของปฏิญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (Stockholm Declaration on the Human Environment) ได้วางรากฐานสำหรับการเชื่อมโยงสิทธิมนุษยชนกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยประกาศว่า มนุษย์มี 'สิทธิขั้นพื้นฐานในเสรีภาพ ความเสมอภาค และเงื่อนไขความเหมาะสมที่เพียงพอของชีวิต ใน

สภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพที่จะช่วยให้ชีวิตมีศักดิ์ศรีและความเป็นอยู่ที่ดี และมีความรับผิดชอบอย่างจริงจังในการปกป้องและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมสำหรับคนรุ่นปัจจุบันและอนาคต⁴

การพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยสิทธิมนุษยชน

ในวาระของปี 2573 นั้นตระหนักดีถึงการมีส่วนร่วมและการเข้าร่วมของเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล สำเร็จผลที่ดีขึ้นสำหรับทุกคน ไม่ได้ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิในการพัฒนาเน้นย้ำถึงสิทธิของบุคคลและประชาชนทุกคนในการมีส่วนร่วมอย่างเสรี คล่องแคล่ว และมีความหมาย อีกทั้งหลักการชี้แนะขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (UNGPs) ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐและบริษัทเอกชนเพื่อให้แน่ใจว่ากิจกรรมทางธุรกิจจะไม่ละเมิดสิทธิของประชาชน

สิทธิพลเมือง วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและสังคม รวมทั้งสิทธิในการพัฒนาซึ่งกันและกันและก้าวหน้าไปด้วยกัน ไม่ว่าปัจเจกบุคคลจะพูดและประท้วงอย่างเสรีเพียงใด พวกเขาจะไม่เป็นอิสระอย่างแท้จริงหากปราศจากอาหาร การศึกษา หรือที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม สิ่งที่ยั่งยืนข้ามก็เป็นจริงเช่นกัน สังคมที่ผู้คนเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน ทรัพยากรและโอกาสทางเศรษฐกิจ มีความเสี่ยงน้อยกว่าต่อความแตกแยกทางสังคมและการแพร่กระจายของลัทธิหัวรุนแรง

อย่างไรก็ตาม นโยบายเศรษฐกิจในหลายประเทศได้จำกัดการคุ้มครองทางสังคมและความมั่งคั่ง รวมถึงอำนาจทางการเมืองที่รวมตัวอยู่ในมือของคนจำนวนที่น้อยลงเรื่อย ๆ ความไม่ยั่งยืน รูปแบบการเติบโตที่สิ้นเปลืองจะเพิ่มความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและเร่งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สร้างผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การเข้าถึงทรัพยากรน้ำและการสุขาภิบาลอาหาร สิทธิที่อยู่อาศัย และที่ดิน และเป็นอันตรายต่อชีวิต

⁴ Icelandic Human Rights Centre “HUMAN RIGHTS AND THE ENVIRONMENT”. Accessed on 9th January 2021: <https://bit.ly/3HOC9N3>

กิจกรรม 2.6: เชื้อคิน

	15 นาที
	นี่เป็นกิจกรรมสั้นๆ เพื่อประเมินความรู้สึกของผู้เข้าร่วมทุกคน
	ไม่มี
	นี่เป็นกิจกรรมสะท้อนความคิดสั้นๆ เพื่อตรวจสอบความรู้สึกของผู้เข้าร่วมและประเมินว่าพวกเขาสับสน รู้สึกดี กังวลหรือวิตกกังวลหรือไม่ การทำเช่นนี้จะช่วยให้วิทยากรเตรียมพร้อมสำหรับกิจกรรมต่อไปได้ดียิ่งขึ้น

กระบวนการ

ให้ผู้เข้าร่วมแต่ละกลุ่มยืนเป็นวงกลม จากนั้นให้คำแนะนำดังต่อไปนี้

- วิทยากรกล่าวว่า “ตอนนี้เราจะทำการเชื้อคินอย่างรวดเร็ว โปรดแสดงความรู้สึกของคุณตอนนี้ คุณสามารถใช้ภาษากายหรือเสียงได้ แต่ห้ามมีคำพูดออกมา”
- วิทยากรสามารถขอให้ผู้เข้าร่วมหนึ่งคนอาสาทำเป็นตัวอย่างก่อน หากไม่มีใครอาสาวิทยากรสามารถเริ่มเป็นตัวอย่างก่อน โดยทำเสียงหรือท่าทางเพื่อแสดงความรู้สึกของตนเอง หลังจากนั้นให้เชิญผู้เข้าร่วมเลียนแบบเสียงหรือการกระทำที่ผู้ฝึกสอนทำ
- หลังจากทีผู้เข้าร่วมแต่ละคนส่งเสียงหรือการเคลื่อนไหวแล้ว ให้คนอื่นๆ เลียนแบบเสียงและการเคลื่อนไหวไปด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้กิจกรรมสนุกสนานและเป็นกันเองมากขึ้น
- ทำต่อไปจนคนสุดท้าย

บทที่ 3 เพศสภาพและสิ่งแวดล้อม

“

ปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อผู้หญิงและผู้ชายต่างกัน ในบทนี้จะช่วยให้
ผู้เข้าร่วมเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพศสภาพและ
สิ่งแวดล้อม

เส้นทางกิจกรรม

กิจกรรม 3.1: การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่าง “เพศ” และ “เพศสภาพ”

“เพศ” และ “เพศสภาพ”

กิจกรรม 3.2: อะไรคือ สตรีนิยม (FEMINISM)

สตรีนิยม

เพศสภาพในบริบทของทรัพยากรธรรมชาติ

กิจกรรม 3.3: เพศสภาพ, การเข้าถึง และการควบคุม ทรัพยากร

กิจกรรม 3.4: เรื่องราวของผู้หญิงกับสิ่งแวดล้อม

เรื่องราวของผู้หญิงกับสิ่งแวดล้อม

กฎหมายระหว่างประเทศ สนธิสัญญาและเวทีสนทนาเกี่ยวกับ สตรีและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรม 3.1: การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่าง “เพศ” และ “เพศสภาพ”

	30 นาที (ขึ้นอยู่กับจำนวนกลุ่ม)
	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เข้าใจความแตกต่างของคำว่า “เพศ” และ “เพศสภาพ”
	สไลด์พาวเวอร์พอยท์สำหรับแสดงรูปภาพ 3.1 และ 3.2, หน้าจอโปรเจกเตอร์และโปรเจกเตอร์, กระดาษฟลิปชาร์ต, กระดาษวาดรูป, ปากกามาร์กเกอร์, ดินสอสี
	กิจกรรมนี้จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจความหมายของคำว่า “เพศ” และ “เพศสภาพ” ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เข้าร่วมจะได้รับโอกาสในการผ่อนคลายและเริ่มแบ่งปันความเห็นของตนเองก่อนที่จะเข้าสู่กิจกรรมหลักอย่างเป็นทางการ กิจกรรมนี้ไม่ยากเกินไป ดังนั้น จึงสามารถใช้เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับผู้เข้าร่วมอบรมได้

กระบวนการ

ก่อนเริ่มกิจกรรม 3.1 วิทยากรสามารถเริ่มต้นด้วยกิจกรรมสั้นๆ นี้ก่อน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เข้าใจคำว่า “เพศ” และ “เพศสภาพ” โดยกิจกรรมนี้จะใช้เวลาประมาณ 10 นาที

วิทยากรถามผู้เข้าร่วมด้วยคำถามนี้

คุณนึกถึงอะไรเมื่อคุณได้ยินคำว่า “เพศ” และ “เพศสภาพ”

จากนั้นวิทยากรเขียนสิ่งที่ผู้เข้าร่วมได้แบ่งปันลงบนกระดาน หลังจากนั้นจึงนำเข้าสู่วิธีการหลัก

กิจกรรมหลัก

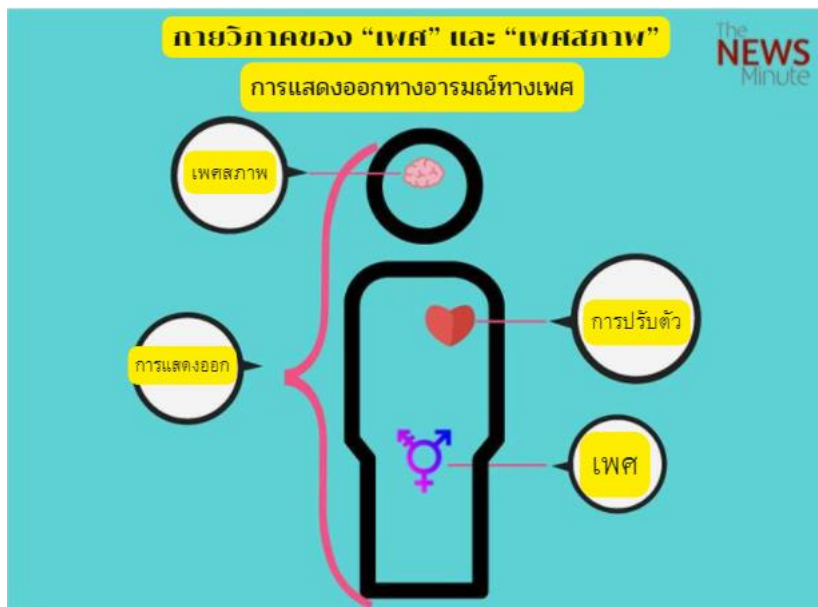
1. ขั้นแรก แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมตามเพศสภาพ

2. ขั้นที่สอง แจกกระดาษฟลิปชาร์ต ปากกามาร์กเกอร์ และดินสอสี ให้กับแต่ละกลุ่ม
3. เปิดรูปที่ 3.1 และ 3.2 (หรือเลือกรูปใดรูปหนึ่ง) ให้ผู้เข้าอบรมดู
4. ให้ผู้เข้าร่วมอบรมแต่ละกลุ่มระดมความคิดเพื่อตอบคำถามเหล่านี้
 - ก. คุณเห็นอะไรในรูปเหล่านี้
 - ข. คุณสามารถบอกความแตกต่างระหว่างคำว่า “เพศ” และ “เพศสภาพ” ได้หรือไม่
5. ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากันในกลุ่มแล้วนำเสนอให้ทุกคนที่เข้าร่วมได้รับฟัง

ภาพ 3.1 ความแตกต่างระหว่าง “เพศ” และ “เพศสภาพ”⁵

⁵ Canadian Institutes of Health Research. (2020). Sex and Gender Science Chairs. Retrieved 5 January 2020, from <https://cihr-irsc.gc.ca/e/51596.html>

ภาพ 3.2 กายวิภาคของ “เพศ” และ “เพศสภาพ”⁶

“เพศ” และ “เพศสภาพ”

“เพศ” และ “เพศสภาพ” นั้นไม่ได้มีความหมายเหมือนกัน

ผู้สอนเปิดวิดีโอ เพศที่ถูกกำหนดเมื่อแรกเกิดและอัตลักษณ์ทางเพศ: อะไรคือความแตกต่าง⁷ ให้กับผู้เข้าร่วม ได้รับชม วิดีโอนี้เป็นการตุนที่เข้าใจง่ายและสนุก ในการใช้อธิบายถึงบริบทของคำสองคำนี้ให้ผู้เข้าร่วมได้เข้าใจ

ดูวิดีโอได้จากลิงค์นี้: <https://www.youtube.com/watch?v=Y19kYh6k7Is>

⁶ The news minute. (2016). Understanding sex and gender: They are connected, but not interdependent. Retrieved 1 January 2020, from <https://www.thenewsminute.com/article/understanding-sex-and-gender-they-are-connected-not-interdependent-44437>

⁷ AMAZE Org. (2019, December 5). Sex Assigned at Birth and Gender Identity: What Is The Difference? [Video file]. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=Y19kYh6k7Is>

"เพศ"	"เพศสภาพ"
● หมายถึง <i>“ลักษณะทางชีวภาพ”</i> ของการเป็นชายและหญิง ● หากคุณเกิดมาพร้อมกับช่องคลอด แสดงว่าคุณเป็นผู้หญิง ● หากคุณเกิดมาพร้อมกับถุงอัณฑะและองคชาติ แสดงว่าคุณคือผู้ชาย	● หมายถึง <i>“ลักษณะทางพฤติกรรม สังคม และจิตใจ”</i> ของผู้ชายและผู้หญิง ● มุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมทางสังคม และทางจิตวิทยาที่ซับซ้อนและทัศนคติ ● อัตลักษณ์ทางเพศสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

เราไม่สามารถแทนที่คำว่า ‘เพศ’ ด้วยคำว่า ‘เพศสภาพ’ ได้ เพราะเพศของแต่ละบุคคลที่ถูกกำหนดทางชีววิทยาอาจไม่สอดคล้องกับเพศสภาพของเขาหรือเธอเสมอไป⁸ ซึ่งในบางครั้งบุคคลที่มีความแตกต่างทางเพศอาจเรียกตัวเองว่าเป็นคนข้ามเพศ (transgender), คนที่ไม่ยึดติดในเพศ (Non-binary), หรือผู้ที่แสดงออกไม่สอดคล้องกับเพศแรกเกิด (gender-nonconforming)

คาเรน ครอส (Karen Cross) (2561)⁹ ได้เขียนไว้ใน เพศและเพศสภาพ: อะไรคือความแตกต่างไว้ ดังนี้

“ระดับของการตัดสินใจและความรับผิดชอบทางการเงินที่ถูกคาดหวังในแต่ละเพศสภาพ และเวลาที่ผู้ชายและผู้หญิงถูกคาดหวังในการใช้เพื่อทำงานบ้านและดูแลลูกๆ ของแต่ละวัฒนธรรมนั้นมีความหลากหลาย ในวัฒนธรรมที่กว้างขึ้น ครอบครัวก็มีบรรทัดฐานของพวกเขาเช่นกัน บทบาทของเพศสภาพไม่ได้ถูกกำหนดไว้ในหินที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ในหลายสังคมผู้ชายมีบทบาทมากขึ้นในหน้าที่ที่ตามธรรมเนียมแล้วถูกมองว่าเป็นของผู้หญิง และผู้หญิงก็มีส่วนในงานที่สังคมและวัฒนธรรมมองว่าเป็นหน้าที่ของผู้ชาย บทบาทของเพศสภาพและแบบแผนทางเพศ มีความลื่นไหลสูงและสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาผ่านไป”

⁸ Lumen Learning

⁹ Cross, K., (2018). Sex and gender: What is the difference?. Retrieved 4 January 2020, from <https://www.medicalnewstoday.com/articles/232363>

คุณรู้หรือไม่เกี่ยวกับ *ความเท่าเทียมทางเพศ (gender equality)* และ *ความเสมอภาคทางเพศ (gender equity)*¹⁰

“ความเท่าเทียมทางเพศ”	“ความเสมอภาคทางเพศ”
“ความเท่าเทียมกันทางเพศ หมายถึง ความเท่าเทียมกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิง...ไม่ได้หมายความว่าผู้หญิงและผู้ชายจะต้องเหมือนกัน แต่สิทธิ ความรับผิดชอบและโอกาสของพวกเขาจะไม่ขึ้นอยู่กับว่าพวกเขาเกิดมาเป็นชายหรือหญิง”	“ความเสมอภาคทางเพศ หมายถึง ความเป็นธรรมในการปฏิบัติต่อผู้หญิงและผู้ชาย ตามความต้องการของตนเอง ซึ่งอาจรวมถึงการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันหรือการปฏิบัติที่ต่างกัน แต่ถือว่าเท่าเทียมกันในแง่ของสิทธิ ผลประโยชน์ ภาระผูกพัน และโอกาสทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ”

คุณรู้หรือไม่เกี่ยวกับการเสริมพลังอำนาจของสตรี

“การเสริมพลังอำนาจของสตรี (หรือการเสริมอำนาจของเพศหญิง) เป็นกระบวนการเพิ่มขีดความสามารถของผู้หญิง ซึ่งอาจถูกจำกัดความได้หลายวิธี รวมถึงการยอมรับมุมมองของสตรี หรือความพยายามที่จะแสวงหาการยกระดับสถานะของสตรีผ่านการศึกษา ความตระหนักรู้ การอ่านออกเขียนได้ และการอบรม การเพิ่มขีดความสามารถของสตรีเป็นการช่วยให้ผู้หญิงสามารถตัดสินใจในปัญหาต่างๆ ในสังคมได้ พวกเขาจะมีโอกาสในการกำหนดบทบาททางเพศใหม่หรือบทบาทอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้พวกเขามีอิสระในการแสวงหาเป้าหมายที่ต้องการได้”

เมื่อพิจารณาถึงสิทธิสตรีและการเสริมอำนาจของสตรี การมีความเข้าใจในสตรีนิยมจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

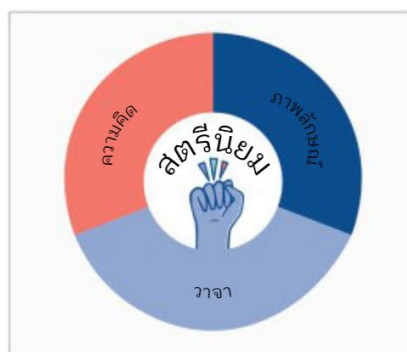
¹⁰ Pavlic, B., Ruprecht, L., & Sam-Vargas, S. (2000). Gender equality and equity: a summary review of UNESCO's accomplishments since the Fourth World Conference on Women, Beijing 1995. Retrieved 5 January 2020, from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000121145>

กิจกรรม 3.2: อะไรคือ สตรีนิยม (FEMINISM)¹¹

	60 นาที
	เพื่อทำความเข้าใจพื้นฐานของคำว่า "สตรีนิยม" และเพื่อจัดการกับความเข้าใจผิดทั่วไปบางประการเกี่ยวกับแนวคิดสตรีนิยม
	โปรเจกเตอร์และคอมพิวเตอร์

กระบวนการ

แจ้งให้ผู้เข้าร่วมทราบว่าเราจะทบทวน คำว่า “สตรีนิยม” โดยอธิบายว่ามันเป็นคำที่สามารถทำให้เกิดอารมณ์ที่ต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล และในการอบรมครั้งนี้มันมีความปลอดภัยที่ผู้เข้าร่วมจะสามารถพูดคุยในสิ่งที่พวกเขาคิดได้

ภาพ 3.3 สตรีนิยม¹²

¹¹ Adapted from Diversityis: <https://diversityis.com/lesson-plan-feminism-is-for-everybody-celebrating-womens-history-month-and-how-gender-intersects-with-other-identities>

¹² O'Donnell, G. (2019). LESSON PLAN: 'Feminism is for Everybody': Celebrating Women's History Month and How Gender Intersects with Other Identities. Retrieved 5 January 2020, from <https://diversityis.com/lesson-plan-feminism-is-for-everybody-celebrating-womens-history-month-and-how-gender-intersects-with-other-identities>

1. ให้ผู้เข้าร่วมเลือกคู่ของตัวเอง (จับคู่กัน) ผู้สอนนำเสนอภาพ 3.3 และให้ผู้เข้าร่วมระดมความคิดเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ คำพูด และแนวคิด เกี่ยวกับคำว่าสตรีนิยมกับคู่ของพวกเขา กระตุ้นให้พวกเขาเปิดใจและพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาเคยได้ยินมาก่อนหน้านี้ ไม่ใช่แค่สิ่งที่พวกเขาเชื่อหรือเห็นด้วย เป็นการส่วนตัว การสนทนาควรมีบรรยากาศที่พวกเขาสามารถแบ่งปันทุกอย่างได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ
2. เชิญให้ผู้เข้าร่วมแบ่งปันสิ่งที่พวกเขาได้จากการสนทนากับคู่ของตัวเองให้กับคนในชั้นเรียนได้รับฟังด้วย ขณะพวกเขาแบ่งปัน ให้ผู้สอนเขียนคำสำคัญที่ผู้เข้าร่วมใช้ลงบนกระดาน
3. สรุปรูปแบบบางอย่างที่ผู้สอนสังเกตได้ลงบนกระดาน รวมทั้งภาพลักษณ์ คำพูด และแนวคิด จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมกลับไปยังคู่ของตนเองเพื่อเติมประโยคต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ จะเป็นคำหรือประโยคก็ได้ตามแต่ที่ผู้เข้าร่วมต้องการ จากนั้นเลือกผู้เข้าร่วมเพื่อแบ่งปันสิ่งที่พวกเขาได้เขียนไว้

สตรีนิยม คือ...

สิ่งที่ไม่ใช่สตรีนิยม คือ...

4. ผู้สอนเขียน 2 คำจำกัดความของ “สตรีนิยม” บนกระดานและพูดคุยกับผู้เข้าร่วมในชั้นเรียน (หมายเหตุ: เบลฮุก (bell hooks) เป็นนักเขียนสตรีนิยมที่มีชื่อเสียงและน่านับถือ):
 - ก. พจนานุกรม เมอริแอม-เวปสเตอร์ (Merriam-Webster Dictionary): “ทฤษฎีความเท่าเทียมกันทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของเพศ”
 - ข. เบลฮุก (bell hooks): “สตรีนิยมเป็นการเคลื่อนไหวเพื่อยุติการกีดกันทางเพศ การแสวงประโยชน์ทางเพศ และการกดขี่”

หลังจากนั้น ผู้สอน/วิทยากรให้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำจำกัดความของสตรีนิยมและทำไมมันจึงมีความสำคัญที่เราต้องทำความเข้าใจสิทธิของสตรีในบริบทของสตรีนิยม

สตรีนิยม

สตรีนิยมเป็นเรื่องของทุกเพศในการมีสิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมกัน มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเคารพในประสบการณ์ อัตลักษณ์ ความรู้ และจุดแข็งของผู้หญิงที่หลากหลาย และมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมให้ผู้หญิงทุกคนตระหนักถึงสิทธิของตนเองอย่างเต็มที่ มันเกี่ยวกับการปรับระดับสนามแข่งขันระหว่างเพศ

และทำให้มั่นใจว่าผู้หญิงและเด็กผู้หญิงที่แตกต่างกันมีโอกาสในชีวิตที่เหมือนกันกับเด็กผู้ชายและผู้ชาย (IWDA)¹³

วิทยาการอธิบายว่าผู้ชายสามารถเป็นนักสตรีนิมได้เช่นเดียวกัน สตรีนิมไม่เพียงเกี่ยวข้องกับผู้หญิงเท่านั้น แต่มันยังเกี่ยวข้องกับความเท่าเทียมทางเพศ ผู้ชายสามารถเป็นพันธมิตรในการต่อสู้เกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศ อีกทั้งยังสามารถร่วมมือกันเพื่อก้าวไปสู่ความเท่าเทียมกัน ในการให้ตัวอย่างของพันธมิตรชายที่มีส่วนร่วมในสิทธิของผู้หญิง/การเคลื่อนไหวของสตรีนิม วิทยาการอาจพิจารณาแบ่งปันเรื่องราวที่มีอยู่ของผู้เข้าร่วม (เป็นการดีที่จะพูดคุยและเปิดพื้นที่สำหรับผู้เข้าร่วมชายที่จะแบ่งปันความคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้)

เหตุใดจึงต้องตระหนักถึงความเท่าเทียมกันทางเพศในการจัดการ

และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ การสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัย และมลภาวะคุกคามนั้นทำลายชีวิต เศรษฐกิจ รวมถึงวัฒนธรรมและสังคมทั้งหมด สิ่งแวดล้อมที่ทำลายล้างและเชื่อมโยงกันเหล่านี้ เหตุฉุกเฉินด้านสิ่งแวดล้อมที่ทำลายล้างและเชื่อมโยงกันเหล่านี้ทำให้เกิดความเสียหายด้านสิทธิมนุษยชนรวมถึงสิทธิในการมีชีวิต สุขภาพ อาหาร น้ำและสุขาภิบาล วัฒนธรรม การตัดสินใจในตนเอง และอื่นๆ อีกมากมาย โดยมีผลกระทบที่แตกต่างกันบนพื้นฐานของเพศสภาพ การเลือกปฏิบัติและทางเพศที่ถูกยึดถือมานานและเป็นระบบ ความรุนแรงต่อผู้หญิงแบบแผน ข้อจำกัดด้านทรัพยากร ความต้องการทางโภชนาการที่แตกต่างกันตลอดชีวิต โดยเฉพาะในช่วงวัยทารก วัยเด็ก ช่วงที่คุณแม่ตั้งครรภ์ และช่วงการคลอดบุตร รวมถึงระดับการสัมผัสกับผลกระทบและสารอันตรายต่างๆ สามารถเพิ่มความรุนแรงต่อผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนในทางลบที่เกิดจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมรวมถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อย่างไรก็ตาม แม้จะเผชิญหน้ากับผลกระทบของอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมในระดับที่แตกต่างกันและไม่สมส่วน สตรีจำนวนมากยังเข้ามาเป็นผู้นำในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม - ในฐานะผู้จัดการทรัพยากรและ

¹³ IWDA 'What is Feminism'. Accessed on 9th January 2022: <https://iwda.org.au/learn/what-is-feminism/>

ผู้สนับสนุนวิถีชีวิตที่ยั่งยืน - อีกทั้งยังเป็นผู้นำในการปกป้องแผ่นดิน น้ำ ธรรมชาติ และชุมชนอย่าง
แข็งขันอีกด้วย¹⁴

¹⁴ UN Human Rights 'Human rights The Environment and Gender Equality'. Accessed on 9th January 2021: <https://bit.ly/32UBPxH>

เพศสภาพในบริบทของทรัพยากรธรรมชาติ

บทเรียนนี้จะเน้นไปที่ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของ เพศสภาพ สิ่งแวดล้อม และชุมชนแห่งสายน้ำ โดยจะขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เข้าร่วมเอง

กิจกรรม 3.3: เพศสภาพ, การเข้าถึง และการควบคุมทรัพยากร

การมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมในอำนาจการตัดสินใจระหว่างชายและหญิงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ดี ในชุมชนที่ต่างกันนั้นผู้หญิงและผู้ชายต่างก็มีบทบาทที่หลากหลายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และมีอำนาจที่ไม่เหมือนกันในการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้น

	แบบฝึกหัด: พลังของฝ่ามือของเพศสภาพ (20 นาที) กิจกรรม: เพศสภาพ, การเข้าถึง และการควบคุมทรัพยากร (1 ชั่วโมง)
	กิจกรรมนี้จะช่วยผู้เข้าร่วมให้มีความเข้าใจที่ดีขึ้นในเรื่องความสัมพันธ์ของเพศสภาพ ความรับผิดชอบตามธรรมเนียมที่ชายและหญิงถูกกำหนดในสังคมของเรา รวมทั้งความแตกต่างในการเข้าถึงและการควบคุมทรัพยากรธรรมชาติระหว่างชายและหญิง บทเรียนจะถูกดึงมาจากประสบการณ์และการรับรู้ของผู้เข้าร่วมเอง และจะช่วยให้เข้าใจการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนได้ดีขึ้น
	สไลด์สำหรับนำเสนอตาราง 3.1 และ 3.2, โปรเจ็กเตอร์และจอโปรเจ็กเตอร์, กระดาษฟลิปชาร์ต, กระดาษวาดรูป, มาร์กเกอร์, ดินสอสี
	กิจกรรม Gender Power Palm (20 นาที) สามารถใช้เล่นเป็นการอุ่นเครื่องให้ผู้เข้าร่วมได้คิดเกี่ยวกับพลังของความสัมพันธ์

แบบฝึกหัด: พลังของฝ่ามือของเพศสภาพ (20 นาที)¹⁵

¹⁵Adapted from the 'Columbian Hypnosis' activity used in Forum Theater. See more about this at: <https://bit.ly/3lReNay> or read more: <https://bit.ly/3HODWRO>

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมออกเป็น 2 แถวโดยหันหน้าเข้าหากัน และตั้งชื่อแถวที่ 1 เป็นทีม “ก” และอีกแถวเป็นทีม “ข”
 - ก. ให้สมาชิกในทีม “ก” ยกฝ่ามือของพวกเขาขึ้นโดยให้มีระยะห่างประมาณ 6 นิ้วจากใบหน้าของสมาชิกทีม “ข”
 - ข. สมาชิกทีมใน “ก” ใช้ฝ่ามือของพวกเขาเพื่อ “สะกดจิต” สมาชิกในทีม “ข” ด้วยการขยับมือที่อยู่ด้านหน้าสมาชิกทีม “ข” และให้สมาชิกทีม “ข” เคลื่อนย้ายมือตามที่สมาชิกทีม “ก” ทำ โดยที่รักษาระยะห่างระหว่างใบหน้าและฝ่ามือตลอดเวลา
 - ค. หลังจากนั้นประมาณ 2-3 นาที ให้ผู้เข้าร่วมเปลี่ยนบทบาทกัน โดยให้ทีม “ข” เป็นผู้นำและให้ทีม “ก” ทำตาม
2. หลังจากจบเกม วิทยากรให้ทุกคนมาพูดสะท้อนถึงความรู้สึกเกี่ยวกับกิจกรรมดังกล่าว โดยการสอบถามจากคำถาม ดังต่อไปนี้
 - เกมนี้สนุกสำหรับคุณหรือไม่ มันทำให้คุณไม่สบายใจหรือไม่
 - มีใครหยุดหรือปฏิเสธที่จะทำตาม ณ จุดใดจุดหนึ่งของเกมหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - คุณรู้สึกอย่างไรเมื่ออยู่ในตำแหน่งผู้นำ
 - คุณรู้สึกอย่างไรเมื่ออยู่ในตำแหน่งผู้ตาม
3. หลังจากการอภิปราย ให้ผู้สอนสรุปเกี่ยวกับเกมนี้ว่าเกมจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมสำรวจความสัมพันธ์เชิงอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเข้าถึงและควบคุมเพศและทรัพยากรธรรมชาติ จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมคำถามต่อไปนี้
 - แบบฝึกหัดนี้แสดงถึงพลังอย่างไร
 - แบบฝึกหัดนี้ได้สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงในครอบครัวและวิถีชีวิตในชุมชน รวมถึงสะท้อนการเข้าถึงและควบคุมทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างไร
4. หลังจากการกล่าวสรุปเกม ผู้ฝึกสอนเชื่อมโยงข้อสรุปนั้นไปสู่กิจกรรมถัดไป

กระบวนการ¹⁶

1. เพื่อเริ่มกิจกรรมนี้ ให้ผู้สอนเขียนคำว่า “การเข้าถึง” และ “การควบคุม” ลงบนกระดาน จากนั้นอธิบายให้ผู้เข้าร่วมฟังว่าโอกาสในการบรรลุและการใช้ทรัพยากรเรียกว่า “การเข้าถึง” และพลังหรือ

¹⁶ Adapted from The International River and Oxfam. (2020). Transforming power A gender guide for organisations campaigning on dams and for rivers. Retrieved 4 January 2020, from <https://www.internationalrivers.org/wp-content/uploads/sites/86/2020/09/Gender-Guide-English-single-pages.pdf>

อำนาจในการตัดสินใจว่าใครสามารถเข้าถึงทรัพยากรนั้นและใช้ทรัพยากรนั้นเพื่อวัตถุประสงค์อะไร เรียกว่า "การควบคุม"

2. แบ่งกลุ่มโดยให้แต่ละกลุ่มมีผู้เข้าร่วมทั้งชายและหญิง
3. ให้ผู้เข้าร่วมสนทนาพูดคุยกันในกลุ่มย่อย ตามคำถามจากตาราง 3.1 และ 3.2 และเขียนคำตอบของพวกเขาลงบนกระดาษฟลิปชาร์ต
4. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบของพวกเขาในห้องเรียน โดยคำตอบอาจได้จากประสบการณ์ที่ผู้เข้าร่วมพบเจอในชุมชนของตนเอง
5. เมื่อผู้เข้าร่วมนำเสนอคำตอบของพวกเขา ให้สนทนาแลกเปลี่ยนกันผ่านคำถามต่อไปนี้
 - ก. ผู้ชายและผู้หญิงมีโอกาสที่แตกต่างกันในการเข้าถึงและควบคุมทรัพยากรธรรมชาติหรือไม่ อย่างไร
 - ข. ผู้ชายและผู้หญิงได้รับประโยชน์จากการเข้าถึงและควบคุมทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกันหรือไม่
 - ค. คุณคิดว่าความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อผู้หญิงและผู้ชายแตกต่างกันหรือไม่ ถ้าเป็นเช่นนั้นกระทบอย่างไรบ้าง
 - ง. การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศจะช่วยแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร

ตารางที่ 3.1 ประเภทของสิทธิในทรัพย์สินและความสัมพันธ์ทางอำนาจ

ประเภทของที่ดิน	ประเภทสิทธิในทรัพย์สิน	เจ้าของที่ดิน	ใครเป็นผู้ตัดสินใจ	ผู้ตัดสินใจเหล่านั้นเป็นใคร
ที่ดินของรัฐ	กรรมสิทธิในที่ดิน สิทธิการจัดการ สิทธิ ในการจัดสรร	รัฐ ราชการส่วน ท้องถิ่น	เจ้าหน้าที่	เจ้าหน้าที่ชาย

ที่ดินส่วนกลางของหมู่บ้าน	กรรมสิทธิ์ในที่ดิน สิทธิการใช้ที่ดิน สิทธิ การจัดการ สิทธิที่ถูก ยกเว้น	ชาวบ้าน	ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำด้าน วัฒนธรรม	ผู้นำที่เป็นเพศชาย
ที่ดินส่วนตัว	กรรมสิทธิ์ในที่ดิน สิทธิการใช้ที่ดิน สิทธิ การจัดการ สิทธิที่ถูก ยกเว้น สิทธิในการทำ ธุรกรรม	ชาวบ้าน บริษัท และ อื่นๆ	หัวหน้าครอบครัวและ ผู้จัดการบริษัท	ผู้ชายเป็นหัวหน้า ครอบครัว และผู้ชาย เป็นผู้จัดการ

ตารางที่ 3.2: การเข้าถึงและควบคุมทรัพยากรของชุมชน ([คลิกที่นี่เพื่อดูดาวน์โหลด](#))

ทรัพยากร	การเข้าถึงทรัพยากร		อำนาจการตัดสินใจ		ควบคุมผลประโยชน์	
	ใครสามารถใช้ทรัพยากรได้บ้าง		ใครสามารถใช้ทรัพยากรได้บ้าง		ใครสามารถใช้ทรัพยากรได้บ้าง	
	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย
ที่ดิน						
นาข้าว/ ที่ เพาะปลูก						
สวนริมฝั่งแม่น้ำ						
บ้านและสวน						

ทรัพยากร	การเข้าถึงทรัพยากร		อำนาจการตัดสินใจ		ควบคุมผลประโยชน์	
	ใครสามารถใช้ทรัพยากรได้บ้าง		ใครสามารถใช้ทรัพยากรได้บ้าง		ใครสามารถใช้ทรัพยากรได้บ้าง	
	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย
ป่าไม้						
ป่าชุมชน						
ฟืน						
ผลิตภัณฑ์จากป่า เช่น เบอร์รี่ป่า สมุนไพร และ น้ำผึ้ง						
น้ำ						
แม่น้ำ						
ทะเลสาบ						
คลองชลประทาน สาธารณะ						
การประมง						
ฟาร์มไฮแลนด์						
พลังงาน						

ทรัพยากร	การเข้าถึงทรัพยากร		อำนาจการตัดสินใจ		ควบคุมผลประโยชน์	
	ใครสามารถใช้ทรัพยากรได้บ้าง		ใครสามารถใช้ทรัพยากรได้บ้าง		ใครสามารถใช้ทรัพยากรได้บ้าง	
	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย
ไม้						
ป่าชายเลน						
ถ่าน						
ของเสียทาง การเกษตร						

กิจกรรม 3.4: เรื่องราวของผู้หญิงกับสิ่งแวดล้อม

	1 ชั่วโมง 45 นาที
	กิจกรรมนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้จากเรื่องราวส่วนตัวของนักเคลื่อนไหวเยาวชนกลุ่มแม่น้ำโขง การได้ยินเรื่องราวจากเพื่อนฝูงสามารถช่วยสร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมให้เยาวชนเป็นผู้นำในอนาคตให้กับชุมชนของพวกเขาได้
	สไลด์ PowerPoint สำหรับแสดงกรณีศึกษา หน้าจอโปรเจกเตอร์และโปรเจกเตอร์

กระบวนการ

เริ่มกิจกรรมนี้โดยให้ผู้เข้าร่วมคิดถึงบ้านเกิดของตนเองโดยทำกิจกรรมที่เรียกว่า

‘สถานที่สุดโปรดในชุมชนของฉัน’

หลังจากนั้น

1. ให้ผู้เข้าร่วมจับคู่กัน (ผู้เข้าร่วม “ก” และผู้เข้าร่วม “ข”)
2. ให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคู่เดินไปรอบๆ สถานที่จัดกิจกรรม โดยขณะที่พวกเขาเดิน ให้ผลัดกันบรรยายเกี่ยวกับ ‘สถานที่สุดโปรดในชุมชนของฉัน’ ให้ผู้เข้าร่วมในแต่ละคู่พูดคุยแลกเปลี่ยนกันภายในเวลา 5 นาที
3. ผู้สอนกระตุ้นผู้เข้าร่วมให้รับฟังสิ่งที่คู่ของตนเองแบ่งปันเรื่องราวอย่างตั้งใจ และปล่อยให้พวกเขาพูดโดยไม่ถูกรบกวน
4. หลังจากทั้งคู่เสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้เข้าร่วม 3-4 คนแบ่งปันเรื่องราวของคู่ของตนในชั้นเรียน

เกมนี้จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมฝึกทักษะการฟังอย่างลึกซึ้งและวิเคราะห์สิ่งที่พวกเขาได้ยินจากคู่ของพวกเขา ซึ่งจะเป็นรากฐานที่ดีสำหรับกิจกรรมการแบ่งปันเรื่องราวต่อไป

เรื่องราวของผู้หญิงกับสิ่งแวดล้อม

หลังจากเสร็จกิจกรรมด้านบนแล้ว แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมเป็น 3-4 กลุ่ม

มอบหมายเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่อไปนี้¹⁷ ให้แต่ละกลุ่มอ่าน และขณะที่ผู้เข้าร่วมแต่ละกลุ่มอ่าน ให้พวกเขานึกถึงสิ่งต่อไปนี้

- เรื่องราวนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร
- เกิดอะไรขึ้นบ้างในเรื่อง
- ผู้เขียนเรื่องมีปฏิกิริยาอย่างไร
- ผู้เขียนทำอะไรเพื่อทำให้สถานการณ์ดีขึ้น
- ชุมชนที่กล่าวถึงในเรื่องประสบความสำเร็จหรือไม่ ทำไม่ถึงสำเร็จหรือทำไม่ถึงไม่สำเร็จ

หลังจากนั้น เชิญตัวแทนจากแต่ละกลุ่มย่อมนำเสนอคำตอบของพวกเขาต่อชั้นเรียน

สายนํ้าของพวกเรา ชีวิตของพวกเรา เรื่องเล่า โดย หอมคำ

(Weaving Bonds Across Borders, 2019)

ฉันชื่อหอมคำ ฉันเป็นหญิงสาวจากเมืองปิ่นที่ Weaving Bonds เลือกเพื่อเชิญให้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการที่ จ. เชียงใหม่ ประเทศไทย เมืองปิ่นเป็นเมืองเล็ก ๆ ซึ่งเป็นหมู่บ้านห่างไกลในเขตภูเขานานของประเทศพม่า หมู่บ้านของฉันเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ที่สวยงาม และพึ่งพาอาศัยแม่น้ำสาละวินและแม่น้ำสาขามาก ภูมิภาคของฉันทำเกษตรกรรมเป็นหลัก นั่นเป็นเหตุผลที่เราจำเป็นต้องพึ่งพาแม่น้ำ นอกเหนือจากความหมายทางวัฒนธรรมที่แม่น้ำสาละวินและแม่น้ำสาขามีต่อชนเผ่าพื้นเมืองในพื้นที่ ฉันเกิดในหมู่บ้านนี้และใฝ่ฝันที่จะใช้ชีวิตที่เหลืออยู่ที่นี้ ฉันอยากแน่ใจว่าสิ่งที่ฉันคิดนี้เป็นไปได้ ไม่เพียงแต่สำหรับฉันเท่านั้นแต่ยังรวมถึงชุมชนของฉันด้วย

เมืองปิ่นล้อมรอบด้วยภูเขาเขียวขจีที่ปกคลุมไปด้วยป่าดิบ ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติอย่างมากมาย รวมทั้งแม่น้ำของเราด้วยที่ไหลไปยังแม่น้ำสาละวิน (หนึ่งในแม่น้ำสายสำคัญของชุมชนของเรา) พื้นที่นี้เป็น 'อยู่นอกขอบเขต' สำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง เราไม่มีอุตสาหกรรม ดังนั้น รายได้ของเราและการพัฒนาหมู่บ้านของเราทั้งหมดจึงมาจากพืชผลการเกษตร เราปลูกข้าวและกระเทียมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทั้งสองอย่างนี้ต้องการน้ำอย่างเพียงพอจึงจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ นอกนั้นเรายังเก็บพินจากป่าและปลูกผักกินเอง ป่าไม้และน้ำเป็นศูนย์กลาง

¹⁷ To read additional stories, please refer to the links below:

<https://bit.ly/3g1acFy>

<https://bit.ly/3yZyt2Q>

ของชีวิตสำหรับชุมชนของเรา ในบ้านเกิดของเรา เรามีกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มากมาย รวมทั้งปาดู ลีซู ไทใหญ่ และกะเหรี่ยง แต่คนส่วนใหญ่เป็นชาวฉาน

เมืองปันอคมไปด้วยวัฒนธรรม วรรณกรรม และเทศกาลตามประเพณี มีทะเลสาบโบราณ รวมทั้งเจดีย์และอารามที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรม รวมถึงอารามที่มีชื่อเสียงโดยเฉพาะแห่งหนึ่งซึ่งมีการเฉลิมฉลองพระภิกษุที่เคารพนับถือทุกปี บริเวณใกล้เคียงนั้นเป็นน้ำตกที่สวยงามซึ่งประชาชนมีไฟฟ้าใช้มาตั้งแต่ปี 2551 พื้นที่รายล้อมด้วยทุ่งนาเขียวขจีและป่าสัก คนในพื้นที่ขึ้นชื่อในเรื่องความมีน้ำใจ ทุกคนในพื้นที่รู้จักกันและยินดีต้อนรับผู้มาเยือนใหม่ในพื้นที่อีกด้วย

ฤดูร้อนปีที่แล้วที่เมืองปันอากาศร้อนมาก เพราะเรามีแม่น้ำสายหนึ่งซึ่งมีเขื่อนเล็กๆ ถูกสร้างไว้ รัฐบาลได้สร้างเขื่อนนี้บน 'สายน้ำผู้ให้กำเนิด' ของเราบริเวณด้านบนสุดของตำบล ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะมีน้ำเพียงพอสำหรับพื้นที่เกษตรกรรมด้านล่าง ชุมชนของเราอาศัยอยู่ภายใต้รัฐบาลทหารและกลุ่มทหารที่ล้อมรอบเมือง ฉันเชื่อว่าประชากรพื้นที่นั้นมีจำนวนมากกว่าประชากรในเมืองของฉัน ในบางครั้งแม่น้ำก็ถูกกักปิดไม่ให้ไหลเข้าพื้นที่เกษตรกรรม เราไม่สามารถจับปลาหรือหารายได้ได้ ในที่สุด พืชผลไม่สามารถผลิตได้ในระดับที่พอประทังชีวิต และผลสุดท้ายคือเราสูญเสียรายได้ การศึกษา และสุขภาพ

ด้วยเหตุผลเหล่านี้ ฉันจึงอยากเข้าร่วมการอบรมในโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นผู้นำกับ Weaving Bonds ก่อนการอบรมครั้งนี้ ฉันเคยฝึกงานที่เมืองปัน มันเป็นงานแรกของฉันและเป็นประสบการณ์การทำงานที่มีค่า ระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการที่เชียงใหม่ ฉันได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม การสร้างสันติภาพ และความเป็นผู้นำของผู้หญิง เราแสดงให้เห็นว่ากลุ่มต่างๆ ปกป้องสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนอย่างไร เช่น กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ฉันสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในชุมชนของตนเองได้ เช่น การจัดฝึกอบรมและดำเนินการวิจัย ฉันสนใจที่จะจัดอบรมเป็นพิเศษ เพราะฉันคิดว่าคนในหมู่บ้านของฉันไม่ค่อยมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้มากนัก นอกจากนี้ การอบรมยังได้พัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของฉันอย่างมาก ดังนั้นฉันจึงสามารถสื่อสารกับผู้คนนอกภูมิภาคของฉันได้มากขึ้น

หลังจากการอบรม ฉันมีโอกาสดำเนินงานเพิ่มเติมกับ Weaving Bonds ในสำนักงานที่ จ. เชียงใหม่ ฉันอยู่ที่นั่นเป็นเวลาสามเดือน ได้รับประสบการณ์มากขึ้น เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค และพบปะผู้คนจากประเทศอื่นๆ ที่ทำงานในประเด็นเดียวกัน

ความฝันของฉันคือให้ทุกชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณแม่น้ำสาละวินได้ร่วมงานกันในอนาคต ฉันเชื่อว่าถ้าเราพยายามอย่างดีที่สุด เราสามารถเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของเราให้ดีขึ้นได้ และผู้คนก็จะรับรู้ถึงบทบาทที่สำคัญของผู้หญิงในชุมชนของพวกเขาด้วย

ท้ายที่สุดนี้ หมู่บ้านของฉันเป็นชุมชนที่เรียบง่าย เรามีวัฒนธรรม ประเพณี วรรณกรรม และความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะมอบอนาคตที่ดีให้กับคนรุ่นต่อไป ระดับการศึกษาของเราต่ำกว่าเมืองอื่น ๆ แต่เราพยายามทำให้ดีที่สุด - และฉันโชคดีและภูมิใจในตัวเองที่ได้เป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่มีโอกาสอยู่ในเมืองเล็ก ๆ ของฉันกับครอบครัวที่มีความสุข และกลุ่มชาติพันธุ์ที่น่ารักและ ช่วยชุมชนของฉันให้มากที่สุด

เรื่องราวของผู้นำหญิง Gigi จากประเทศกัมพูชา: เรื่องราวจาก Gigi

(Weaving Bonds Across Borders, 2019)

ความเป็นมาของผู้แต่ง Gigi มาจากประเทศกัมพูชา เธอเป็นศิษย์เก่า Weaving Bonds ปี 2559 ปัจจุบัน Gigi เป็นผู้ประสานงานสตรี ในองค์กร Mother Nature ในจังหวัดเกาะกง ประเทศกัมพูชา งานของเธอมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มขีดความสามารถของผู้หญิง การศึกษา ความตระหนัก และการลดอคติทางเพศในชุมชนทั่วกัมพูชา เธอจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อสร้างความตระหนักในหมู่สตรีในกัมพูชาเกี่ยวกับสิทธิสตรี ความเป็นผู้นำของผู้หญิง และการปกป้องสิ่งแวดล้อม เธอยังเป็นผู้นำกลุ่มสตรีในการรณรงค์และการประท้วงโดยสันติซึ่งเกี่ยวข้องกับการรักษาสีงแวดล้อม

ในปี 2552 ชาวบ้านจำนวนมากได้รับความทุกข์ทรมานจากโครงการขุดลอกทรายในหมู่บ้านของฉัน ชาวบ้านต้องย้ายบ้านและฉันต้องออกจากโรงเรียนมัธยม บริษัทแห่งหนึ่งเอาที่ดินของเราไปทำเหมืองทรายและให้ค่าตอบแทนแก่เราเพียงเล็กน้อย ครอบครัวของฉันเผชิญกับช่วงเวลาที่ยากลำบากและประสบการณ์ที่ยากลำบากเหล่านี้สนับสนุนให้ฉันลุกขึ้นมากปกป้องที่ดิน สิ่งแวดล้อม และชีวิตของสตรี แม้ว่าครอบครัวของฉันจะกีดกันฉันไม่ให้ความเสี่ยงเหล่านี้เพราะพวกเขากังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของฉัน แต่ฉันก็ยังยืนกรานในเป้าหมายและปฏิบัติการกิจเพื่อต่อสู้กับความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม

ในเดือนพฤศจิกายนปี 2559 ฉันเข้าร่วมอบรม 10 วันที่จัดโดย Weaving Bonds ในการอบรมครั้งนี้ ฉันได้แบ่งปันประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์ชีวิตกับผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ หลังจากการอบรม ฉันได้รับทุนสนับสนุนจาก Weaving Bonds เพื่อจัดโครงการที่เกาะสโลเลา (Srolao) จังหวัดเกาะกง ประเทศกัมพูชา ซึ่งประกอบไปด้วย 3 หมู่บ้าน และประชากรจำนวน 700 คนบนเกาะสโลเลา พวกเขากำลังประสบปัญหาจากการขุดลอกทรายและได้รับผลกระทบหลายอย่าง เช่น ป่าชายเลนได้รับความเสียหาย ผลกระทบต่อการประมงและมลพิษทางน้ำ ชาวบ้านไม่รู้ว่าจะปกป้องสิ่งแวดล้อมของตนอย่างไร และสิทธิของตนเป็นอย่างไร นั่นเป็นเหตุผลที่ฉันต้องการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการขุดลอกทราย การปกป้องสิ่งแวดล้อม ความเป็นผู้นำของผู้หญิง สิทธิสตรี และการ

รณรงค์โดยไม่ใช้ความรุนแรงให้กับชาวบ้านโดยเฉพาะผู้หญิง อย่างไรก็ตาม ฉันไม่รู้ว่าจะทำกิจกรรมเหล่านี้ได้อย่างไร จนกระทั่งได้พบกับ Weaving Bonds หลังจากที่เราเข้าร่วมการอบรมนี้ ฉันตัดสินใจทำงานให้กับองค์กร Mother Nature ในบ้านเกิดของฉันอีกครั้ง และสนับสนุนให้เจ้านายของฉันจ้างพนักงานผู้หญิงเพิ่ม เพราะเราไม่มีพนักงานผู้หญิงในองค์กรของเรามาก่อน ฉันคิดว่าการเพิ่มพนักงานหญิงในองค์กรของเรามีความสำคัญมาก เพราะด้วยวิธีนี้ เราสามารถส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในองค์กรของเราได้ก่อน แล้วจึงจะสามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้ ทุกครั้งที่ฉันพยายามทำความเข้าใจกับชุมชนและพยายามเข้าใจสภาพความเป็นอยู่ของพวกเขา

เป้าหมายของฉันคือการสร้างชุมชนที่สงบสุขในกัมพูชาซึ่งผู้หญิงสามารถเป็นผู้นำซึ่งกันและกัน บรรลุการเสริมสร้างพลังอำนาจในตนเอง และความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรี ความเป็นผู้นำของผู้หญิง และจัดระเบียบด้วยตัวเองเพื่อดำเนินการรณรงค์ การสนับสนุน และการประท้วงที่ไม่รุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการขูดลอกทรายและการปกป้องสิ่งแวดล้อม ฉันหวังว่าผู้หญิงจำนวนมากขึ้นจะมีส่วนร่วมในประเด็นของชุมชนและแสดงความคิดเห็นในสาธารณะในอนาคต

เยาวชนเป็นผู้นำในอนาคตและกลไกของการเปลี่ยนแปลง: เรื่องราว โดย นาง ไซนิง

(Weaving Bonds Across Borders, 2019)

ฉันเกิดที่เมืองปั่น รัฐฉาน ทางใต้ของประเทศพม่า เมืองปั่นเป็นเมืองเล็กๆ ที่ตั้งอยู่ใกล้กับแม่น้ำสาละวินที่เรียกว่าแม่น้ำสาละวิน เมืองปั่นคือที่ที่ฉันใช้ชีวิตในวัยเด็ก บ้านเกิดของฉันรายล้อมไปด้วยภูเขาที่สวยงามมากมาย มีป่าไม้สักที่สูงใหญ่จำนวนมาก อีกทั้งยังมีแม่น้ำปานที่ไหลผ่านใจกลางเมืองเพิ่มความสงบ ความสวยงาม และมูลค่าทางเศรษฐกิจอันงดงามของเมืองปั่นและพื้นที่โดยรอบ ฉันรู้สึกโชคดีมากที่ได้อยู่ในสถานที่ที่น่าทึ่ง ด้วยความงามตามธรรมชาติ สายลมที่สดชื่น ลำธารและแม่น้ำที่ใสสะอาด พืชพันธุ์หายาก อาหารสด และสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดนี้ได้มอบความต้องการพื้นฐานสำหรับครอบครัวและชุมชนของฉัน ป่าของเราเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่ช่วยเติมเต็มการดำรงชีวิตของเราและช่วยให้เราตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเรา

ฉันออกจากบ้านเกิดเมื่ออายุ 22 ปีและเต็มไปด้วยพลัง ความอยากรู้อยากเห็น ความมุ่งมั่น และความหวังที่จะสำรวจประสบการณ์ใหม่ในโลกใบใหม่ หลังจากเรียนและทำงานในต่างประเทศเป็นเวลา 10 ปี ฉันตัดสินใจกลับมายังบ้านเกิดเพื่อสนับสนุนเยาวชนและชุมชนของเรา เพราะชุมชนทั้งหมดกำลังประสบปัญหาการทำไม้ การตัดไม้ได้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนและการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานของชาวบ้าน ฉันกลับมายังบ้านเกิดเพราะความกังวลอย่างร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อมของเรา และเพื่อส่งเสริมเยาวชน เพิ่มขีดความสามารถของพวกเขา และปลูกจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหาทางสังคมและการเมืองที่กำลังดำเนินอยู่ในเมืองปั่น ฉันหวังว่าพวกเขาจะตระหนักถึงสิทธิของพวกเขาและดำเนินการเพื่อปกป้องตนเองและทรัพยากรธรรมชาติของพวกเขา

ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ฉันได้ก่อตั้ง Mong Pan Youth Association เพื่อให้อำนาจแก่เยาวชนชาวไทใหญ่ และชุมชนของพวกเขา ในปี 2557 ฉันได้ร่วมงานกับเพื่อนสองคนจากสหรัฐอเมริกาและโคลัมเบียเพื่อก่อตั้ง Weaving Bonds Across Borders เพื่อส่งเสริมชุมชนทั่วโลกที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ความรุนแรง ภัยพิบัติด้านสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ในฐานะผู้นำสตรี การเริ่มต้นองค์กรในสังคมที่ผู้ชายครอบงำนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ฉันมักจะเผชิญกับประสบการณ์ที่ขมขื่นเมื่อฉันต้องก้าวไปข้างหน้าที่จะก้าวในชุมชนของฉัน ฉันต้องหาวิธีป้องกันตัวเองอยู่เสมอในขณะเดียวกัน ก็ต้องรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ชาย แต่ฉันยังต้องให้อำนาจแก่ผู้นำสตรีและสนับสนุนสิทธิของพวกเขา ฉันเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงมักเริ่มต้นด้วยความหวัง โดยบุคคล และด้วยการกระทำเล็กๆ น้อยๆ ท่ามกลางความเสี่ยงและความท้าทาย ฉันจึงอุทิศตนเพื่อการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกสำหรับสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีการของฉัน และฉันสาบานว่าจะยืนเคียงข้างชุมชนชายขอบและกลุ่มคนที่เปราะบาง ฉันสนับสนุนให้เยาวชนหญิงมีบทบาทเป็นผู้นำในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยจัดให้มีการฝึกอบรมและสนับสนุนให้พวกเธอศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้

ตอนนี้ ประเทศพม่าอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่ระบอบประชาธิปไตย และความกังวลที่ยิ่งใหญ่ของฉันคือหากไม่มีแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม การบังคับใช้กฎหมาย และความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลที่ได้จะทำให้เกิดความไม่สมดุลอย่างสมบูรณ์ระหว่าง "ปาฏิหาริย์ที่เหลือเชื่อ" และ "อันตรายอย่างยิ่ง" ฉันจึงเชื่อว่า “เยาวชนเป็นผู้นำในอนาคตของเราและเป็นกลไกของการเปลี่ยนแปลง” ตัวฉันเองทุ่มเทเวลาให้กับเยาวชนอย่างต่อเนื่องเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในสังคมของเรา

วิดีโอสั้น ๆ เกี่ยวกับผู้นำสตรี

หลังจากเสร็จสิ้นสุดกิจกรรมแบ่งปันเรื่องราว 3.4 ด้านบนแล้ว ผู้ฝึกสอนอาจฉายวิดีโอสั้นๆ เกี่ยวกับผู้นำสตรีจากภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงและสาละวินได้ดังต่อไปนี้ หลังจากชมวิดีโอแล้ว ให้อภิปรายโดยถามคำถามจากกิจกรรมแบ่งปันเรื่องราวก่อนหน้านี้กับผู้เข้าร่วม

- เรื่องราวของ นาง ไชนิง:
 - <https://youtu.be/bFlx2mPZLkw>
- เรื่องราวของ ซอร์ รัตนา ทนายความสาธารณสุขประโยชน์ในประเทศไทย:
 - <https://youtu.be/3LbeY7s50H4>
- เรื่องราวของมือดา นาวาณัฐ นักเคลื่อนไหวชาวกะเหรี่ยง:
 - <https://youtu.be/9CxUib6Qgv8>

หลังจากการสนทนาและกิจกรรมแล้วเสร็จ ผู้สอน/วิทยากรให้ข้อมูลเกี่ยวกับสนธิสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงและสิ่งแวดล้อม

กฎหมายระหว่างประเทศ สนธิสัญญาและเวทีสนทนาเกี่ยวกับสตรีและ สิ่งแวดล้อม

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)

CEDAW เป็นสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนที่สำคัญสำหรับผู้หญิงที่ได้รับการรับรองโดยองค์การสหประชาชาติในปี 2522 CEDAW เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้หญิงทั่วโลกทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน

CEDAW ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิสตรีในด้านความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ และกำหนดขอบเขตการดำเนินการที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมนี้เป็นสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนสากลฉบับหนึ่งที่สำคัญของสหประชาชาติ และกำหนดให้รัฐภาคีต้องปฏิบัติตามภาระผูกพันทางกฎหมายในการเคารพ ปกป้อง และปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนของสตรี ขณะนี้มี 189 ประเทศที่ลงนามในอนุสัญญา

CEDAW มีส่วนในการพัฒนา ดังนี้

- สิทธิการเป็นพลเมืองของสตรีในบอตสวานาและญี่ปุ่น
- สิทธิในการรับมรดกสำหรับผู้หญิงในแทนซาเนีย
- สิทธิในทรัพย์สินและการมีส่วนร่วมทางการเมืองสำหรับผู้หญิงในคอซอวาร์กา

CEDAW ยังได้ส่งเสริมการยอมรับของ

- กฎหมายว่าด้วยความเท่าเทียมทางเพศในมองโกเลีย
- กฎหมายในวันดาห้ามการเลือกปฏิบัติทางเพศในการเข้าถึงที่ดิน
- กฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวในตุรกี เนปาล แอฟริกาใต้ และสาธารณรัฐเกาหลี
- กฎหมายกำหนดให้ใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงทุกรูปแบบในบูร์กินาฟาโซและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในปานามา
- การสอบสวนระดับชาติเกี่ยวกับผู้หญิงพื้นเมืองที่สูญหายและถูกสังหารในแคนาดา
- กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ในยูเครนและมอลโดวา

อนุสัญญา CEDAW ประกอบด้วยหลักการสามประการ:

1) หลักความเสมอภาคระหว่างเพศ

ก. ลิงก์วิดีโอสั้น ๆ ที่พูดถึงหลักการความเท่าเทียมกันที่สำคัญ:

- i. [ภาษาอังกฤษ](#)
- ii. [ภาษาเวียดนาม](#)
- iii. [ภาษาไทย](#)

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ CEDAW:

- นักปกป้องสิทธิมนุษยชนสตรี (2020). บัตรรายงานความก้าวหน้า CEDAW ปี 2563 (ฉบับภาษาไทย) สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2020 จาก https://www.protectioninternational.org/sites/default/files/final_cedaw_2020_edit_new_270263.pdf
- สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (น.ด.). CEDAW ในชีวิตประจำวันของคุณ สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2563 จาก <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CEDAW/Pages/DailyLife.aspx>

องค์กรสหประชาชาติเพื่อความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมอำนาจของสตรี (UN Women)

หน่วยงานเพื่อความเท่าเทียมทางเพศขององค์การสหประชาชาติและการเสริมอำนาจของผู้หญิงหรือที่เรียกว่า UN Women มุ่งเน้นไปที่ประเด็นสำคัญที่เป็นพื้นฐานของความเสมอภาคของผู้หญิง

แม้ว่าความเท่าเทียมกันทางเพศเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน แต่ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศยังคงฝังรากลึกอยู่ในทุกสังคม ผู้หญิงมักถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานและการดูแลสุขภาพ และต้องเผชิญกับความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติ พวกเขายังมีบทบาทน้อยในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองและเศรษฐกิจ

บทบาทหลักของ UN Women คือ

- เพื่อสนับสนุนหน่วยงานระหว่างรัฐบาล เช่น คณะกรรมการว่าด้วยสถานภาพสตรีในการกำหนดนโยบาย มาตรฐานสากล และบรรทัดฐาน
- เพื่อช่วยให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามมาตรฐานเหล่านี้ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนด้านเทคนิคและการเงินที่เหมาะสมแก่ประเทศที่ร้องขอ และเพื่อสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพกับภาคประชาสังคม
- เพื่อนำและประสานงานระบบของ UN ในเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ รวมทั้งส่งเสริมความรับผิดชอบ รวมถึงการเฝ้าติดตามความคืบหน้าทั่วทั้งระบบอย่างสม่ำเสมอ

UN Women มีอำนาจที่จะ

- สนับสนุนองค์กรระหว่างรัฐบาล เช่น คณะกรรมการว่าด้วยสถานภาพสตรีในการกำหนดนโยบาย มาตรฐานสากล และบรรทัดฐาน
- ช่วยประเทศสมาชิก UN ดำเนินการตามมาตรฐานข้างต้น โดยพร้อมที่จะให้การสนับสนุนด้านเทคนิคและการเงินที่เหมาะสมแก่ประเทศที่ร้องขอและเพื่อสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพกับภาคประชาสังคม
- เปิดใช้งานประเทศสมาชิกเพื่อให้ระบบของสหประชาชาติรับผิดชอบต่อข้อผูกพันของตนเองในเรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศ รวมถึงการเฝ้าติดตามความคืบหน้าทั่วทั้งระบบอย่างสม่ำเสมอ

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ UN Women

- UN Women. (n.d.). เกี่ยวกับ UN Women สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2563 จาก <https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>
- วิקיพีเดีย สารานุกรมเสรี (2021). ยูเอ็น สตรี. ดึงข้อมูลเมื่อ 5 มกราคม 2020 จาก https://en.wikipedia.org/wiki/UN_Women

บทที่ 4: ธรรมชาติบาลน้ำ สิทธิในที่ดิน และเพศสภาพ

“

แม้ว่าการมีส่วนร่วมของสตรีในด้านการเกษตรและการผลิตอาหารจะมีความสำคัญ แต่ผู้หญิงมักขาดสิทธิอย่างเป็นทางการในที่ดินที่พวกเขาทำการเกษตรและแหล่งน้ำที่จำเป็นสำหรับการชลประทานในทุ่งนา ในหลายภูมิภาค ผู้หญิงต้องเผชิญกับการเลือกปฏิบัติในสิทธิในที่ดินรวมทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับที่ดินของชุมชน ซึ่งผู้ชายส่วนใหญ่ควบคุม และผู้หญิงยังขาดสถานะในชุมชนที่จะโน้มน้าวการตัดสินใจและแนวทางปฏิบัติ ในการกำกับดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ([FAO](#)).

เส้นทางกิจกรรม

สตรีในธรรมาภิบาลน้ำ

สิทธิในที่ดินของสตรี

กิจกรรม 4.1: ใครเป็นผู้ควบคุมทรัพยากร

กิจกรรม 4.2: ผู้หญิงกับแม่น้ำ

ธรรมาภิบาลน้ำข้ามแดนคืออะไร

การทำแผนที่แม่น้ำ: ผู้ชายและผู้หญิงควบคุมทรัพยากร
แม่น้ำอย่างไร

กิจกรรม 4.3: ผู้หญิงและภาพยนตร์

กิจกรรม 4.4: การทำให้เสียงของเราได้ยิน

กิจกรรม 4.5: การจัดการความเสี่ยง

ในบทนี้เราจะเรียนรู้ด้วยว่าแต่ละฝ่ายสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่อส่งเสียงสนับสนุนสิทธิในที่ดินของสตรีและการผนวกรวมอย่างเท่าเทียมกันในธรรมาภิบาลน้ำ

สตรีในธรรมาภิบาลน้ำ

ธรรมาภิบาลน้ำ หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรน้ำและการจัดการโดยใคร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนมีหน้าที่ในการจัดสรรใช้และปกป้องทรัพยากรน้ำโดยทั่วไปแล้วผู้หญิงมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากกับการใช้และการจัดการน้ำในหลายมิติ ซึ่งรวมถึงการจัดหาน้ำ การสุขาภิบาล สุขอนามัย และการจัดการน้ำเสีย ปัจจุบันมีผู้หญิงที่ทำงานในด้านการเกษตรประมาณ 43% ดังนั้น ผู้หญิงจึงเป็นผู้ผลิตอาหาร นักสะสมอาหาร ผู้ใช้ทรัพยากร และผู้แบ่งปันในบริบทชนบทส่วนใหญ่ของประเทศกำลังพัฒนา อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของสตรีในธรรมาภิบาลน้ำมีความหมายน้อยกว่าเนื่องจากสตรีเข้าถึงข้อมูลสาธารณะการศึกษาและสิทธิในทรัพย์สินอย่างไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องรวมบทบาทของสตรีสิทธิในการตัดสินใจและความรู้ในธรรมาภิบาลน้ำ เนื่องจากสตรีมีความรู้ที่สำคัญในการจัดการน้ำด้วยวิธีที่ยั่งยืนเพื่อรับรองความมั่นคงของน้ำทั่วโลกและปรับปรุงคุณภาพน้ำของโลก¹⁸

สิทธิในที่ดินของสตรี

ในเอเชียผู้หญิงจำนวนมากไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง แม้ว่าพวกเขาจะมีสิทธิในที่ดินตามกฎหมายจารีตประเพณีหรือโดยผ่านความพยายามในการปฏิรูปที่ดิน แต่พวกเขาก็มักจะขาดสิทธิในที่ดินภายใต้กรรมสิทธิ์ร่วม ตัวอย่างเช่น ชื่อของผู้หญิงอาจจดทะเบียนในโฉนดที่ดินแต่ที่ดินของเธอเป็นส่วนหนึ่งของ "ทรัพย์สินของครอบครัว" ภายใต้ชื่อร่วมและทรัพย์สินของครอบครัวมักจะตกเป็นของผู้ชายเท่านั้น ดังนั้นแม้ว่าผู้หญิงจะมีสิทธิตามกฎหมายในที่ดินตามกฎหมายสิทธิเหล่านี้ แต่มักไม่ได้รับการยอมรับจากผู้คนในชุมชนของพวกเขาเนื่องจากบรรทัดฐานทางวัฒนธรรม บ่อยครั้งที่ลูกสาวที่สาว น้องสาว และหญิงที่หย่าร้างและเป็นหม้ายถูกบังคับให้ละทิ้งที่ดินที่ตกทอดมาสู่พวกเขา และการแต่งงานในหลายประเทศในเอเชียลูกสาวและน้องสาวต้องให้ที่ดินของตนแก่พี่น้องของตน และ

¹⁸ IUCN. (2018). Women as change-makers in the governance of shared Retrieved 5 January 2020, from <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2018-036-En.pdf>

สตรีที่ย่ำร้างและเป็นหม้ายต้องมอบที่ดินของตนให้แก่บุตรชายของตนนี้เป็นปัญหาทั่วไปโดยเฉพาะในชุมชนในประเทศอินเดีย ปากีสถาน และบังคลาเทศ¹⁹

¹⁹ Agarwal, B. (1994). Gender and command over property: A critical gap in economic analysis and policy in South Asia. *World Development*. 22, 1455-1478. doi: [https://doi.org/10.1016/0305-750X\(94\)90031-0](https://doi.org/10.1016/0305-750X(94)90031-0)

กิจกรรม 4.1: ใครเป็นผู้ควบคุมทรัพยากร

	20 นาที
	เพื่อให้เข้าใจถึงความท้าทายที่ผู้หญิงเผชิญในการรักษาสีทธิในทรัพยากรธรรมชาติและการตัดสินใจ
	รายการข้อความ (ด้านล่าง) ผู้ฝึกอบรมอาจเพิ่มเติมข้อความได้
	รายการข้อความสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ อย่างไรก็ตาม ข้อความควรมีเนื้อหาที่ส่งเสริมการอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้

รายการข้อความ

- ในชุมชนของฉัน ฉันมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของที่ดินในนามของฉัน
- ฉันมีสิทธิเป็นเจ้าของทรัพย์สินเพียงผู้เดียวในชุมชนของฉัน
- ฉันมีสิทธิที่จะส่งต่อความเป็นเจ้าของที่ดินและทรัพย์สินของฉันให้กับลูกสาวของฉัน
- ในชุมชนของฉัน ผู้หญิงที่หย่ากับสามียังสามารถเป็นเจ้าของที่ดินและบ้านได้
- ในชุมชนของฉัน ผู้หญิงที่เป็นม่ายสามารถเป็นเจ้าของที่ดินและบ้านในชื่อของเธอได้
- ในชุมชนของฉัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการใช้ที่ดินและทรัพยากรน้ำ
- เมื่อมีการประชุมเกี่ยวกับการใช้ที่ดินหรือน้ำในชุมชนของฉัน ผู้หญิงจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมด้วย
- เมื่อเรามีการประชุมเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและน้ำ ผู้หญิงสามารถพูดได้มากเท่ากับผู้ชาย
- ในชุมชนของฉัน ผู้หญิงมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและน้ำ
- จากประสบการณ์ของฉัน ความคิดเห็นของผู้หญิงเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและน้ำเป็นที่ยอมรับ
- ในประเทศของฉัน เรามีกฎหมายที่ดีในการประกันสิทธิสตรีในที่ดินและน้ำ

กระบวนการ

- ให้ผู้เข้าร่วมทุกคนยืนเป็นแถวยาวหันหน้าไปทางเดียวกัน วิทยากรอธิบายว่าหลังจากได้ยืนแต่ละรายการ (ประโยคด้านบน) แล้ว ผู้เข้าร่วมควรเคลื่อนที่ในทิศทางที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของตน หากข้อความดังกล่าวเป็นจริงสำหรับผู้เข้าร่วมให้ก้าวไปข้างหน้าหนึ่งก้าว อย่างไรก็ตาม หากข้อความดังกล่าวไม่เป็นความจริงสำหรับผู้เข้าร่วม ให้ถอยหนึ่งก้าว
- วิทยากรจะอ่านแต่ละข้อความอย่างช้าๆ ทำซ้ำหลายๆ ครั้งตามความจำเป็นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนเข้าใจและตอบสนอง
- หลังจากทำเสร็จแล้ว ขอให้ผู้เข้าร่วมทั้งหมดอยู่ในตำแหน่งเดิมและขอให้ทุกคนมองไปรอบๆ ตัว ผู้เข้าร่วมควรยืนอยู่ในสถานที่ต่างๆ โดยสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- ยังคงยืนอยู่ที่เดิม วิทยากรนำการอภิปรายโดยถามคำถามแนะนำเหล่านี้
 - คุณรู้สึกอย่างไรกับกิจกรรมนี้
 - คุณแปลกใจใหม่ว่าคุณอยู่ที่ไหนในความสัมพันธ์กับเพื่อนของคุณ ทำไมแปลกใจหรือทำไมไม่แปลกใจ
 - ท่านใดต้องการแบ่งปันสถานการณ์ของคุณกับกลุ่มหรือไม่
 - ปัญหาเหล่านี้ได้รับการแก้ไขแล้วหรือยัง ทำไมหรือทำไมไม่ได้รับการแก้ไข
 - คุณได้อะไรจากกิจกรรมนี้บ้าง

วิทยากรสามารถปิดกิจกรรมนี้ได้โดยระบุว่าสิ่งสำคัญสำหรับเราในการทำความเข้าใจและเรียนรู้จากกันและกันเกี่ยวกับความท้าทายที่ผู้หญิงต้องเผชิญในการรักษาสีผิวในทรัพยากรธรรมชาติและการตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเมื่อเราเรียนรู้ว่าช่องว่างหรือปัญหาคืออะไรเราจะสามารถดำเนินการหรือแก้ไขในด้านต่างๆ ที่เราแต่ละคนสามารถทำได้เพื่อลดช่องว่างและแก้ไขปัญหานั้น ทุกการกระทำมีความสำคัญ และเราทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้!

หมายเหตุถึงวิทยากร

- กิจกรรมนี้ต้องใช้พื้นที่เปิดโล่งขนาดใหญ่
- ข้อความเหล่านี้อาจเป็นเรื่องยากสำหรับผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกที่จะเข้าใจในครั้งแรก เพื่อแก้ไขปัญหานี้ วิทยากรอาจส่งข้อความดังกล่าวให้กับผู้เข้าร่วมก่อนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีเวลาศึกษาและทำความเข้าใจ ซึ่งมันอาจเป็นประโยชน์เช่นกันหากอ่านข้อความร่วมกันในชั้นเรียนเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนเข้าใจความหมายของตนอย่างชัดเจนก่อนเริ่มกิจกรรม
- ขณะอ่านข้อความนี้ ควรมีวิทยากรร่วมช่วยสังเกตผู้เข้าร่วมเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนเข้าใจคำแนะนำ
- หลังการสนทนา หากยังมีเวลา วิทยากรอาจแบ่งปันกรณีศึกษาหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้ออื่นๆ เช่น เรื่องราว บทความ หรือหนังสือ งานวิจัยหรือกระดาศวิเคราะห์ เป็นต้น

กิจกรรม 4.2: ผู้หญิงกับแม่น้ำ

ธรรมชาติบำบัดน้ำข้ามแดนคืออะไร

ธรรมชาติบำบัดน้ำข้ามพรมแดน เนื่องจากทรัพยากรน้ำมักถูกใช้ร่วมกันในแต่ละประเทศ ธรรมชาติบำบัดน้ำที่ดีและการแบ่งปันผลประโยชน์จำเป็นต้องมีข้อตกลงที่เป็นทางการระหว่างประเทศ มีส่วนร่วมของผู้ใช้น้ำทั้งหมด มีพื้นที่สนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และมีโอกาสที่มากขึ้นสำหรับเสียงของผู้หญิง

	2 ชั่วโมง
	เพื่อให้เข้าใจความหมายของธรรมชาติบำบัดน้ำข้ามพรมแดนและความแตกต่างของอำนาจชายและหญิงในการควบคุมทรัพยากรแม่น้ำในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ
	กระดาษฟลิปชาร์ต ปากกามาร์กเกอร์ เทป และดินสอสี

การทำแผนที่แม่น้ำ: ผู้ชายและผู้หญิงควบคุมทรัพยากรแม่น้ำอย่างไร

กระบวนการ

- วิทยากรวางกระดาษแผ่นใหญ่จำนวน 2 แผ่น บนพื้นแล้วปะเทปเข้าด้วยกันให้กลายเป็นแผ่นใหญ่ขึ้น จากนั้นเชิญผู้เข้าร่วมให้ทำงานร่วมกันเพื่อวาดแม่น้ำที่พวกเขาคุ้นเคย ขณะวาดแม่น้ำ วิทยากรควรส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมคิดถึงองค์ประกอบต่างๆ ของแม่น้ำ วิธีที่ผู้คนใช้แม่น้ำและความสำคัญของแม่น้ำสำหรับคนที่อาศัยอยู่ตามแม่น้ำ เมื่อวาดภาพผู้ฝึกสอนควรเสนอแนะให้ผู้เข้าร่วมวาดภาพว่าเกิดอะไรขึ้นในแม่น้ำและสิ่งนั้นมีผลกระทบต่อคนในท้องถิ่นอย่างไร (ทั้งผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ)
- หลังจากนั้น วิทยากรกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมคิดว่าผู้หญิงและผู้ชายใช้แม่น้ำอย่างไร อะไรคือความเหมือนและความแตกต่าง พวกเขาสามารถใช้สิ่งที่แตกต่างกันของปากกามาร์กเกอร์/ดินสอสี เพื่อทำเครื่องหมาย ตัวอย่างเช่น ปากกามาร์กเกอร์สีน้ำเงินใช้สำหรับทำเครื่องหมายความคล้ายคลึง และสีแดงใช้สำหรับทำเครื่องหมายความแตกต่าง

- ขณะวาดภาพ วิทยากรจะเน้นให้ผู้เข้าร่วมพูดคุยและหารือร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังวาด
- หลังจากวาดภาพเสร็จแล้ว ให้ทำงานเป็นคู่เพื่อสนทนาคำถามหลักสองข้อนี้ (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)
 - การเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ที่เกิดขึ้นกับแม่น้ำในปัจจุบันคืออะไร สิ่งนี้มีความแตกต่างจากในอดีตอย่างไร
 - ผู้ชายและผู้หญิงใช้แม่น้ำแตกต่างกันอย่างไรและการเปลี่ยนแปลงของแม่น้ำที่มีต่อชายและหญิงแตกต่างกันอย่างไร?
- หลังจากสนทนาเป็นคู่แล้ว ให้เชิญแต่ละคู่แบ่งปันผลการสนทนากับกลุ่มใหญ่

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิทธิของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากเขื่อนโปรดดูหัวข้อของ “คณะกรรมการสิทธิโลกาด้วยเขื่อน หรือ World Commission on Dams (WCD)” ในบทของ “เอกสารการฝึกอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ” เพิ่มเติมได้

หลังจากการสนทนา ผู้ฝึกสอนอาจแบ่งปันข้อมูลต่อไปนี้²⁰

ข้อเท็จจริงสำคัญ: ผลกระทบของเขื่อนที่มีต่อชายและหญิงในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

การพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงกำลังดำเนินไปอย่างรวดเร็ว โดยส่วนมากในประเทศไทยและเวียดนามมีการพัฒนาทรัพยากรน้ำของพวกเขา และมีความสนใจที่แตกต่างกันในการพัฒนาระดับภูมิภาค ในทางกลับกันประเทศกัมพูชา สปป. ลาว และประเทศพม่า มีแผนสำคัญสำหรับการพัฒนาในแม่น้ำของพวกเขาเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สปป. ลาวได้วางตนเองไว้ในด้านการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำให้กลายเป็น “แบตเตอรี่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” แผนการพัฒนาหลายแห่งทั่วภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงอยู่ในแม่น้ำข้ามพรมแดน เมื่อโครงการใหม่ถูกเสนอและพัฒนาขึ้นสิ่งเหล่านี้ ได้แก่ ความสำคัญของธรรมชาติที่ดีของทรัพยากรน้ำ การวางแผนข้ามพรมแดนและระดับชาติ และการประเมินผลกระทบ นั้นไม่สามารถถูกมองข้ามได้

ไฟฟ้าพลังน้ำมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาในหลายประเทศทั่วโลก ในขณะที่เทคโนโลยีเก่าที่สัมพันธ์กับเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียนอื่นๆ ยังคงมีบทบาทสำคัญในระบบพลังงานจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันเป็นอย่างดีทั้งโดยอุตสาหกรรมไฟฟ้าพลังน้ำและทั่วทั้งภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงว่าการก่อสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำส่งผลกระทบในทางลบต่อแม่น้ำและสิ่งแวดล้อม เขื่อนยังส่งผลกระทบต่อชุมชนและผู้ที่ใช้และอาศัยอยู่ในและบริเวณรอบๆ แม่น้ำอีกด้วย เขื่อนสามารถเปลี่ยนวิธีการที่ผู้คนจะเข้าถึงและใช้ทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางน้ำ เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำ ป่าไม้ และทรัพยากรน้ำ เขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำมักนำไปสู่การการย้ายถิ่นฐานโดยไม่สมัครใจของครัวเรือนและชุมชน ซึ่งทำให้เกิดความวุ่นวาย ทางสังคมและจิตใจอย่างใหญ่หลวงต่อบุคคลและชุมชนโดยรวม

ผลกระทบเหล่านี้ถูกพบเห็นจากทั้งผู้ชายและผู้หญิง เด็กหญิงและเด็กชาย วัยรุ่นและผู้สูงอายุ ผู้ทุพพลภาพและผู้ที่มาจากหลากหลายเชื้อชาติ ผลกระทบมักจะรื้อถอนโครงสร้างชุมชนและวิถีชีวิต ชุมชนและครัวเรือนดำเนินการตามบทบาททางเพศที่กำหนดไว้และความรับผิดชอบ ซึ่งกลุ่มคนทั้งหมดนี้ล้วนได้รับผลกระทบทั้งสิ้น

ในหลายสังคม ผู้หญิงต้องแบกรับภาระความรับผิดชอบต่อบ้านและครอบครัว ตลอดจนบทบาทและภารกิจที่หลากหลายภายในชุมชน สำหรับชุมชนที่มีความเชื่อมโยงทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจอย่างแน่นแฟ้นกับที่ดิน แม่น้ำ และสถานที่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำสามารถส่งผลกระทบต่อพวกเขาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการย้ายถิ่นฐานถูกพิจารณาว่าทำให้เกิดความยากจน เนื่องจากมันได้เอาทรัพยากรทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมออกไปพร้อมๆ กัน (Koenig 2002 อ้างถึงใน Scudder 2005) ในบรรดาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเขื่อนนี้ ส่วนใหญ่แล้ว ผู้หญิงจะได้รับผลกระทบทางลบมากกว่า

²⁰ Balancing the scales: Using Gender Impact Assessment in Hydropower Development, Oxfam Australia, 2013

กิจกรรม 4.3: ผู้หญิงและภาพยนตร์

	1 ชั่วโมง
	เรียนรู้เรื่องราวของผู้หญิงผ่านภาพยนตร์
	โปรเจกเตอร์และแล็ปท็อป

กระบวนการ

วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมทุกคนดูหนังสั้นด้วยกัน ตามด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการสนทนาแบบกลุ่ม

- 1) สตรีและสิทธิในที่ดิน: ไม่มีที่ดินที่ว่างเปล่า ที่รกร้าง และบริษัท: <https://vimeo.com/391415070>
- 2) ผู้หญิงกับแม่น้ำ: ผู้หญิงเป็นผู้นำในแม่น้ำโขงและสาละวิน: <https://youtu.be/mAGBeGSjMd4>

หลังจากชมภาพยนตร์แล้ว วิทยากรนำกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยถามคำถามต่อไปนี้

- คนในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์แบบใดกับที่ดินของตน
- พวกเขากำลังประสบปัญหาอะไร
- เหตุการณ์ที่แสดงในภาพยนตร์ส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างไร
- ผู้หญิงได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์เหล่านี้อย่างไร
- ชุมชนต่อสู้กลับและปกป้องสิทธิของตนอย่างไร
- คุณเรียนรู้อะไรจากภาพยนตร์เรื่องนี้

หมายเหตุ: วิดีโอทั้งสองนี้เป็นตัวอย่างที่เราสามารถแสดงให้ผู้เข้าร่วมดูได้ อย่างไรก็ตามวิทยากรสามารถเลือกภาพยนตร์หรือวิดีโออื่นๆ เพื่อแสดงให้ผู้เข้าร่วมได้รับชมตามแหล่งข้อมูลที่วิทยากรมี ด้านล่างนี้คือลิงก์ที่วิทยากรสามารถค้นหาวิดีโอเพิ่มเติมได้:

- Oxfam Water Governance: <https://bit.ly/3frmTdS>
- KESAN (Karen Environmental and Social Action Network): <https://www.youtube.com/user/KESANandYOU/videos>
- EarthRights International: <https://www.youtube.com/user/EarthRightsIntl/videos>
- Asia Indigenous Peoples Pact (AIPP): <https://www.youtube.com/user/aipprcdp/videos>

กิจกรรม 4.4: การทำให้เสียงของเราได้ยิน

	2 ชั่วโมง
	หลังจากการเรียนรู้ ก็ถึงเวลาที่เรจะต้องเริ่มปฏิบัติ มีวิธีการที่หลากหลายในการลงมือปฏิบัติ นี่อาจเป็นปฏิบัติทางกายภาพหรือรูปแบบออนไลน์ การใช้วิธีการที่หลากหลายจะช่วยให้เราเข้าถึงผู้ชมจำนวนมากขึ้น และมีส่วนร่วมกับผู้คนที่สนใจกว้างขวางมากขึ้นอีกด้วย
	ไม่มี
	มีหลายวิธีการที่เราสามารถลงมือปฏิบัติ มันสำคัญที่ต้องทำบนพื้นฐานของสถานการณ์ บริบททางการเมือง ทรัพยากรในท้องถิ่นและความเป็นไปได้ ในบทนี้ เราขอเสนอ 2 ทางเลือกสำหรับวิทยากร ได้แก่ บทบาทการแสดงสมมติเกี่ยวกับเพศสภาพและสิ่งแวดล้อม และการรณรงค์เกี่ยวกับเพศสภาพและสิ่งแวดล้อม

กระบวนการ

- ระบุปัญหาที่คุณต้องการแก้ไขและการเปลี่ยนแปลงที่คุณต้องการเห็น
- คุณจะสื่อสารสิ่งนี้ผ่านข้อความสั้นๆ แต่ทรงพลังได้อย่างไร
- ใครคือผู้ที่จะดูหรือชมข้อความของคุณ
- วิธีที่ดีที่สุดในการสื่อสารข้อความไปยังกลุ่มเป้าหมายของคุณคืออะไร ตัวอย่างเช่น ผ่านกิจกรรมสาธารณะ การรวบรวมชุมชน การเล่นเกมบนโซเชียลมีเดีย หรือการเล่าเรื่อง

ทางเลือกที่ 1: บทบาทการแสดงสมมติเกี่ยวกับเพศสภาพและสิ่งแวดล้อม

การเล่นหรือการแสดงบทบาทสมมติเป็นกลยุทธ์ที่ดีในการใช้เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ให้กับสาธารณชนต่อประเด็นทางสังคม รวมถึงหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับเพศสภาพและสิ่งแวดล้อม ในกิจกรรมนี้ ผู้เข้าร่วมจะเล่นละครตามเรื่องราวที่ได้รับจากวิทยากร อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมสามารถปรับโครงเรื่องขึ้นอยู่กับการพิจารณาในทีมของตนเอง

เราขอเสนอว่าแนะนำกิจกรรมนี้ในช่วงคำ จากนั้นให้เวลาผู้เข้าร่วมในการพัฒนาและฝึก การแสดงในกลุ่มย่อยในช่วงเย็น

- แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 2-3 กลุ่ม ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้าร่วม แต่ละกลุ่มควรมีประมาณ 5 คน
- อ้างอิงตามเรื่องราวที่ได้รับจากวิทยากร พวกเขาจะหาหรือระหว่างทีมและคิดตัวละคร (ใครจะเป็นใครในเรื่องนี้) และสร้างบทสนทนาจากเรื่องที่ได้รับนั้น
- ใช้เวลาแต่ละทีมฝึกฝนการเล่นหลายๆ ครั้ง กระตุ้นให้พวกเขาเพิ่มเพลงหรือเอฟเฟกต์เสียง และใช้อุปกรณ์ประกอบฉากและเครื่องแต่งกายที่หลากหลาย
- หลังจากนั้นแต่ละกลุ่มจะทำการแสดง ขณะชมการแสดง ผู้ฝึกสอนจะกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมดูการเล่นอย่างละเอียดถี่ถ้วน จากนั้นเชิญผู้เข้าร่วมถามคำถามและแบ่งปันความคิดเห็นในตอนท้ายของการแสดงละคร

ทางเลือกที่ 2: การรณรงค์และการสนับสนุน

สื่อและโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญในการแสดงความคิดเห็นและสร้างความตระหนัก ในกิจกรรมนี้ เราจะเรียนรู้เกี่ยวกับ เครื่องมืออะไรที่เราสามารถใช้สื่อสารได้ ข้อมูลมีความสำคัญอย่างไร และเราจะใช้มันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อหยิบยกข้อกังวลและเรียกร้องให้ดำเนินการได้อย่างไร อย่างไรก็ตาม โปรดคำนึงถึงพื้นที่ทางการเมืองและเสรีภาพในการแสดงออกสำหรับผู้เข้าร่วมจากแต่ละประเทศเมื่อวางแผนแคมเปญออนไลน์ ผู้ที่รู้สึกว่าคุณมีอิสระน้อยกว่าอาจไม่แสดงออกในบทบาทที่สำคัญ ขณะที่ผู้ที่มีเสรีภาพในการแสดงออกมากกว่าสามารถแสดงออกได้โดดเด่นกว่า

ก่อนการสนทนากลุ่ม สำคัญอย่างยิ่งสำหรับวิทยากรที่จะเริ่มต้นด้วยคำจำกัดความของคำว่า “การสนับสนุน” และ “การรณรงค์” วิทยากรสามารถถามผู้เข้าร่วมว่า “ในความเข้าใจของคุณ อะไรคือการสนับสนุน และอะไรคือการรณรงค์” วิทยากรแบ่งกระดาษฟลิปชาร์ตแผ่นใหญ่ออกเป็น 2 แผ่นเล็ก ทางด้านซ้ายเขียนคำว่า “การสนับสนุน” และทางด้านขวาเขียนคำว่า “การรณรงค์” วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมแบ่งปันและพูดคุยถึงคำถามดังกล่าว และเขียนคำสำคัญที่ผู้เข้าร่วมได้แบ่งปันลงในกระดาษฟลิปชาร์ต วิทยากรควรส่งเสริมให้ทุกคนได้แบ่งปันความคิดเห็นของพวกเขา หลังจากนั้น วิทยากรสรุปและพูดคุยโดยแนะนำสั้นๆ เกี่ยวกับคำจำกัดความของ “การสนับสนุน” และ “การรณรงค์”

การสนับสนุน เป็นแนวทางปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในการตัดสินใจที่ส่งผลต่อชีวิตของเราและเปลี่ยนแปลงสังคมของเราในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลกในที่สุด การสนับสนุนมีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การลงทุน กฎหมาย และนโยบายอย่างเป็นระบบ

การรณรงค์ คือ ชุดของการดำเนินการที่ถูกวางแผนที่จะทำเพื่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเฉพาะ ตัวอย่างของข้อความแคมเปญ ได้แก่ 'โลกของฉัน สิทธิของฉัน (My planet My Rights)', 'ปราศจากแผ่นดิน ปราศจากชีวิต (No Land No Life)', 'ฉันด้วยเหมือนกัน (MeToo)' เป็นต้น

เพื่อช่วยผู้เข้าร่วมในการทำความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้น วิทยากรอาจแสดงวิดีโอเกี่ยวกับคำจำกัดความของ “การสนับสนุน” และ “การรณรงค์” ให้กับผู้เข้าร่วมได้รับชม ด้านล่างเป็น 2 วิดีโอตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องนี้

- คำจำกัดความของการสนับสนุน: https://youtu.be/NhrLirjp_E8
- ความเข้าใจของการสนับสนุนและการกระทำ: <https://youtu.be/w0BYMqONzgM>

กล่าวโดยย่อ วิทยากรสรุปว่าผู้คนอาจมีความคิดและความเข้าใจที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการสนับสนุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพวกเขามาจากภูมิหลังทางสังคมและการเมืองที่แตกต่างกัน การสนับสนุนอาจเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ สิ่งสำคัญคือต้องทราบว่าเราต้องทำให้เสียงของเราได้ยินโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้ที่มิอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อให้เข้าใจอย่างชัดเจนถึงคำจำกัดความของการสนับสนุนและการรณรงค์ การทำกิจกรรมต่อไปจึงเป็นสิ่งสำคัญ

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น: ในกลุ่มใหญ่ ให้เชิญผู้เข้าร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นโดยถามคำถามต่อไปนี้

- คุณรู้จักสื่อ/โซเชียลมีเดียอะไรบ้าง
- คุณมีประสบการณ์ในการใช้สื่อเพื่อสนับสนุนหรือรณรงค์หรือไม่ ใครคือกลุ่มผู้ชมเป้าหมายของคุณ
- ผลของการรณรงค์และการสนับสนุนออกมาเป็นอย่างไร

ก่อนจะไปสู่งานกลุ่ม สิ่งสำคัญอย่างยิ่ง คือ ต้องทำความเข้าใจองค์ประกอบหลักของแผนการสนับสนุนหรือการรณรงค์ ดังนั้น วิทยากรควรให้ตารางง่ายๆ นี้สำหรับผู้เข้าร่วมเพื่อใช้ในงานกลุ่มของพวกเขาในกิจกรรมสนับสนุนและรณรงค์

ตารางที่ 4.1: ตารางการรณรงค์และการสนับสนุน

ข้อความ/การปฏิบัติ	เป้าหมาย (ระยะยาว และระยะสั้น)	กลุ่มเป้าหมาย	ความเสี่ยงและการจัดการ	เครือข่ายพันธมิตร

งานกลุ่ม

- แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 3-5 กลุ่ม
- เชิญแต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อการรณรงค์ที่มีความหมายต่อพวกเขาและชุมชนของพวกเขา และขอให้พวกเขาคิดว่าพวกเขาจะจัดตั้งแคมเปญได้อย่างไร แนวคิดสำหรับเหตุการณ์และกิจกรรมต่างๆ ได้แก่
 - บทความหรือโพสต์บนเว็บไซต์
 - บทความหรือแถลงการณ์ที่จะใช้อ่านในงานสาธารณะ
 - รายการทอล์คโชว์ออนไลน์
 - งานสาธารณะในวันสำคัญ เช่น วันสตรีสากล วันแม่น้ำสากล หรือวันดินโลก
 - แคมเปญออนไลน์บน Facebook Live
 - การสัมมนาออนไลน์ผ่านเว็บไซต์

กระบวนการ

- แต่ละกลุ่มทำงานร่วมกันเพื่อวางแผนการรณรงค์ของตนเอง (โดยใช้ตารางการรณรงค์และการสนับสนุนด้านบน) สมาชิกของกลุ่มจะต้องช่วยกันวางแผนและค้นหาข้อมูล

- ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอแผนการรณรงค์ของตนต่อชั้นเรียน พวกเขาอาจทำได้ผ่านการนำเสนอหรือการแสดงบทบาทสมมติหากต้องการ หลังจากแต่ละกลุ่มเสร็จสิ้นแล้ว ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินการของการรณรงค์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เนื่องจากการรณรงค์และการสนับสนุนอาจยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้เข้าร่วมบางท่าน ผู้สอน/วิทยากรสามารถเปิดวิดีโอสั้นๆ หรือบทความสั้นๆ เกี่ยวกับชุมชนที่ทำเรื่องการรณรงค์เพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติของพวกเขา

- วิดีโอ: ‘ผู้พิทักษ์แม่น้ำ’ โดย Oxfam Cambodia: <https://youtu.be/xNUDpRhov8A>
- เรื่องสั้น: ‘นำทางไปตามแม่น้ำสาละวิน’ โดย Oxfam in Asia: <https://asia.oxfam.org/latest/stories/leading-way-along-salween-river>

ผู้สอน/วิทยากรสรุปโดยอธิบายว่าผู้คนสามารถทำการรณรงค์โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับพื้นที่ทางการเมืองในประเทศของพวกเขาและทรัพยากรที่พวกเขามี สิ่งสำคัญคือต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับสิ่งที่เราต้องการและเข้าใจถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

กิจกรรม 4.5: การจัดการความเสี่ยง

	1 ชั่วโมง
	เพื่อทำการประเมินความเสี่ยงสำหรับผู้เข้าร่วมตระหนักถึงความเสี่ยงขึ้นอยู่กับบริบททางการเมืองและประเภทของกิจกรรมและการปฏิบัติที่เรากำลังทำอยู่ สิ่งนี้ไม่เกี่ยวกับความกลัว แต่เกี่ยวกับ ประการแรก คือ ความเข้าใจของการปฏิบัติของเราเอง ประการต่อมา คือ ระดับความเสี่ยง และประการสุดท้าย คือ สิ่งที่เราสามารถทำได้เพื่อลดความเสี่ยงโดยการกระทำหรือกิจกรรมของเราด้วยวิธีที่ปลอดภัยกว่าและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
	กระดาษฟลิปชาร์ต, ปากกามาร์กเกอร์, กระดาษโน้ต
	เนื่องจากอาจมีผู้เข้าร่วมบางคนที่มีประสบการณ์ต้องเผชิญกับความเสี่ยง วิทยากรควรสนับสนุนให้พวกเขาแบ่งปันเรื่องราวของพวกเขาหากพวกเขาสบายใจ เชิญผู้เข้าร่วมแบ่งปันประสบการณ์ของพวกเขาว่าพวกเขาลดหรือจัดการความเสี่ยงอย่างไรภายในองค์กรชุมชนหรือกลุ่มของพวกเขา ความเสี่ยงที่ผู้เข้าร่วมแต่ละคนเผชิญจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับพื้นที่ทางการเมืองในประเทศหรือสังคมที่พวกเขามาจาก ด้วยเหตุนี้วิทยากรควรสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมรับฟังเพื่อนในชั้นเรียนด้วยความตั้งใจ

กระบวนการ

ขั้นตอนที่ 1: ระบุความเสี่ยง

- วิทยากรเตรียมกระดาษฟลิปชาร์ตและแบ่งเป็น 2 คอลัมน์ ทางด้านซ้ายให้เขียนคำว่า 'ความเสี่ยง' และด้านขวาให้เขียนคำว่า 'การบรรเทาความเสี่ยง' สำหรับขั้นตอนนี้ ให้เน้นไปที่ที่ 'ความเสี่ยง'

- อันดับแรก วิทยากรใช้เวลาทุกคนคิดด้วยตนเองว่าอะไรที่พวกเขาคิดว่าเป็นความเสี่ยงที่อาจมาจากการปฏิบัติหรือกิจกรรมที่วางแผนจะทำ และเขียนความเสี่ยงลงในกระดาษโน้ต พวกเขาสามารถเขียนได้มากเท่าที่ต้องการและวางไว้ในคอลัมน์ 'ความเสี่ยง'
- หลังจากนั้น วิทยากรจะจัดกลุ่มความเสี่ยงไว้ด้วยกันตามประเภทของความเสี่ยงที่ผู้เข้าร่วมระบุไว้ จากนั้นให้ทุกคนมารวมกันที่กระดาษฟลิปชาร์ตและดูความเสี่ยงทั้งหมด
- เชิญผู้เข้าร่วมอ่านความเสี่ยงที่พวกเขาโพสต์บนกระดาษฟลิปชาร์ตและอธิบายให้เพื่อนๆ ฟัง วิทยากรควรอนุญาตให้มีการอภิปรายและตั้งคำถาม

ขั้นตอนที่ 2: การบรรเทาความเสี่ยง

- คล้ายกับขั้นตอนที่ 1 วิทยากรจะรวมทุกคนเข้าด้วยกัน คราวนี้วิทยากรกล่าวว่าหลังจากเราหาหรือเกี่ยวกับความเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนนี้จะหาหรือถึงวิธีการจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้น อธิบายว่าคำว่า “การบรรเทาความเสี่ยง” หมายถึง การลดความร้ายแรงของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
- ทุกคนมองไปที่ความเสี่ยงที่พวกเขาเขียนและคิดว่าจะจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้นได้อย่างไร พวกเขาสามารถเขียนได้มากเท่าที่ต้องการและวางไว้ใต้คอลัมน์ 'การบรรเทาความเสี่ยง'
- หลังจากนั้น วิทยากรจะจัดกลุ่มรายการแนวคิดของการบรรเทาความเสี่ยงเข้าด้วยกัน จากนั้น เชิญทุกคนมารวมกันที่กระดาษฟลิปชาร์ตและพิจารณาสิ่งที่ถูกเขียนไว้ ขอให้ผู้เข้าร่วมอ่านความเสี่ยงที่พวกเขาเขียนไว้และมาตรการบรรเทาผลกระทบที่พวกเขาเสนอเพื่อจัดการกับความเสี่ยงแต่ละอย่าง ให้ความสำคัญสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คำถาม และแบ่งปันประสบการณ์

วิทยากรสรุปกิจกรรมโดยระบุว่าสิ่งสำคัญเสมอสำหรับเราที่จะนึกถึงความเสี่ยงที่เรามักจะเผชิญเมื่อเราทำงาน เนื่องจากสิ่งนี้จะช่วยให้เราตัดสินใจเกี่ยวกับประเภทของการกระทำที่เราจะทำ และช่วยให้เราลดความเสี่ยงให้มากที่สุด การประเมินความเสี่ยงของเราจะช่วยให้เราตัดสินใจในสิ่งเหล่านี้ได้

- สิ่งที่เราควรเสี่ยงไม่ให้เสี่ยงภัย
- วิธีหาผู้คนหรือเครือข่ายที่สามารถสนับสนุนหรือช่วยเหลือเราได้หากเราเผชิญกับความเสี่ยง
- หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงความเสี่ยงได้ วิธีการใดที่จะต้องทำในการลดความเสี่ยงเพื่อให้แน่ใจว่าจะส่งผลกระทบต่อชีวิตน้อยที่สุดโดยระดับความเสี่ยง (ต่ำ กลาง หรือ สูง) ตามแต่ละกิจกรรมหรือการดำเนินการที่เรากระทำ

บทที่ 5 การเป็นวิทยากร/ผู้ดำเนินงาน และผู้นำชุมชน

“

WBAB เชื่อว่าการสร้างสังคมที่เท่าเทียมและประชาธิปไตยเป็นวิธีที่ยั่งยืนที่สุดในการส่งเสริมความยุติธรรมในด้านสิ่งแวดล้อมและความเท่าเทียมทางเพศ การเคลื่อนไหวทางสังคมที่เข้มแข็งในชุมชนนั้นต้องการผู้สอนและผู้นำเยาวชนจำนวนมาก หลังจากที่เราได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างจากบทก่อนหน้านี้ ถึงเวลาแล้วที่เราจะฝึกฝนวิธีการทำการอบรมเรื่อง “เพศสภาพและสิ่งแวดล้อม” ของเราเองหรือการฝึกอบรมในชุมชนของเรา

ในบทนี้จะใช้เวลาในการฝึกฝนและเรียนรู้วิธีการออกแบบและจัดการอบรม ผ่านบทนี้เราจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนรู้สึกมั่นใจมากขึ้นในการเป็นผู้นำการฝึกอบรมของตนเองในชุมชน มาเริ่มกันเลย!

เส้นทางกิจกรรม

การประชุมช่วงเช้า

- [การวางแผน](#)
- [การสาธิต](#)

ประชุมช่วงบ่าย

- [โครงการเพื่อชุมชนที่นำโดยศิษย์เก่า: คุณต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรในชุมชนของคุณ](#)
- [วิธีการเขียนข้อเสนอโครงการ](#)

การเขียนเค้าโครงร่างวิจัย

การประเมินและติดตามผล

การประชุมช่วงเช้า

การวางแผน

	2 ชั่วโมง
	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมวางแผนการฝึกอบรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการของตนเองตามบทเรียนที่ได้รับจากคู่มือนี้ ก่อนการวางแผนนั้น ผู้ดำเนินงานควรทบทวนหัวข้อที่ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ตลอดทั้งการฝึกอบรมที่ผ่านมา
	กระดาดฟิลิปชาร์ต, ปากกามาร์เกอร์, สี, สก๊อตเทป, กระดาษ, โพสต์อิท, แลปท็อป, ลำโพง, โปรเจกเตอร์ (หากวางแผนที่จะแสดงวิดีโอ) เป็นต้น
	• วิทยากรควรส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมใช้วิธีการเรียนรู้เชิงโต้ตอบตามกลุ่มเป้าหมายของพวกเขา • วิทยากรควรเน้นย้ำถึงความสำคัญของแนวคิดการมีส่วนร่วมในการออกแบบการอบรมเพื่อให้ในระหว่างการทำงานกลุ่มทุกคนได้มีสิทธิ์ในการออกเสียงและพูดคุย

กระบวนการ

1. วิทยากรทบทวนบทเรียนทั้งหมดที่ได้เรียนรู้ตลอดการฝึกอบรมกับผู้เข้าร่วม ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการนำเสนอที่แสดงชื่อหัวข้อต่างๆ
2. ส่งเอกสารสำเนาคู่มือให้ผู้เข้าร่วมทุกคนและใช้เวลา 20 นาทีในการทบทวนบทเรียนสั้นๆ
3. หลังจากนั้น แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 3 หรือ 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะทำงานร่วมกันเพื่อสร้างระเบียบกำหนดการหรือวาระการประชุมเชิงปฏิบัติการของตนเอง โดยพิจารณาจากสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้จากคู่มือนี้ ภายในกลุ่มพวกเขาจะต้องระบุข้อมูล ดังนี้
 - ก. หัวข้อการบรรยาย
 - ข. วัตถุประสงค์
 - ค. กลุ่มเป้าหมาย
 - ง. กิจกรรมต่างๆ

4. เมื่อกลุ่มออกแบบโครงร่างของการอบรมเสร็จแล้ว ขอให้พวกเขาเขียนวาระการประชุมเชิงปฏิบัติการ (ไปที่ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกอบรม/เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับเทมเพลตและตัวอย่างวาระการประชุม) และแปะเอาไว้บนผนังเพื่อให้ทุกคนสามารถเห็นได้
5. ตามแผนกิจกรรมของพวกเขา ขอให้แต่ละกลุ่มมอบหมายให้สมาชิกรับผิดชอบหน้าที่ในแต่ละส่วนในกำหนดการประชุม นอกจากนี้ พวกเขายังสามารถหารือเกี่ยวกับเครื่องมือและวิธีการที่จะใช้สำหรับกิจกรรมอบรมเหล่านั้นได้อีกด้วย
6. หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มมีเวลาเตรียมสื่อที่จะนำไปใช้ในการฝึกอบรม/กิจกรรมและการปฏิบัติภายในกลุ่ม

การสาธิต

	2 ชั่วโมง
	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้สาธิตแผนการประชุมเชิงปฏิบัติการของพวกเขา นี่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับพวกเขาในการได้รับประสบการณ์จากการใช้คู่มือก่อนที่จะนำไปปฏิบัติจริงในชุมชนของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์สำหรับผู้เข้าร่วมที่จะได้รับข้อเสนอแนะจากแต่ละฝ่าย
	กระดาษฟลิปชาร์ต, ปากกามาร์เกอร์, สี, สกอตเทป, กระดาษ, โพสต์อิท, แลปท็อป, ลำโพง, โปรเจกเตอร์ (หากวางแผนที่จะแสดงวิดีโอ) เป็นต้น
	During the Covid-19 เนื่องด้วยช่วงการแพร่ระบาดของ Covid-19 กิจกรรมหลายอย่างอาจเปลี่ยนไปใช้ช่องทางออนไลน์ ซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับเราที่จะใช้ช่องทางออนไลน์นี้ในการจัดกิจกรรมแบบเสมือนจริง ภายในคู่มือนี้ เรายังจะสำรวจว่ากิจกรรมใดบ้างที่สามารถทำได้ทางออนไลน์ร่วมกับเพื่อน พันธมิตร และเครือข่ายของเรา

เวลาเตรียมตัว/วอร์มร่างกาย (5 นาที): เชิญผู้เข้าร่วมหนึ่งคนเป็นผู้นำเกมหรือกิจกรรมสั้นๆ สำหรับกลุ่ม

กระบวนการ

- แต่ละกลุ่มสาธิตแผนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ขณะที่กลุ่มหนึ่งกำลังสาธิต วิทยากรควรกระตุ้นให้กลุ่มที่เหลือสังเกตอย่างละเอียดถี่ถ้วนและให้ความสนใจในระหว่างทำการสาธิต
- หลังจากแต่ละกลุ่มนำเสนอแล้ว กลุ่มที่เหลือสามารถถามคำถามได้ โดยแสดงเหมือนว่าผู้ตั้งคำถามเป็นกลุ่มเป้าหมายของการอบรม
- หลังจากนั้น วิทยากรเชิญกลุ่มอื่นๆ ร่วมให้ความเห็นและข้อเสนอแนะว่าแผนที่ถูกนำเสนอไปแล้วนี้ ควรมีการปรับปรุงอย่างไรบ้าง
- หลังเสร็จการนำเสนอ วิทยากรเชิญผู้เข้าร่วมทุกคนนั่งเป็นวงกลมและทบทวนกิจกรรมนี้ โดยวิทยากรสามารถถามคำถาม เช่น:

- คุณรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับแผนการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- คุณชอบอะไรมากที่สุด
- คุณคิดว่าคุณสามารถทำได้ในด้านใดและส่วนใดที่คุณคิดว่าต้องการปรับปรุง
- กิจกรรมนี้สามารถทำได้โดยการสร้างป้ายขนาดใหญ่สองป้ายที่มีคำว่า "ก่อน" และ "หลัง" วิทยากรถามผู้เข้าร่วมว่าหลังจากเข้าร่วมการฝึกอบรมนี้ ณ ขณะนี้พวกเขายู่ที่ตำแหน่งไหน และพวกเขารู้สึกมั่นใจแค่ไหนที่จะเป็นผู้นำการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยใช้คู่มือนี้ในชุมชนของตนเอง
- หลังจากการทบทวน วิทยากรสรุปกิจกรรมโดยเน้นว่าไม่มีกฎเกณฑ์ที่เข้มงวด และผู้เข้าร่วมควรรู้สึกอิสระที่จะเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงบทเรียนในคู่มือนี้ที่พวกเขารู้สึกว่าเหมาะสมหรือเป็นประโยชน์

พวกเราทีมงาน WBAB ยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะสนับสนุนคุณในทุกวิถีทางที่เราสามารถทำได้เพื่อช่วยเหลือและเรียนรู้ร่วมกันในช่วงเวลาที่ยากลำบากนี้

ประชุมช่วงบ่าย

โครงการเพื่อชุมชนที่นำโดยศิษย์เก่า: คุณต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรในชุมชนของคุณ

1 ชั่วโมง

หากเป็นไปได้ จะเป็นการดีมากในการที่องค์กรมีทุนสนับสนุนเล็กน้อยแก่ผู้เข้าร่วมหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทุนขนาดเล็กเป็นกลยุทธ์ที่ดีในการรักษากิจกรรมขององค์กรและเพื่อให้บรรลุภารกิจ ดังนั้น โครงการทุนขนาดเล็กจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำของศิษย์เก่าและสร้างเครือข่ายกับกลุ่มท้องถิ่น ในวันสุดท้ายของการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้จัดการสามารถแนะนำช่องทางในการหาทุนสนับสนุนที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วม นอกจากนี้ ผู้จัดการสามารถแสดงให้เห็นผู้เข้าร่วมทราบถึงวิธีการเขียนคำขอสนับสนุนเงินทุนสำหรับโครงการ วิธีดำเนินโครงการ วิธีออกแบบงบประมาณ วิธีจัดการปัญหาทางการเงิน วิธีจัดทำรายงานโครงการ วิธีประเมินโครงการ และวิธีดำเนินการในอนาคตเพื่องานชุมชนด้วย

นอกจากนี้ โครงการทุนขนาดเล็กจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมทำงานร่วมกันได้ ผู้จัดการควรส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมทำโครงการความร่วมมือในประเทศบ้านเกิดของตน ในบางกรณี ผู้เข้าร่วมอาจต้องการทำโครงการแบบกลุ่ม เช่น การจัดอบรมชุมชนเพื่อหาหรือเกี่ยวกับปัญหาเขื่อนและเหมืองแร่ โครงการทุนขนาดเล็กแต่ละโครงการควรมีการเชื่อมโยงอย่างชัดเจนกับเพศสภาพ สิ่งแวดล้อม และการพัฒนา ผู้เข้าร่วมสามารถทำงานในประเด็นต่างๆ มากมายภายในหัวข้อกว้างๆ เหล่านี้ ตัวอย่างเช่น ในการอบรม ผู้เข้าร่วมอาจพูดคุยถึง 'ปัญหาชุมชน' โดยทั่วไป แต่หลายคนไม่ทราบวิธีการปลูกจิตสำนึกของชุมชน วิธีแก้ปัญหา และวิธีลดผลกระทบเชิงลบ ผู้จัดการสามารถยกตัวอย่างบางส่วนเพื่อช่วยให้ผู้เข้าร่วมพัฒนาความคิดของตนเองสำหรับโครงการชุมชน

ตัวอย่างเช่น ผู้เข้าร่วมสามารถมุ่งเน้นไปที่:

- เหมืองแร่
- เชื้อเพลิง
- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- การตั้งถิ่นฐานใหม่/การโยกย้ายถิ่นฐาน
- มลพิษทางน้ำ
- ยึดที่ดิน
- การทำแผนที่ที่ดิน
- สิทธิในที่ดินของผู้หญิง

วิธีการเขียนข้อเสนอโครงการ

1 ชั่วโมง

ขั้นแรก วิทยากรอาจถามผู้เข้าร่วมว่า พวกเขาคิดว่าอะไรที่ควรอยู่ในคำขอสนับสนุนเงินทุนสำหรับโครงการ (project proposal) โดยใช้เวลาประมาณ 2-3 นาที หลังจากนั้น วิทยากรสามารถอธิบายแบบฟอร์มทั่วไปของคำขอสนับสนุนเงินทุนโดยแสดงข้อมูลด้านล่างบนหน้าจอโปรเจกเตอร์หรือเขียนลงบนกระดาน

1. เล่าถึงตัวโครงการที่เราต้องการทำอย่างสั้นๆ (ให้ภาพรวมสั้น ๆ ของคำขอสนับสนุนเงินทุนทั้งหมด)
2. การแนะนำตัวผู้สมัครทุน (อธิบายว่าทำไมคุณสามารถได้รับความไว้วางใจให้ได้รับทุนนี้)
3. คำชี้แจงปัญหาที่ต้องการทำ (ประเด็นที่กำลังเกิดขึ้นในชุมชนของคุณ ผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากโครงการ และวิธีการ เเจาะจงให้มากที่สุด รวมถึงจำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบ แผนที่สถานที่ ภาพถ่าย ปัญหา ฯลฯ)
4. วัตถุประสงค์และผลลัพธ์ของโครงการ คุณหวังว่าจะบรรลุอะไรจากโครงการนี้
5. แผนการของโครงการ (อธิบายทีละขั้นตอนว่าคุณจะทำโครงการอย่างไร และใครจะทำกิจกรรมอะไร และอย่าลืมใส่ไทม์ไลน์สำหรับกิจกรรมทั้งหมด)
6. ความสามารถ (อธิบายถึงสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของคุณและทีมของคุณในการทำโครงการนี้)
7. การประเมินโครงการ (อธิบายว่าคุณจะประเมินโครงการอย่างไรเพื่อให้ทราบว่ามันบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ และคุณจะรวบรวมข้อมูลนี้อย่างไร)
8. งบประมาณ (ออกแบบงบประมาณจริงและตรวจสอบค่าใช้จ่าย ณ ที่ตั้งโครงการ)
9. ผลกระทบอย่างยั่งยืน (อธิบายความยั่งยืนในระยะยาวของโครงการของคุณ)

ผู้สอนอาจแสดงตัวอย่างข้อเสนอโครงการง่ายๆ แก่ผู้เข้าร่วม เพื่อให้พวกเขาได้รับแนวคิดว่าข้อเสนอมีลักษณะอย่างไร

- ตัวอย่าง WBAB proposal ส่งให้ APWLD: <https://bit.ly/3ceH0dd>
- ตัวอย่าง WBAB proposal ส่งให้ Oxfam: <https://bit.ly/3g4DEKR>

การเขียนเค้าโครงร่างวิจัย

4 ชั่วโมง

กิจกรรมนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้รับประสบการณ์โดยตรงในการเขียนคำขอสนับสนุนเงินทุน วิทยากรอาจพูดคุยกับผู้เข้าร่วมว่าพวกเขาต้องการทำเขียนคำขอสนับสนุนเงินทุนด้วยตนเองหรือร่วมพัฒนากันเป็นกลุ่ม หากผู้เข้าร่วมมาจากชุมชนเดียวกัน พวกเขาอาจเลือกทำงานเป็นกลุ่ม

การเขียนข้อเสนอต้องใช้เวลาและไม่ใช่ว่าเรื่องง่าย สำหรับส่วนนี้ ทางเราขอแนะนำให้ผู้เข้าร่วมให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลสำคัญผ่าน “เครื่องหมายนำสายตา” (Bullet points) แทนที่จะให้ข้อมูลทั้งหมด

หลังจากที่ผู้เข้าร่วมทั้งหมดพัฒนาคำขอสนับสนุนเงินทุนของตนเองแล้ว ให้ทุกคนมารวมกันและอนุญาตให้แต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มนำเสนอโดยใช้เวลาประมาณ 5-10 นาทีเพื่อแบ่งปันแนวคิดโครงการกับเพื่อนคนอื่นๆ เพื่อขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในตอนท้ายของส่วนนี้ วิทยากรสามารถแนะนำผู้บริจาคที่มีศักยภาพซึ่งสนับสนุนงานชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเพศและสิ่งแวดล้อม

การประเมินและติดตามผล

30 นาที

สำหรับผู้เข้าร่วมในการวางแผนอบรมของตนเองตามบทเรียนที่ได้รับจากคู่มือนี้ ก่อนการวางแผน วิทยากรควรทบทวนหัวข้อที่ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ตลอดการฝึกอบรมอีกครั้ง

กระบวนการ

เชิญทุกคนนั่งล้อมวงและแบ่งปันความคิดเห็นรวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยรวมและสิ่งที่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ วิทยากรอาจเลือกที่จะแปะโปสเตอร์บนผนังและให้กระดานโพสต์อิท เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเขียนสิ่งที่พวกเขาารู้สึกหรือได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมครั้งนี้ (รูป 5.1) ตัวอย่างเช่น อารมณ์ของคุณหลังจากการฝึกเป็นอย่างไร? คุณสามารถใช้อิโมจิหรือสัญลักษณ์ เช่น ดวงอาทิตย์ เมฆ และ พายุเป็นหัวข้อในการประเมินผล

รอบที่สอง: เพื่อให้ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมโดยละเอียดจากผู้เข้าร่วมแต่ละคนเกี่ยวกับการอบรม วิทยากรอาจจัดเตรียมแบบฟอร์มการประเมินผลโดยละเอียดให้ทุกคนกรอก ซึ่งสามารถทำได้หลังจากการอบรมแล้วเสร็จ โดยใช้แบบฟอร์มออนไลน์ เช่น Google ฟอร์ม หรืออื่นๆ

ผู้จัดอบรมอาจติดต่อผู้เข้าร่วมหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสอบถามว่าพวกเขาได้นำเนื้อหาการประชุมเชิงปฏิบัติการไปใช้ในชีวิตส่วนตัว ชุมชน และงานด้านการเคลื่อนไหวมากน้อยเพียงใด

การประเมินและติดตามผลนั้นเป็น
สิ่งสำคัญสำหรับผู้สอน/วิทยากรและ
ผู้เข้าร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับการอบรม ซึ่งสามารถทำได้
โดยระบุชื่อหรือไม่ระบุชื่อก็ได้

สื่อการฝึกอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มเติม

ตัวอย่างการทำวาระการประชุม

ชื่อโครงการ:

วันที่ดำเนินโครงการ:

ชื่อองค์กรหรือ ชื่อกลุ่ม:

ประวัติ ความเป็นมาของโครงการ:

.....
.....

วัตถุประสงค์:

1.
2.
3.

สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ:

1.
2.
3.

วัน	เวลา	คำอธิบาย	ผู้ดำเนินการ	สถานที่	หมายเหตุ

ตัวอย่างการทำแบบประเมิน

- 1) โปรดตอบกลับข้อความต่อไปนี้โดยใช้มาตราส่วนการให้คะแนน 4 ช่วงเพื่อระบุขอบเขตที่คุณเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับแต่ละข้อความ

4= เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3=เห็นด้วย

2=ไม่เห็นด้วย

1=ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ลำดับ	หัวข้อ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (4)	เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
1	เป้าหมายของโปรแกรมมีการอธิบายอย่างชัดเจน				
2	หัวข้อมีความเกี่ยวข้องกับคุณ				
3	เนื้อหาถูกจัดระเบียบและง่ายต่อการติดตาม				

4	ประสบการณ์จากโปรแกรมนี้อาจเป็นประโยชน์ในการทำงานของคุณ				
5	บรรลุวัตถุประสงค์ของโปรแกรม				
6	ระยะเวลาของโปรแกรม				
7	อาหารและที่พักที่สบาย				
8	การอบรมของ WBAB สามารถช่วยคุณและงานชุมชนของคุณ				

2) โปรดระบุข้อมูลเพิ่มเติม

- เหตุใดคุณจึงสมัครเข้าร่วมการอบรมนี้ (กรุณาระบุให้ชัดเจน)

.....

.....

.....

- คุณได้เรียนรู้อะไรจากการอบรมนี้บ้าง (กรุณาระบุให้ชัดเจน)

ส่วนปฐมนิเทศ : การต้อนรับ แนะนำ และสถานที่ที่คุณไปมา

.....

การเรียนรู้สิ่งแวดล้อม สิทธิในที่ดิน และประเด็นเรื่องเพศ

.....

การศึกษาวิจัย

.....

การลงพื้นที่

.....

การวิจัยและการนำเสนอ

.....

3. การมีส่วนร่วมของคุณเป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือวิธีคิดของคุณเกี่ยวกับประเด็นสำคัญหรือไม่
 4. คุณจะพัฒนาตัวเองจากการอบรมนี้ได้อย่างไร และเห็นการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างเกี่ยวกับตัวคุณ (กรุณาระบุให้ชัดเจน)
 5. คุณชอบอะไรมากที่สุดจากการอบรมนี้ เพราะเหตุใด (กรุณาระบุให้ชัดเจน)
 6. คุณจะนำความรู้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการนี้ไปใช้กับชุมชน/ องค์กร/ อื่นๆ ของคุณได้อย่างไร (กรุณาระบุให้ชัดเจน)
 7. การอบรม (ทักษะ/ความรู้) เพิ่มเติมใดที่คุณอยากทำในอนาคต (กรุณาระบุให้ชัดเจน)
 8. ความคิดเห็นเพิ่มเติม / ข้อเสนอแนะ
-

ไฟล์ตัวอย่างอื่นๆ ที่ทำการอบรม

แม่แบบวาระการประชุม:

- <https://docs.google.com/document/d/1hkTel-O2bpq-NDxTJzyYEgcsPwHiS7S1mDXilUEwmYM/edit?usp=sharing>

วาระการประชุมและผู้อำนวยความสะดวก:

- https://drive.google.com/file/d/1bzs7mx28aP-mytg0ePFscBVyZA9Sw7_K/view?usp=sharing
- https://docs.google.com/document/d/1bzs7mx28aP-mytg0ePFscBVyZA9Sw7_K/edit

การฝึกอบรมการสนับสนุน

- <https://drive.google.com/file/d/1IUJAXz-xBs1y2LssueEPfXAtDmoTpVf/view?usp=sharing>

แบบประเมินผล:

- https://docs.google.com/document/d/1q7bH1nWe6rAmb_-z0Li5jhUfb-L3bz805q3_JsvKprl/edit?usp=sharing
- https://drive.google.com/file/d/1ag2XkGskXT03h7dkPGCVe8hTmiULG_X0/view?usp=sharing

รายงานการบรรยาย:

- <https://docs.google.com/document/d/1ssrx4fgSes6kDcc7EE6ePLlBvLcOPggpCfLoaWFWpTk/edit?usp=sharing>

ดาวน์โหลดรูปภาพขนาดเต็ม 3.3:

- <https://diversityis.com/lesson-plan-feminism-is-for-everybody-celebrating-womens-history-month-and-how-gender-intersects-with-other-identities>
- https://diversityis.com/wp-content/uploads/2019/01/DiversityIS_Lesson-Plan_Graphic1.jpg

ดาวนโหลดตาราง 3.2: เข้าถึงและควบคุมทรัพยากรชุมชน

- <https://drive.google.com/file/d/1ec1HoVmtknF6iv-8k71grHVR0rttsHht/view>

เรียนรู้เพิ่มเติมว่า *Tree of Conflict* มีหน้าตาเป็นอย่างไรที่:

- <https://jayneseminaredocherty.files.wordpress.com/2014/03/conflictreesample.gif> (ข้อมูลนี้มีประโยชน์สำหรับกิจกรรม 1.3 'Tree of Conflict' ในหน้า 19 ของคู่มือนี้)

คณะกรรมการเขื่อนโลก World Commission on Dams (WCD)

คณะกรรมการเขื่อนโลก คืออะไร

เพื่อตอบสนองต่อการต่อต้านเขื่อนขนาดใหญ่ที่เพิ่มขึ้น WCD ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยธนาคารโลกและองค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN) ในปี 2541 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาเขื่อนขนาดใหญ่ และประเมินทางเลือกสำหรับทรัพยากรน้ำและการพัฒนาพลังงาน
- พัฒนาหลักเกณฑ์ แนวทาง และมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลสำหรับการวางแผน การออกแบบ การประเมิน การก่อสร้าง การปฏิบัติการ การเฝ้าติดตาม และการรื้อถอนเขื่อน

กรรมการทั้ง 12 คนของ WCD ล้วนมาจากภูมิหลังที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นตัวแทนของผลประโยชน์ที่หลากหลายต่อเขื่อนขนาดใหญ่ รวมถึงรัฐบาลและองค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ประกอบการเกี่ยวกับเขื่อนและขบวนการประชาชน องค์กรและนักวิชาการ สมาคมอุตสาหกรรม และที่ปรึกษา ซึ่ง WCD อาศัยการประชุมสาธารณะอย่างกว้างขวาง รวมถึงการศึกษาเบื้องต้นและการส่งผลงานจำนวนมาก รายงานสุดท้ายของคณะกรรมการการเรื่อง เขื่อนและการพัฒนา: กรอบการทำงานใหม่สำหรับการตัดสินใจ-ทำ (Dams and Development: A New Framework for Decision- Making)

ข้อเสนอแนะของ WCD คืออะไร

WCD ให้แนวทางใหม่ในการปรับปรุงผลลัพธ์ของโครงการเขื่อนและการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยเน้นที่ค่านิยมหลัก 5 ประการ ได้แก่:

- ความเสมอภาค
- ประสิทธิภาพ
- การตัดสินใจอย่างมีส่วนร่วม
- ความยั่งยืน
- ความรับผิดชอบ

คณะกรรมการยังได้จัดเตรียมกรอบการทำงานที่ได้รับการปรับปรุงสำหรับการตัดสินใจในโครงการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและพลังงาน โดยพิจารณาจากการยอมรับสิทธิและการประเมินความเสี่ยงต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ผู้ที่จะได้รับผลกระทบในทางลบควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและกระบวนการตัดสินใจ และมีส่วนในผลประโยชน์ของโครงการ คำแนะนำหลักของคณะกรรมการมีดังต่อไปนี้

- ไม่ควรสร้างเขื่อนโดยปราศจาก "การยอมรับอย่างเป็นรูปธรรม" ของผู้ได้รับผลกระทบ และโดยปราศจากความยินยอมจากชนพื้นเมืองและชนเผ่าที่ได้รับผลกระทบโดยเสรีก่อน และได้รับการแจ้งล่วงหน้า
- การประเมินที่ครอบคลุมและมีส่วนร่วมของความต้องการน้ำและพลังงานของประชาชน และทางเลือกต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านี้ก่อนที่จะดำเนินการโครงการใดๆ
- ควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบน้ำและพลังงานที่มีอยู่ก่อนสร้างโครงการใหม่
- ควรมีการตรวจสอบเขื่อนที่มีอยู่เป็นระยะๆ เพื่อประเมินปัญหาด้านความปลอดภัยของเขื่อน และการรื้อถอนที่เป็นไปได้
- ควรมีการพัฒนากลไกเพื่อให้การชดเชยหรือการชดเชยย้อนหลังสำหรับผู้ที่กำลังทุกข์ทรมานจากเขื่อนที่มีอยู่ และเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสียหาย

ทำไม คณะกรรมการเขื่อนโลก หรือ WCD ถึงมีความสำคัญ

WCD ได้เตรียมการทบทวนเขื่อนขนาดใหญ่ทั่วโลกโดยอิสระเป็นครั้งแรก กระบวนการนี้โปร่งใสและมีส่วนร่วม และมีการวิจัยอย่างกว้างขวาง WCD พบว่าต้นทุนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของเขื่อนขนาดใหญ่ นั้นสูงมาก และมักมีค่าเกินผลประโยชน์ของพวกเขา และทางเลือกนั้นสำหรับน้ำและพลังงานใช้ได้จริง ปฏิบัติได้ และมักไม่มีการทดสอบ WCD เสนอชุดคำแนะนำที่ไม่เฉพาะสำหรับการวางแผนด้านพลังงานและน้ำเท่านั้น แต่สำหรับการวางแผนการพัฒนาโดยทั่วไปด้วย

ในฐานะที่เป็นคณะกรรมการการที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะของ WCD มีน้ำหนักมากในการถกเถียงเรื่องเขื่อนทั่วโลก สิ่งที่ WCD พูดนั้นมีความสำคัญกับผู้ที่พูด WCD ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารโลก คณะกรรมการการประกอบด้วยประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัทข้ามชาติด้านวิศวกรรม ABB และอดีตประธานคณะกรรมการการระหว่างประเทศว่าด้วยเขื่อนขนาดใหญ่ (ICOLD) ซึ่งเป็นสมาคมวิชาชีพชั้นนำของอุตสาหกรรมเขื่อนขนาดใหญ่ระดับโลก รายงานดังกล่าวได้รับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการการทั้งหมด

วิธีการรายงาน

องค์การนอกภาครัฐ (NGOs) และการเคลื่อนไหวของประชาชนสามารถใช้รายงาน WCD เพื่อหยุดหรือแก้ไขโครงการพัฒนาที่เป็นอันตราย เพื่อส่งเสริมทางเลือกอื่น เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบและประสิทธิภาพของกระบวนการพัฒนาที่มากขึ้น และเพื่อผลักดันรูปแบบการตัดสินใจใหม่ๆ เกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนา แนวคิดบางประการเกี่ยวกับวิธีใช้รายงาน ได้แก่

- ให้ความรู้แก่ชุมชนที่ได้รับผลกระทบ NGOs และประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับข้อค้นพบและข้อเสนอแนะของ WCD แปลเอกสารเป็นภาษาท้องถิ่น จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศสำหรับองค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนที่ได้รับผลกระทบ นักวิชาการ นักศึกษา และตัวแทนรัฐบาลเพื่อหารือเกี่ยวกับรายงาน
- เตรียมการวิเคราะห์ว่าโครงการที่เสนอเป็นไปตามคำแนะนำของ WCD หรือไม่ และแจกจ่ายให้กับหน่วยงานของรัฐและผู้ให้ทุน

- ผู้สนับสนุนข้อเสนอแนะของ WCD เพื่อรวมไว้ในกฎหมายและนโยบายระดับประเทศ และกดดันให้สถาบันของรัฐรับรองคำแนะนำอย่างเป็นทางการ
- ผลักดันให้ธนาคารโลก ธนาคารเพื่อการพัฒนาระดับภูมิภาค หน่วยงานสินเชื่อเพื่อการส่งออก และหน่วยงานช่วยเหลือทวิภาคีนำคำแนะนำ WCD ไปใช้กับนโยบายและปฏิบัติตามในทางปฏิบัติ
- ใช้คำแนะนำของ WCD เพื่อสนับสนุนการชดเชยค่าเสียหายสำหรับชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากเขื่อนที่มีอยู่
- จัดระเบียบกระบวนการในชุมชนเพื่อระบุและส่งเสริมทางเลือกที่ไม่ใช่เขื่อนสำหรับการจ่ายน้ำพลังงาน และการควบคุมอุทกภัย

- สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดดูเว็บไซต์ของ WCD ที่ www.dams.org
- เอกสารแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเขื่อนแม่โขงและเขื่อนสาละวินมีอยู่ในภาษาอังกฤษและภาษาภูมิภาคในเว็บไซต์ International Rivers ที่ <https://www.internationalrivers.org/resources/factsheets/>

วิดีโอต่อไปนี้สามารถช่วยให้ผู้เข้าร่วมเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของเขื่อนขนาดใหญ่:

เขื่อนกำลังข่าแม่น้ำโขงหรือไม่? ที่มา: DW News YouTube channel https://www.youtube.com/watch?v=dOg6s2YB0Fg	เขื่อนในแม่น้ำโขงมีผลกระทบร้ายแรง ที่มา: Joureyman Pictures YouTube channel https://www.youtube.com/watch?v=_enqIMBintc
--	---

บรรณานุกรม

- ณรงค์กรณ์ รอดทรัพย์. (2555). ปีตาธิปไตย: ภาพสะท้อนแห่งความไม่เสมอภาค ระหว่างชายหญิงในสังคมเอเชีย Patriarchy: The Reflection of the Inequality between Male and Female in Asian society. วารสารวิชาการออนไลน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 4(2), 31. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/bruj/article/view/75658/60928>
- สัณฐิตา กาญจนพันธุ์. (2554). ความคิดสี่เหลี่ยม วาทกรรม และความเคลื่อนไหว. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคมและคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Agarwal, B. (1994). Gender and command over property: A critical gap in economic analysis and policy in South Asia. World Development. 22, 1455-1478. doi: [https://doi.org/10.1016/0305-750X\(94\)90031-0](https://doi.org/10.1016/0305-750X(94)90031-0)
- AMAZE Org. (2019, December 5). Sex Assigned at Birth and Gender Identity: What Is The Difference? [Video file]. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=Y19kYh6k7ls>
- Brown, S. (2019). Difference Between Feminism and Gender Equality. Difference Between Similar Terms and Objects. Retrieved 3 March 2022, from <http://www.differencebetween.net/miscellaneous/culture-miscellaneous/difference-between-feminism-and-gender-equality/>
- Bureau of International Information Programs, United States Department of State. (2012). Global Women's Issues: Women in the World Today. Retrieved 30 December 2020, from <https://ecampusontario.pressbooks.pub/womenintheworld/chapter/chapter-11-women-and-the-environment/>
- Canadian Institutes of Health Research. (2020). Sex and Gender Science Chairs. Retrieved 5 January 2020, from <https://cihr-irsc.gc.ca/e/51596.html>
- Cross, K., (2018). Sex and gender: What is the difference?. Retrieved 4 January 2020, from <https://www.medicalnewstoday.com/articles/232363>
- Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). (n.d.). Water and gender. Retrieved 5 January 2020, from <http://www.fao.org/land-water/water/watergovernance/water-gender/en/>
- Gender Spectrum. (2019). Understanding Gender. Retrieved 9 January 2020, from <https://genderspectrum.org/articles/understanding-gender>
-

- HARRIS, M. (2018). Women must be central to Mekong dam decisions. Retrieved 24 December 2020, from <https://www.bangkokpost.com/opinion/opinion/1424310/women-must-be-central-to-mekong-dam-decisions>
- iLaw. (2018). ทำความรู้จัก CEDAW กับ หลักการความเสมอภาค. Retrieved 30 December 2020, from <https://www.facebook.com/iLawClub/posts/10160224745535551/>
- IUCN. (2018). Women as change-makers in the governance of shared Retrieved 5 January 2020, from <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2018-036-En.pdf>
- IUCN and Oxfam. (2018). Gender and water governance in the Mekong region. Retrieved 4 January 2020, from https://www.iucn.org/sites/dev/files/content/documents/2018/final_gender_report_mekong_water_governance_17_july.pdf
- Lumen Learning. (n.d.). Module 9: Gender, Sex, and Sexuality. Retrieved 3 January 2020, from <https://courses.lumenlearning.com/wm-introductiontosociology/chapter/sex-and-gender/>
- Mago, P., & Gunwal, I. (2019). Role of Women in Environment Conservation. doi: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3368066>
- Narciso, R. (2013). The Impact of Mekong Dams on Women. Retrieved 24 December 2020, from <https://wle-mekong.cgiar.org/women-and-dams/>
- O'Donnell, G. (2019). LESSON PLAN: 'Feminism is for Everybody': Celebrating Women's History Month and How Gender Intersects with Other Identities. Retrieved 5 January 2020, from <https://diversityis.com/lesson-plan-feminism-is-for-everybody-celebrating-womens-history-month-and-how-gender-intersects-with-other-identities>
- Oxford Committee for Famine Relief. 2015. Water Governance, Dams and Rivers Curriculum Facilitators' Guide. n.p.:Oxfam
- Pavlic, B., Ruprecht, L., & Sam-Vargas, S. (2000). Gender equality and equity: a summary review of UNESCO's accomplishments since the Fourth World Conference on Women, Beijing 1995. Retrieved 5 January 2020, from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000121145>
- Pryzgod, J., & Chrisler, J. (2000). Definitions of Gender and Sex: The Subtleties of Meaning. Sex Roles. 43, 553-569. doi: <https://doi.org/10.1023/A:1007123617636>
- Ribot, J and Peluso, N (2003). "A theory of access". Rural Sociology. 68(2), 153-181

- Rocheleau, D. (et al.) (1996). *Feminist Political Ecology: Global Issues and Local Experiences*. Routledge, New York.
- Schalager, E and Ostrom, E. (1992). "Property-rights regimes and natural resources: A Conceptual analysis. *Land Economics*, 68 (3), 249-262
- Sida's international work. (2016). GENDER AND THE ENVIRONMENT. Retrieved 4 January 2020, from <https://cdn.sida.se/publications/files/-gender-and-the-environment.pdf>
- Sikor, et al. (2017). Property Rights Regimes and Natural Resources: A Conceptual Analysis Revisited. *World Development*, Vol. 93, pp. 337-349
- The international river and Oxfam. (2020). Transforming power A gender guide for organisations campaigning on dams and for rivers. Retrieved 4 January 2020, from <https://www.internationalrivers.org/wp-content/uploads/sites/86/2020/09/Gender-Guide-English-single-pages.pdf>
- The news minute. (2016). Understanding sex and gender: They are connected, but not interdependent. Retrieved 1 January 2020, from <https://www.thenewsminute.com/article/understanding-sex-and-gender-they-are-connected-not-interdependent-44437>
- Tseng, J. (2008). Sex, Gender, and Why the Differences Matter. *Virtual Mentor*, 10(7), 427-428. doi: 10.1001/virtualmentor.2008.10.7.fred1-0807
- UNICEF Georgia. (2018, April 25). UN Sustainable Development Goals - Overview [Video file]. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=M-iJM02m_Hg
- United Nations Human Rights. (n.d.). CEDAW in your daily life. Retrieved 30 December 2020, from <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CEDAW/Pages/DailyLife.aspx>
- UN Women. (n.d.). About UN Women. Retrieved 5 January 2020, from <https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>
- Weaving Bonds Across Borders. (2019). Where the Rivers Meet: Our Future Community Leaders. Retrieved 5 January 2020, from http://www.weavingbondsacrossborders.org/wordpress/wp-content/uploads/2019/06/Book_Where-the-Rivers-Meet_for-Web.pdf
- Wikipedia, the free encyclopedia. (2021). UN Women. Retrieved 5 January 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/UN_Women
- Women Human Rights Defenders. (2020). 2020 CEDAW Progress Report Card (Thai version). Retrieved 30 December 2020, from

https://www.protectioninternational.org/sites/default/files/final_cedaw_2020_edit_new_270263.pdf
f

